

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Špela Grošelj

**Vrednotenje Javne agencije za knjigo RS v okviru izbranega kulturnega
javnopolitičnega projekta na primeru občine Kamnik**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Špela Grošelj

Mentorica: doc. dr. Simona Kustec Lipicer

**Vrednotenje Javne agencije za knjigo RS v okviru izbranega kulturnega
javnopolitičnega projekta na primeru občine Kamnik**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

**»Nobena stvar ne naredi
človeka srečnejšega,
kot njegovo
lastno prepričanje,
da je naredil najboljše,
kar je mogel«**

(Mihailo Pupin).

*Na tem mestu bi se zato zahvalila vsem, ki ste kakorkoli prispevali
k nastanku mojega diplomskega dela
in mi pomagali narediti najboljše!*

HVALA

Špela

Vrednotenje Javne agencije za knjigo RS v okviru izbranega kulturnega javnopolitičnega projekta na primeru občine Kamnik

Agencija za knjigo RS je z ustanovitvijo prevzela naloge, ki jih je na tem področju doslej opravljalo Ministrstvo za kulturo. Poleg tega pa opravlja tudi nekatere nove naloge, ki jih ministrstvo do sedaj ni moglo, agencija pa jih kot samostojna pravna oseba lahko, saj je njena prednost v tem, da lahko pridobiva tudi dodatna ne-proračunska sredstva. Čeprav je od začetka delovanja Javne agencije za knjigo RS minilo komaj leto in pol, je v diplomskem delu predstavljen poskus vrednotenja njenega delovanja skozi kratkoročne učinke na izbrani kulturni javnopolitični projekt Rastem s knjigo na primeru občine Kamnik. Javna agencija je namreč med drugimi projekti od Ministrstva za kulturo prevzela tudi slednjega. Agencija je bila ovrednotena skozi javnopolitične spremembe izbranega projekta, odpravo ugotovljenih problemov v občini Kamnik in osebnih ocen vpletenih akterjev. Že od ustanovitve agencije so bila vanjo položena velika pričakovanja, saj naj bi le-ta predstavljala nekakšno inovacijo, ki lahko spremeni oz. izboljša razmere na področju knjige. Vendar pa se je po analizi izbranih indikatorjev izkazalo, da Javna agencija do sedaj ni izkoristila svoje inovativnosti, kot bi jo lahko, saj se niso odpravili omenjeni problemi, niso se zgodile večje javnopolitične spremembe izbranega projekta in tudi mnenja udeleženih akterjev so deljena.

Ključne besede: evalvacija, institucionalna inovacija, Javna agencija za knjigo RS, kulturni javnopolitični projekt, javnopolitične spremembe.

Evaluation of Slovenian book agency within the framework of selected cultural public policy project in the case of municipality of Kamnik

With its establishment, Slovenian book agency took over the tasks which were previously performed by the Ministry of Culture. In addition, the agency also performs some new tasks, that the ministry hasn't been able to accomplish, but agency as an autonomous legal entity can because of its advantage to gain additional non-budget funds. Although only a year and a half has passed since the outset of the Slovenian book agency activities, the attempt to evaluate its operation through short term effects on selected cultural public policy project »I'm growing with the book« in the case of municipality of Kamnik, is presented in this dissertation. Slovenian book agency has, among others, also taken over this project. The agency was evaluated through public policy changes of the selected project, elimination of determined problems in municipality of Kamnik and personal valuations of involved actors. Great expectations have been put on the agency from its establishment, mainly because it represented a certain innovation that could change and improve circumstances in the field of books. However, an analysis of selected indicators has proven that the Slovenian book agency until now hasn't utilized its innovation as it could, because aforementioned problems were not solved, big public policy changes didn't happen and also the standpoints of participated actors are divided.

Keywords: evaluation, institutional innovation, Slovenian book agency, cultural public policy project, policy changes.

KAZALO

UPORABLJENE KRATICE IN OKRAJŠAVE	7
1 UVOD	8
1.1 Matična knjižnica Kamnik.....	9
2 METODOLOŠKI NAČRT.....	10
2.1 Raziskovalni problem	10
2.2 Raziskovalni cilji	10
2.3 Raziskovalna vprašanja in hipoteza.....	11
2.4 Izbor kriterijev in standardov za vrednotenje	13
2.5 Izbrana metodologija	17
3 TEORETIČNA IZHODIŠČA	20
4 JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS	25
4.1. Način ustanovitve	26
4.2 Namen ustanovitve	26
4.3 Cilji Javne agencije.....	26
4.4 Naloge Javne agencije	26
5 PREDSTAVITEV KULTURNEGA JAVNOPOLITIČNEGA PROJEKTA.....	27
5.1 Projekt Rastem s knjigo	27
6 REZULTATI PO POSAMEZNIH SKUPINAH INDIKATORJEV	29
7 SKLEP.....	41
8 LITERATURA	44
9 PRILOGE	49
PRILOGA A: Primerjava glavnih dokumentov projekta Rastem s knjigo	49
PRILOGA B: Intervju z gospo Tjašo Urankar Dornik	58
PRILOGA C: Intervju z gospo Natašo Bucik	65

PRILOGA Č: Intervju z gospo Nado Požar Matijašič.....	67
PRILOGA D: Intervju z gospo Tilko Jamnik	69
PRILOGA E: Intervju z gospo Bredo Podbrežnik Vukmir	70
PRILOGA F: Intervju z gospo Sabino Zore	77
PRILOGA G: Intervju z gospo Mileno Glušič	78
PRILOGA H: Intervju z gospo Ivanko Učakar	84
PRILOGA I: Intervju z gospodom Branetom Golubovičem	88
PRILOGA J: Anketni vprašalnik in primerjava rezultatov anket.....	90

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 6.1: Primerjava javnopolitičnih ciljev programa MK s cilji programa JAK v izbranih obdobjih	30
Preglednica 6.2: Primerjava javnopolitičnih instrumentov v izbranih obdobjih	31
Preglednica 6.3: Primerjava izbranih programskih specifikacij glede na izbrani obdobji..	33
Preglednica 6.4: Povzetek tabel – ključne ugotovitve	34
Preglednica 6.5: Mnenja deležnikov o ustanovitvi in delovanju JAK-a v okviru projekta	35
Preglednica 6.6 : Zmanjšanje oz. odprava ugotovljenih problemov projekta na primeru občine Kamnik	40

KAZALO SLIK

Slika 2.1: Model preverjanja izbrane hipoteze glede na izbrane kriterije in standarde	16
Slika 2.2: Slikovni model evalvacije	17
Slika 3.1: Aplikacija javnopolitičnega ciklusa na izbrani primer	23
Slika 5.1: Časovni potek projekta Rastem s knjigo	28
Slika 5.2: Matrika vpletenih akterjev v projekt Rastem s knjigo.....	28

UPORABLJENE KRATICE IN OKRAJŠAVE

JAK: Javna agencija za knjigo RS

MK: Ministrstvo za kulturo

MKK: Matična knjižnica Kamnik

MŠŠ: Ministrstvo za šolstvo in šport

1 UVOD

»Obstaja zelo majhna razlika med nekom, ki ne zna brati, in nekom, ki ne želi brati.

Rezultat obojega je neznanje« (neznan avtor).

Ali ljudje danes res premalo beremo? Verjetno, da – vsaj tako kažejo podatki Statističnega urada Republike Slovenije. Po teh podatkih smo po tem, kako pogosto vzamemo v roke knjigo in jo preberemo, Slovenci komaj malo nad evropskim povprečjem. Skoraj polovica anketiranih v tej raziskavi v zadnjem letu namreč ni prebrala niti ene knjige, kar je zaskrbljujoče (Surs 2009).

Tudi javna razprava strokovnjakov iz leta 2007 o bralnih navadah Slovencev ne nakazuje na kaj boljše rezultate. Po njihovem mnenju je v celotni Evropi prisoten močan upad branja v starostni skupini od 15 do 24 let, v knjižnice je včlanjenih le 26% vseh prebivalcev Slovenije, izposodimo pa si približno 10 knjig na leto. Opozorili pa so tudi na problem, da Slovenci raje kot domače prebiramo tuje avtorje in da ne beremo vrhunske literature, ampak raje posežemo po lahkotnih ljubezenskih in kriminalnih romanih, kar prav tako vpliva na našo bralno kulturo (Sluga 2007).

Problem nizke bralne kulture je posledica razvoja, napredka in modernizacije. Mladi tako danes vse več časa preživijo pred televizijo in računalniki, pozabljajo pa na knjige ali jim le-te namesto prijatelja in vira novega znanja predstavljajo nujno zlo. Problem nizke bralne kulture je tekom časa postal vse večji in bolj opazen, na kar je postala pozorna tudi država.

Na nacionalni ravni je bil z namenom rešitve problema nizke bralne kulture med drugim uveden tudi nacionalni projekt za dvig bralne kulture **Rastem s knjigo – izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu** (v nadaljevanju krajše Rastem s knjigo), ki naj bi se izvajal v vseh sedmih razredih osnovnih šol in šol s prilagojenim programom v Sloveniji (JAK 2010d; Bucik 2006).

Začetek projekta sega v šolsko leto 2006/2007. Takrat je bil v pristojnosti Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo in šport in Zveze splošnih knjižnic, vključeni pa so bili tudi različni drugi akterji. Januarja 2009 pa je z začetkom delovanja Javne agencije za knjigo projekt prešel v njeno pristojnost (JAK 2010d). Javna agencija je bila ustanovljena že leta 2007 z *Zakonom o Javni agenciji Republike Slovenije* (ZJAKRS, 2007). Ustanovila jo je

država z namenom »... spodbujanja izdajanja kvalitetnih knjig, spodbujanja promocije slovenske knjige in avtorjev, spodbujanja in izvajanja različnih oblik mednarodnega sodelovanja na področju knjige, zagotavljanja pogojev za razvoj in dvig bralne kulture, spodbujanja razvoja knjigarniške mreže na celotnem območju Slovenije in zagotavljanja pogojev za večjo dostopnost knjige ...« (4. člen ZJAKRS). Letos se projekt Rastem s knjigo izvaja že četrto leto in hkrati prvo leto, odkar je v izključni pristojnosti Javne agencije za knjigo RS.

Raziskovalni problem diplomskega dela se bo tako osredotočil na preučevanje in procesno vrednotenje ustanovitve institucionalne inovacije, v mojem primeru odločitev države, da ustanovi novo agencijo na področju kulturne politike. Izbrani raziskovalni problem bom preučevala skozi nacionalni projekt Rastem s knjigo v okviru občine Kamnik oz. Matične knjižnice Kamnik.

1.1 Matična knjižnica Kamnik

Ena od splošnih knjižnic v Sloveniji, ki izvaja projekt Rastem s knjigo, je tudi Matična knjižnica Kamnik. Ustanovljena je bila leta 1949 in je naslednica nekdanje Delavske in ljudske knjižnice. Matična knjižnica Kamnik je splošna knjižnica in deluje za dve občini: Kamnik in Komendo, oz. trenutno za 32.000 prebivalcev. Na 1400 m² upravljajo s 120.097 enotami. Matična knjižnica ima dve krajevni knjižnici oz. enoti, Šmarco (nerazvita) in Komendo, ter potujočo knjižnico. Knjižnica ima 15 zaposlenih in sodi v tretjo skupino splošnih knjižnic, ki delujejo na območju do 40.000 prebivalcev (Matična knjižnica Kamnik 2010). Vendar pa je po podatkih Ministrstva za kulturo omenjena knjižnica srednje razvita, saj ne izpolnjuje vseh standardnih pogojev, dosega namreč 94% predpisanih minimalnih pogojev (Poročilo MKK 2007). V knjižnico je včlanjen vsak četrti občan občine (23,7% leta 2007) (Grošelj 2009), kar je pod slovenskim povprečjem, ki je 26% včlanjenega prebivalstva. V občini Kamnik je 5 osnovnih šol, osnovna šola s prilagojenim programom (27. julij), Zavod za usposabljanje invalidne mladine (ZUIM oz. po novem CIRIUS), v občini Komenda pa ena osnovna šola. Za vse navedene in ostale uporabnike Matična knjižnica Kamnik pripravlja in izvaja mnogo projektov za dvig bralne kulture. Glede projektov, ki jih izvajajo, so si zastavili sledeče cilje (Matična knjižnica Kamnik 2010; Grošelj 2009):

- *informacijsko opismenjevanje,*
- *omogočanje dostopnosti gradiva,*
- *spodbujanja bralne kulture,*
- *informacijsko opismenjevanje,*
- *vseživljenjsko učenje,*

- *izboljšati kvaliteto gradiva,*
- *izboljšati podobo knjižnice v javnosti,*
- *zadovoljni knjižničarji in uporabniki.*

2 METODOLOŠKI NAČRT

2.1 Raziskovalni problem

Dunn (1994, 85) definira javnopolitični problem kot »prepoznana, a nerealizirana potreba, vrednota ali priložnost, ki je lahko dosežena skozi javno akcijo«. Javnopolitični problem je tisti, ki je prepoznan za takega in ki zahteva vpletanje države z različnimi javnopolitičnimi instrumenti (Anderson v Kraševac 2002), saj gre za razkorak med obstoječim in želenim stanjem oz. za razliko med tistim, kje smo in do kam hočemo priti (Grdešić 1995, 57-59).

TEMATIKA ----- > PROBLEM ----- > JAVNA POLITIKA

(Prirejeno po Parsons 2001).

Vedno obstaja neka tematika, iz katere se oblikuje javna definicija problema, in ko se država vmeša z namenom razrešitve problema, pride do oblikovanja javne politike (Parsons 2001, 87). Problem nizke bralne kulture je javnopolitični problem, saj so ga država, strokovnjaki in javnost prepoznali kot takega in ga poskušajo rešiti z načrtno politiko branja.

2.2 Raziskovalni cilji

Tematiko in raziskovalni problem sem si izbrala zaradi zanimivosti, predvsem pa zaradi pomembnosti. Kot sem že v uvodu prikazala, je v Sloveniji prisoten problem nizke bralne kulture, ki ga država poskuša reševati na različne načine, eden od njih je tudi nacionalni projekt Rastem s knjigo. Projekt je bil na začetku v pristojnosti dveh ministrstev, lansko leto pa je kot glavni akter v projekt »vstopila« Javna agencija za knjigo RS. Po procesni evalvaciji izvajanja projekta Rastem s knjigo leta 2009 so se na primeru občine Kamnik oz. v Matični knjižnici Kamnik pokazali določeni problemi, ki bi jih bilo potrebno odpraviti/zmanjšati v dobro uspešnosti projekta (Grošelj 2009). Pa se je to res zgodilo? Je Javni agenciji za knjigo res uspelo odpraviti omenjene probleme, izboljšati sam projekt in njegovo izvajanje?

Cilji diplomskega dela so sledeči:

➤ Izvesti vrednotenje učinkovitosti institucionalne inovacije skozi:

- javnopolitične spremembe programa po vstopu Javne agencije za knjigo v projekt Rastem s knjigo;
- primerjavo osebnih mnenj vpletenih igralcev tako v proces oblikovanja kot tudi izvajanja projekta Rastem s knjigo;
- analizo, ali so se po vstopu Javne agencije za knjigo RS odpravili/zmanjšali problemi, ki so se pokazali pri procesni evalvaciji programa leta 2009 na primeru občine Kamnik v Matični knjižnici Kamnik.

V diplomskem delu bom poskušala razumeti javno politiko skozi *fazni in institucionalni pristop*. Konceptualna modela mi bosta v pomoč pri »identificiranju pomembnih vidikov javnopolitičnih problemov, boljšem razumevanju pomembnih razsežnosti javnopolitičnih procesov, razlagi javne politike in njenih posledic« (Dye 1992, 20).

V okviru raziskave bom za preučevanje procesa uporabila *evalvacijsko študijo javnih politik*. Vrednotenje programa, igralcev ali v mojem primeru institucije je zelo koristno, saj je cilj le-tega »pomagati ljudem in organizacijam izboljšati njihovo delo, pomagati igralcem sprejemati nadaljnje odločitve o (ne)razširjanju in (ne)institucionalizaciji (ne)uspešnih javnih programov« (Kustec Lipicer v Fink Hafner 2007c, 187).

Carol Weiss ugotavlja, da evalvacijski izvlečki državnim in nedržavnim igralcem lajšajo odločitve o dilemah, kot so npr. »nadaljevati ali opustiti program, (ne)izboljšati delovanje in programske postopke, dodati ali ovreči specifične programske strategije in tehnike in ali vpeljati podoben program tudi na druga področja« (Weiss 1979, 16-17).

2.3 Raziskovalna vprašanja in hipoteza

V diplomskem delu se bom osredotočila na sledeča raziskovalna vprašanja:

- Ali je Javna agencija za knjigo res institucionalna inovacija, ki prinaša neke spremembe?
- Ali je ustanovitev Javne agencije za knjigo prinesla novosti/spremembe pri projektu Rastem s knjigo?

- Kako igralci, vpleteni v oblikovanje in izvajanje projekta Rastem s knjigo, ocenjujejo ustanovitev Javne agencije za knjigo RS in njen prevzem pristojnosti nad omenjenim projektom?
- Ali vzpostavitev nove institucije – Javne agencije za knjigo RS res pomeni učinkovitejše reševanje temeljnih problemov nacionalnega projekta Rastem s knjigo, ki so se pokazali na primeru občine Kamnik?

Izbrana vprašanja mi bodo dala odgovore na to, ali je sploh prišlo do kakršnihkoli sprememb pri izbranem projektu po prehodu le-tega v pristojnost Javne agencije za knjigo RS. To je pomembno, saj naj bi do sprememb javnih politik (programa) ali ustanovitve nove institucije navadno prišlo z namenom, »da se nove politike predstavi zaradi nastalih problemov starih politik« (Kustec Lipicer 2007a, 95). Torej naj bi bil namen Javne agencije za knjigo RS tudi izboljšanje projekta Rastem s knjigo in odprava ugotovljenih problemov, saj naj bi bil to smoter sprememb javnih politik. V diplomskem delu bom tako poskušala oceniti institucijo glede na spremembe, ki jih je povzročila.

Glede na zastavljen sklop vprašanj in ciljev pa bom preverjala naslednjo hipotezo:

HIPOTEZA: *Začetek delovanja Javne agencije za knjigo RS ima pozitivne kratkoročne učinke na projekt Rastem s knjigo, saj so se zgodile javnopolitične spremembe projekta, vpleteni igralci v proces oblikovanja in izvajanja ocenjujejo ustanovitev in delovanje agencije kot pozitivno, odpravili/zmanjšali so se tudi problemi, ugotovljeni na primeru občine Kamnik.*

Pri iskanju odgovorov na zastavljeno hipotezo je nujna določitev kriterijev in standardov, saj je to ena izmed temeljnih sestavin evalvacijskega raziskovanja, na kar opozarja že Scriven (1980) in tudi mnogi drugi avtorji (Shadish, Cook in Leviton 1991; Kustec Lipicer 2009b). Evalvator mora potem, ko si je zastavil evalvacijska vprašanja, »določiti vrednosti, ki jih bo zasledoval pri podajanju svoje končne ocene o preučevanem fenomenu« (Kustec Lipicer 2009b). Tisti, ki evalvira, mora izbrati vrednosti in navesti, kaj pod njimi pojmuje. Tako glede določanja vrednosti evalvacijske vsebine izbere evalvacijske kriterije, glede posameznih lastnosti kriterijev pa standarde (Kustec Lipicer 2009a).

2.4 Izbor kriterijev in standardov za vrednotenje

Za izbor evalvacijskih kriterijev in standardov bom uporabila *predpisni pristop* (Vedung 1997, 248-249), saj bom kriterije predlagala samostojno in ne bom uporabila že obstoječih vrednot drugih. V tem primeru gre za preskriptivne kriterije.

Za izbrano hipotezo sem si za kriterij izbrala *pozitivnost kratkoročnih učinkov* Javne agencije za knjigo na projekt Rastem s knjigo.

Evalvator se mora pri analizi vedno zavedati, da ima neka javna politika vedno tri tipe učinkov (Kustec Lipicer 2008). To so kratkotrajni, ki se vzpostavijo takoj, vendar pa ni nujno, da bodo tudi realni. Na to mora biti evalvator še posebej pozoren. Poleg teh pa obstajajo še vmesni, ki so prisotni časovno na daljši rok in so že bolj realni, in končni učinki, ki se pojavijo najkasneje (2 leti ali več) in šele ti prikazujejo realno stanje. Kljub problematičnosti kratkoročnih učinkov sem za kriterij izbrala le-te, saj je od začetka delovanja Javne agencije za knjigo RS minilo komaj malo več kot leto dni in bo šele letos prvič, ko bo projekt Rastem s knjigo zaključen pod izključno pristojnostjo agencije. V mojem izbranem primeru tako ni minilo dovolj časa, da bi se že pojavili vmesni in končni učinki delovanja Javne agencije za knjigo RS.

Pozitivnost kratkoročnih učinkov bom preverjala glede na sledeče **standarde**.

2.4.1 Javnopolitične spremembe projekta Rastem s knjigo

Javnopolitične spremembe bom analizirala glede na teorijo Michaela Howletta (2002):

1. indikator: javnopolitični cilji

Pri tem indikatorju bom analizirala, ali so se vsebinsko gledano cilji programa Rastem s knjigo po začetku delovanja Javne agencije za knjigo RS spremenili.

2. indikator: tipi javnopolitičnih instrumentov

Analizirala bom spremembo tipov javnopolitičnih instrumentov pred začetkom delovanja Javne agencije za knjigo RS in po njem. Pri opredelitvi pojma in vrst različnih javnopolitičnih instrumentov se bom oprla na teorije Maychrzakove (1984) in Pala (1987), ki opredeljujeta javnopolitične mehanizme oz. policy mehanizme kot »instrumente, sredstva, tehnike, ukrepe, ki jih imajo na voljo državni javnopolitični igralci za doseganje javnopolitičnih ciljev, in vpliv na vzorce obnašanja« (Pal 1987). Po Maychrzakovi (1984, 26) lahko javnopolitične

instrumente razdelimo v različne skupine/dejavnosti države (za več glej Maychrzak 1984, 26). Zaradi preobsežnosti pa sem zožila izbor analiziranih javnopolitičnih instrumentov le na tiste, ki so relevantni za izbrani primer:

- 1. dejavnosti in ukrepi, povezani z informacijami:** proizvodnje, razširjanje in spodbujanje informacij;
- 2. finančne dejavnosti in ukrepi:** nagrade in spodbude;
- 3. regulativne in nadzorne dejavnosti:** definicija standardov, pravil in nadzor nad izvajanjem;
- 4. javnopolitične dejavnosti:** definiranje ciljev, koordiniranje in definiranje prioritet.

3. indikator: programske specifikacije (značilnosti programa)

Tudi pri tem indikatorju bom analizirala spremembo programskih specifikacij glede na čas pred ustanovitvijo Javne agencije za knjigo RS in po njej. Ker je ta indikator preveč splošen, sem le-tega razčlenila na izbrane podkategorije:

1. obseg finančnih sredstev, namenjenih projektu

Primerjala bom, ali se je obseg finančnih sredstev, namenjenih za izbrani projekt, spremenil glede na izbrani obdobji analize.

2. ciljna skupina projekta

Analizirala bom, ali se je spremenila ciljna skupina projekta glede na izbrani obdobji analize.

3. vsebina projekta

Pod drobnogled bom vzela, ali se je spremenila vsebina projekta glede na izbrani obdobji analize. Ker je ta kategorija preveč splošna, sem kazalnike vsebine izbrala na podlagi ciljev prvotnega akcijskega načrta projekta (Bucik 2006).

Izbrani kazalniki vsebine so:

- izbor več različnih knjig,
- izbor, razširjen tudi na tuje avtorje,
- večja naklada knjig.

2.4.2 Mnenja/ocene vpletenih igralcev

Za evalvacijo so zelo pomembna mnenja vpletenih, tako državnih kot civilno družbenih igralcev, na državnem in lokalnem nivoju. Soočila bom pozitivna in negativna mnenja/ocene vpletenih igralcev v oblikovanje in izvajanje projekta Rastem s knjigo o začetku delovanja Javne agencije za knjigo in njen vpliv na sam projekt.

2.4.3 Odprava/zmanjšanje ugotovljenih problemov projekta na primeru občine Kamnik

Analizirala bom, ali so se po začetku delovanja Javne agencije za knjigo RS res zmanjšali oz. odpravili kateri od sledečih ugotovljenih problemov projekta Rastem s knjigo na primeru občine Kamnik (Grošelj 2009):

- Matična knjižnica ne spremlja kazalnikov projekta Rastem s knjigo, zato ni mogoče ugotoviti doprinosa projekta. Omenjena knjižnica tudi ne vodi evidence sedmošolcev, ki še niso vpisani, in evidence na novo vpisanih sedmošolcev, ne meri obiska in izposoje sedmošolcev, saj so samo ti ciljna skupina projekta. Ne spremlja niti mnenja ciljne skupine.
- Premajhna pripravljenost države in lokalne oblasti za financiranje projekta, da bi se lahko izvajal prvoten načrt (zajete vse ciljne skupine, izbor več knjig – večja izbira itd.).
- Odnos nekaterih šol v občini Kamnik do projekta Rastem s knjigo ni povsem pozitiven (premajhna samoiniciativnost in pripravljenost, preslaba priprava učencev na obisk knjižnice, neprilagodljivost osnovnih šol).
- Rezultati anketiranih sedmošolcev na primeru občine Kamnik v letu 2009 niso povsem pozitivni.
- Matična knjižnica Kamnik z drugimi knjižnicami ne izmenja informacij o pripravi programa projekta.

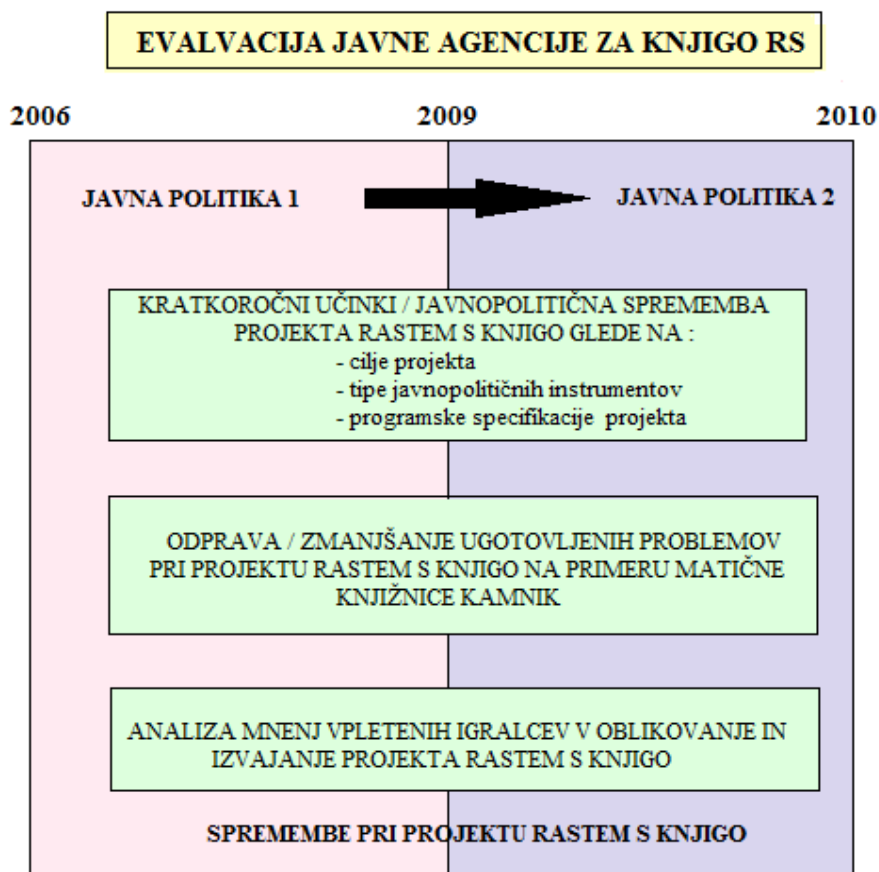
Izbrana hipoteza diplomskega dela pa poleg izbora standardov in kriterijev za evalvacijo zahteva tudi uporabo dinamičnega pogleda. Tako sem za svojo analizo izbrala dve obdobji:

→ **prvo obdobje analize**, ki bo zajemalo obdobje od začetka izvajanja projekta pa vse do ustanovitve novega akterja – Javne agencije za knjigo RS. Prvo obdobje bo tako trajalo od leta 2006 (šolsko leto 2006/2007) do januarja 2009;

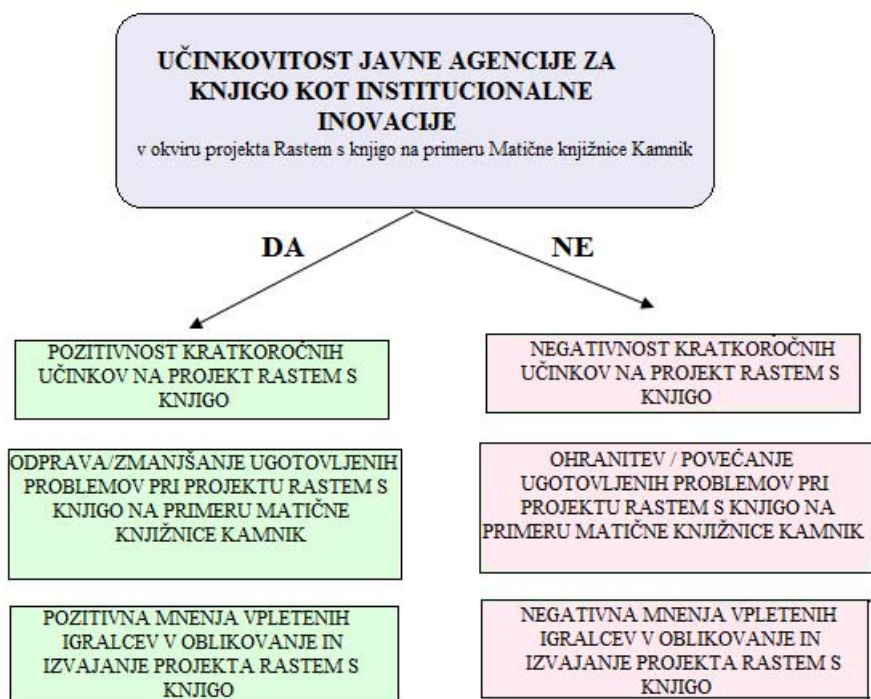
→ **drugo obdobje analize**, ki bo zajemalo obdobje od ustanovitve Javne agencije za knjigo, ki je prevzela izbrani projekt, pa do danes. Drugo obdobje tako traja od januarja 2009 pa vse do danes.

Za lažjo preglednost sem naredila slikovni model preverjanja izbrane hipoteze glede na izbrane kriterije in standarde ter slikovni model evalvacije.

Slika 2.1: Model preverjanja izbrane hipoteze glede na izbrane kriterije in standarde

Slika 2.2: Slikovni model evalvacije

2.5 Izbrana metodologija

Dunn (1994) opredeli policy analizo kot aplikativno družboslovno disciplino, ki uporablja multiple informacije, namenjene političnemu odločanju ter reševanju policy problemov. Ann Maychrzak (1984, 59) pojasnjuje, da ne obstaja nobena poglobljena, obširna in izčrpna metodologija za policy raziskovalce, zato morajo ti poznati velik spekter različnih metod in tehnik, če jih želijo ustrezno aplicirati na določeno raziskovalno vprašanje. Tako se mora policy analitik znati odločiti, kateri izmed možnih metodoloških pristopov je najuporabnejši in s katerimi bo prišel do najzanesljivejših in preverljivih informacij.

Za preverjanje izbrane hipoteze bom uporabila kombinacijo sledečih kvalitativnih in kvantitativnih metod in tehnik:

• študija primera

Študijo primera bom uporabila, saj bom preučevala konkreten primer. Maychrzakova (1984, 63) pravi, da je to metoda za zbiranje primarnih podatkov. Študija primera upošteva identifikacijo vedenja in drugih spremenljivk, ki niso pričakovane, da bodo v odnosu z družbenim problemom. Gre pa tudi za osredotočenost na določeno sprejeto javnopolitično

odločitev (Hogwood in Gunn 1984, 15). S to tehniko bom torej analizirala vladno odločitev o ustanovitvi in začetku delovanja Javne agencije za knjigo RS na primeru projekta Rastem s knjigo v občini Kamnik oz. Matični knjižnici Kamnik.

•*primarna analiza*

Po Weissovi gre pri primarni analizi za analizo pravnih podlag, zakonov, regulacij, poročil ter iskanje odgovorov in preverjanje informacij, pridobljenih v družboslovnih intervjujih (Weiss 1998, 260). Tako bom analizirala Zakon o Javni agenciji za knjigo RS, s katerim je bila agencija ustanovljena (ZJAKRS 2007), Zakon o javnih agencijah (ZJA), program projekta Rastem s knjigo (Bucik 2006) in druge pravne podlage, ki se nanašajo na delovanje agencije in samega projekta.

•*sekundarna analiza*

Pri opredelitvi določenih pojmov, konceptov in teoretičnih izhodišč, njihove rabe in odnosov med njimi bom uporabila konceptualno analizo sekundarnih virov. Gre za analizo že obstoječih informacij (Majchrzak 1984, 60) v obliki interpretacij knjig, člankov, raziskovalnih poročil, poročil in drugih dokumentov ter gradiv z interneta, ki so povezana s predmetom raziskovanja.

•*evalvacija/vrednotenje*

Po Wrightu (1968, 198) vrednotenje v svojem temeljnem namenu »podaja razloge za (ne)uspeh nekega programa ali politike, ocenjuje dosežke nekega programa, pri čemer teži k doseganju objektivnosti, zanesljivosti in preverljivosti pri izbiranju, analizi in interpretaciji podatkov. Vrednotenje bom uporabila, saj želim podati oceno oz. ovrednotiti delovanje Javne agencije za knjigo RS v okviru izbranega projekta.

•*monitoring/spremljanje*

V mojem primeru gre za fazo implementacije, saj se izbrani projekt že izvaja, prav tako pa je bila že sprejeta javnopolitična odločitev o ustanovitvi Javne agencije za knjigo RS (ZJAKRS 2007). V tej fazi je pomembno spremljanje izvajanja politike oz. monitoring. Po Dunnu (1994, 403) s tem zbiramo podatke, kaj se dogaja, kako in zakaj. Ti podatki pa so zelo pomembni za kasnejšo morebitno kvaliteto evalvacijo javne politike. Z monitoringom bom

spremljala delovanje Javne agencije za knjigo v okviru projekta Rastem s knjigo glede na moje izbrane indikatorje.

•časovna študija prej in potem

Po Hogwoodu in Gunnu (1984, 228-230) gre pri študiji prej in potem za analizo in primerjavo stanja glede na določene kriterije v izbranih časovnih intervalih. Gre za analizo pred in po izvajanju sprejete javne politike (Kustec Lipicer 2007č, 40-41). Z uporabo medčasovne študije bom primerjala stanje v javnopolitičnem omrežju pred vstopom novega igralca v javnopolitično omrežje in po njem, stanje javne politike pred vstopom Javne agencije za knjigo RS v javnopolitično omrežje in po njem in primerjala, če so se odpravili ugotovljeni problemi pri projektu Rastem s knjigo.

•anketni vprašalnik

Maychrzakova (1984, 62) opredeljuje anketo kot eno od metod za zbiranje primarnih podatkov o družbenih problemih. Ankete se razlikujejo po obsegu, vsebini in doslednosti. Anketo uporabimo, ko gre za številčnejšo skupino, od katere želimo pridobiti mnenja, stališča ter odnos do analizirane zadeve. V mojem primeru bo anketirana skupina ciljna skupina projekta Rastem s knjigo – sedmošolci, saj so oni neposredni uporabniki projekta.

•družboslovni intervju

Temeljna raziskovalna metoda diplomskega dela bo družboslovni intervju. V analizi politik je intervju nenadomestljiv način zbiranja podatkov. To je najpogostejše uporabljena raziskovalna metoda za zbiranje novih podatkov v analizi procesa odločanja (Grdešić 2006, 64). Družboslovni intervjuji mi bodo v pomoč pri zbiranju informacij o delovanju Javne agencije za knjigo RS, o projektu Rastem s knjigo in pridobitvi stališč in mnenj vpletenih igralcev.

Opravljeni bodo sledeči družboslovni intervjuji z naslednjimi vpletenimi deležniki:

- go. Tjašo Urankar Dornik, ki je na Javni agenciji za knjigo RS odgovorna za področje bralne kulture in projekt Rastem s knjigo;
- go. Natašo Bucik, snovalko projekta Rastem s knjigo, ki je na Ministrstvu za kulturo projekt izvajala pred začetkom delovanja Javne agencije za knjigo RS;

- go. Nado Požar Matijašič, ki je pri projektu Rastem s knjigo v okviru Ministrstva za šolstvo in šport sodelovala z Ministrstvom za kulturo, sedaj pa z Javno agencijo za knjigo RS;
- go. Tilko Jamnik, ki je pri projektu Rastem s knjigo v okviru Zveze splošnih knjižnic sodelovala z Ministrstvom za kulturo, sedaj pa z Javno agencijo za knjigo RS;
- go. Bredo Podbrežnik Vukmir, direktorico Matične knjižnice Kamnik;
- go. Sabino Zore, ki je bila v Matični knjižnici Kamnik zadolžena za projekt Rastem s knjigo;
- go. Mileno Glušič, ki je v letošnjem letu zadolžena za projekt Rastem s knjigo v Matični knjižnici Kamnik;
- go. Ivanko Učakar, šolsko knjižničarko Osnovne šole Frana Albrehta, ki je pri projektu Rastem s knjigo spremljevalka sedmošolcev v Matično knjižnico Kamnik;
- g. Branetom Golubovičem, podžupanom občine Kamnik, ki je zadolžen za družbene dejavnosti.

3 TEORETIČNA IZHODIŠČA

Javna politika

Javna politika je dolga vrsta bolj ali manj povezanih izbir – skupaj z odločitvijo ne delovati, ki jih sprejemajo vladna telesa in uradniki (Dunn v Fink Hafner 2007a, 15). Javna politika je politična odločitev oz. so uradna pravila obnašanja, ki so zavezujoča na teritoriju, ki ga upravlja in nadzoruje pristojna državna avtoriteta (Fink Hafner 2007a, 15). Je premišljena in zavestna smer akcije, za katero se je z namenom razrešitve nekega problema odločil politični igralec ali večje število političnih igralcev, ki menijo, da obstaja problem in ga je potrebno razrešiti (Anderson v Krašovec 2002, 6). Vsaka javna politika je tako oblikovana in sprejeta z namenom razrešitve določenega javnega problema (Krašovec 2002, 6). Da pa politika pridobi

pridevnik javna, je nujno sodelovanje političnih igralcev, predvsem vlade in parlamenta, v tem procesu (Krašovec 2002, 6), saj odločitve posameznikov, interesnih skupin in družbenih skupin niso javne politike (Dye v Krašovec 2002, 5).

Obstaja več vrst javnih politik, eden od kriterijev, po katerih se javne politike med seboj razlikujejo, je tudi področje, na katerega javna politika posega (Fink Hafner 2007a, 16-17). Ustanovitev Javne agencije za knjigo RS in njen vpliv na projekt Rastem s knjigo se po tem kriteriju uvršča v kulturno politiko.

Kulturna politika

Kulturna politika je državno podprto oblikovanje, izvajanje in vrednotenje aktivnosti, povezanih z zasledovanjem javnega interesa na področju kulture, ki zajema promocijo kulturne raznolikosti in dostopnosti kot tudi spodbujanje in širjenje umetniškega, etničnega, socio-lingvističnega, literarnega in drugega tipa izražanja (Kustec Lipicer 2009a).

Vesna Čopič in Gregor Tomc pa v svojem prispevku razlikujeta med državno kulturno politiko, ki favorizira le elitno kulturno izražanje, od popularne kulture /uravnotežene kulturne politike, ki spodbuja pluralno nacionalno kulturo. V tem primeru gre pravzaprav za razliko med kulturo in kulturno politiko (lahko tudi med kulturno politiko in državno kulturno politiko), saj je država tista, ki kontinuum ustvarjanja deli na okusno, poklicno, institucionalno in elitno na eni strani in neokusno, amatersko, neinstitucionalno in popularno na drugi strani (Čopič in Tomc 1997, 32-33). Državna kulturna politika je tako tisto področje kulture, na katerega država posega in ga regulira z razlogom javnega interesa, vse ostalo pa je popularna/uravnotežena kulturna politika.

Državno kulturno politiko v Sloveniji oblikuje krovni Zakon o uresničevanju javnega interesa (ZUJIK), temeljni strateški dokument kulturne politike v Sloveniji – Nacionalni program za kulturo 2008–2011 (ReNPK0811), Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1) in različni nacionalni projekti z namenom dviga bralne kulture (Rastem s knjigo).

Analiza politik

Analizo politik (policy analizo) lahko razumemo kot raziskovanje javnih politik oz. analizo za strokovno podporo odločevalcem v procesu oblikovanja in izvajanja javnih politik (za policy proces) (Fink Hafner 2007a, 10). Gre za ukvarjanje s problemi, s katerimi se soočajo člani skupnosti in zahtevajo kolektivne odločitve, ki vplivajo na skupno življenje in delovanje

(Grdešić 1995, 8). Laswell policy analizo opredeli kot skrb za znanje »o« odločevalskih procesih in »v« njih (Laswell v Fink Hafner 2007a, 11).

Modeli za analizo politik

Danica Fink Hafner pojasnjuje, da so »policy analitiki razvili več teoretskih pristopov, ki pomagajo razjasniti empirične procese odločanja o javnih politikah, značilnosti teh procesov in njihove učinke. Modeli za analizo javnih politik nam pomagajo jasneje razumeti določen pojav oz. nam pomagajo lažje razumeti proces oblikovanja in izvajanja javnih politik« (Fink Hafner 2007b, 34). Obstaja več različnih modelov, ki pojasnjujejo kontekst oblikovanja javnih politik (Parsons 2001, 39), vendar pa sem se glede na smoter diplomske naloge odločila, da si bom pomagala s kombinacijo institucionalnega in faznega pristopa.

Institucionalni model

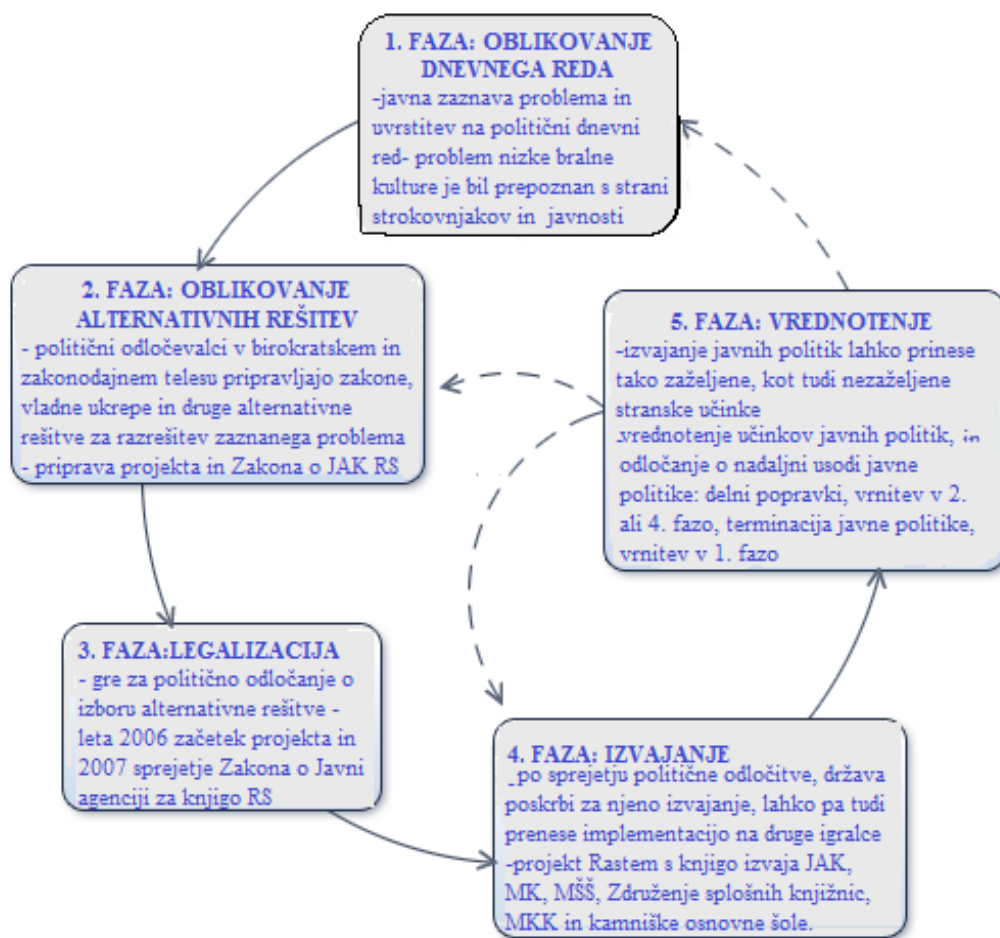
Pri razjasnjevanju empiričnih procesov odločanja, njihovih značilnosti in učinkov je relevantna uporaba *institucionalnega modela*, ki daje poseben poudarek ustanovi. Pomembno je namreč analizirati, kako ustanove vplivajo na okoliščine, kakšne so povezave med političnimi ustanovami in javnimi politikami in kako ustanove vplivajo na vsebino in oblikovanje javnih politik (Fink Hafner 2007b, 37).

Procesualni model

Procesualni model deli policy proces na 5 vsebinsko različnih faz (Fink Hafner 2007a, 19) :

- oblikovanje dnevnega reda,
- oblikovanje alternativnih rešitev,
- legalizacija/uzakonitev izbrane javnopolitične rešitve,
- implementacija/izvajanje javne politike in
- evalvacija/vrednotenje učinkov javne politik.

Slika 3.1: Aplikacija javnopolitičnega ciklusa na izbrani primer

Vir: prirejeno po Fink Hafner (2007a, 20-21).

Ob uporabi faznega/procesnega modela lahko vidimo (Slika 3.1), da gre v izbranem primeru za fazo implementacije/izvajanja javne politike.

Implementacija javnih politik

Faza implementacije javne politike predstavlja tiste dejavnosti (ne)vladnih igralcev, ki so »usmerjene k doseganju ciljev, opredeljenih v fazi oblikovanja javne politike« (Van Meter in Van Horn 1975, 447), saj se v tej fazi »politika postavlja v življenje in vložek se pretvori v proizvod, implementacijo pa lahko razumemo kot destrukcijo, kreacijo ali inovacijo« (Grdešić 1995, 110). Obstajata dva temeljna pogleda na izvajanje javnih politik, sama pa se bom osredotočila na *pristop od zgoraj navzdol* oz. na preučevanje, kako Javna agencija za knjigo RS vodi sistem za doseganje načrtovanih javnopolitičnih rezultatov pri projektu Rastem s knjigo (Sabatier 1997, 282).

Faza implementacije pa se v izbranem primeru prepleta s peto fazo, fazo evalvacije.

Evalvacija/vrednotenje javnih politik

Evalvacija pomeni »podajanje vrednostnih ocen o neki dejavnosti javne politike skozi sistemski vidik, ki se pojavlja v vseh fazah oblikovanja in izvajanja javnih politik ob upoštevanju političnega in družbenega okolja, delovanja v javnopolitične procese vpletenih igralcev, predvsem pa etičnih standardov in temeljnih vrednot« (Kustec Lipicer 2009b, 49). Potrebno pa je vedeti, da lahko vrednotimo različne vidike javnih politik, od objektov do subjektov, procesov (Kustec Lipicer 2009b, 82), raziskujemo pa lahko tudi različne vsebine ter uporabimo različne pristope. V delu se bom osredotočila na vsebinsko zvrst evalvacije, saj bom izvedla programsko oz. procesno vrednotenje.

Procesno/programsko vrednotenje

Procesno vrednotenje poudarja, »da je za razumevanje in nadaljevanje vrednotenja kateregakoli fenomena javne politike pomembno čim bolj natančno poznati njegove vsebine« (Kustec Lipicer 2009b, 93). Ta zvrst vrednotenja se uporablja za spremljanje (monitoring) in dokumentacijo izvajanja programa in lahko pomaga pri razumevanju povezav med konkretnimi elementi programa in programskimi izločki/rezultati, saj je glavni namen te zvrsti »sistematično ocenjevati vse s posameznimi javnopolitičnimi vsebinami povezane lastnosti in dejavnosti, ki se pojavljajo v katerikoli fazi javnopolitičnega procesa« (Kustec Lipicer 2009b, 93). S tem pa ne zbiramo samo podatkov o nekem izbranem programu, temveč lahko tudi o »posegu, mehanizmu ali delu zaposlenih« (Kustec Lipicer 2009b, 94).

Programsko vrednotenje bom uporabila *iz uporabniško podprtih razlogov*, ki se nanašajo na potrebe po seznanjanju odločevalcev z vsakodnevnimi lastnostmi programa – idejo, razlogi za vzpostavitev, izvajanje, zasluge, dosežki, dobre/slabe stvari, nadaljnja usoda, preverjanje programskih virov in ciljev (Kustec Lipicer 2009b, 94). Pri procesnem vrednotenju pa bom po Rossiju, Freemanu in Lipseyju (1999, 192-193) izpostavila tako *vidik vpletenih igralcev kot tudi vsebinskih dejavnosti*.

Scriven pa ločuje tudi med formativno in sumativno zvrstjo vrednotenja (Scriven v Kustec Lipicer v Fink Hafner 2007c, 182-183). Glede na zastavljeno hipotezo se v delu prepletata obe zvrsti vrednotenja. Zanimal me bo tako proces kot tudi učinki javne politike.

Javnopolitični igralci

Javnopolitični igralci so vsi tisti, ki imajo nek vložek v javnopolitičnem procesu. Kot pravi Danica Fink Hafner, »ni oblikovanja politik brez osebkov, ki sodelujejo pri oblikovanju in

izvajanju javnih politik«. Izpostavi tudi, da obstajata dve vrsti igralcev: prvi so državni, ki imajo monopol nad političnim odločanjem, poleg njih pa obstajajo še nedržavni igralci (Fink Hafner 2007a, 18). Poudari pa tudi, da to, kar loči državne igralce od nedržavnih in jim zagotavlja monopol, »leži v formalnem zakonitem pooblastilu, ki ga imajo državne strukture, da oblikujejo javne politike«. Državni igralci sprejemajo odločitve, ki so, ko so enkrat sprejete, zavezujoče za vsakogar.

Pri razmejitvi ključnih akterjev si bom pomagala tudi z definicijo, ki jo je izpostavila Simona Kustec Lipicer. Slednja namreč navaja, da (Kustec Lipicer v Fink Hafner 2007b, 106-107):

»... status javnosti/državnosti organizacijam podeljujejo zlasti naslednje lastnosti:

- njihov ustanovitelj in plačnik njihovega dela je država,
- razpisovalec oz. naročnik njihovih nalog je država,
- zaposleni imajo status državnih ali javnih uslužbencev,
- organizacija ima znotraj vladnega telesa monopol,
- organizacijo lahko razpustijo samo na podlagi državne odločitve«.

Teorija javnopolitičnih sprememb

Ker v izbranem primeru raziskujem, kaj se je spremenilo v javni politiki oz. izbranem projektu, bom uporabila tudi teorijo javnopolitičnih sprememb. S to teorijo se je med drugimi ukvarjal Michael Howlett, ki je zagovarjal (Howlett 2002, 235-267), da značilnosti strukture omrežij vplivajo na javnopolitične procese in zato tudi na rezultat. Javnopolitično spremembo strukture javnopolitičnega omrežja predstavlja vstop novega igralca – Javne agencije za knjigo RS, le-to pa bi se moralo pokazati v spremembi projekta Rastem s knjigo.

4 JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS

Po novinarskih člankih sodeč je bil najpomembnejši kulturni dogodek leta 2008 ravno ustanovitev Agencije za knjigo. Agencija za knjigo RS je uradno začela delovati decembra 2008, z njeno ustanovitvijo pa so bile uresničene dolgoletne želje slovenskih literarnih ustvarjalcev, založnikov in drugih po oblikovanju neodvisne ustanove. Strokovnjaki na Slovenskem so bili namreč že dolgo časa mnjenja, da so aktivnosti, ki zadevajo življenje knjige, preveč razpršene. Z ustanovitvijo Javne agencije za knjigo RS naj bi bilo tako področje knjige končno v celoti združeno pod eno institucijo (Druškovič 2009). Že od

ustanovitve agencije so bili tako vanjo položeni veliki upi in pričakovanja, saj naj bi po besedah ministrice za kulturo Majde Širca agencija »predstavljala pomemben odmik od kulturne politike k ustvarjalcem oz. civilni družbi« (RTV 2009).

4.1. Način ustanovitve

Kot je navedeno že v uvodu diplomskega dela, je bila Javna agencija za knjigo RS ustanovljena z Zakonom o Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije (ZJAKRS 2007), ureja pa jo tudi Zakon o javnih agencijah (ZJA). Gre torej za državno agencijo, katere ustanovitelj in plačnik dela je država oz. Ministrstvo za kulturo (JAK 2010a, b). V agenciji je 7 zaposlenih, ki so se »prenesli« iz Ministrstva za kulturo in Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, prav tako pa so se iz obeh ministrstev prenesla tudi sredstva za plače (RTV 2009).

4.2 Namen ustanovitve

Javno agencijo za knjigo je ustanovila Republika Slovenija z namenom: »opravljanja strokovnih, razvojnih in izvršilnih nalog v zvezi z izvajanjem strateških dokumentov in usmeritev na področju knjige, opravljanja drugih nalog, vezanih na spodbujanje razvoja na področju knjige, opravljanja z zakonom določenih nalog v javnem interesu z namenom, da zagotovi trajne pogoje za razvoj področja knjige ter da strokovno in neodvisno odloča o izbiri programov in projektov, ki se financirajo iz državnega proračuna«. Agencija pa opravlja tudi naloge, ki jih glede na naravo in vrsto ni bilo mogoče izvajati v okviru Ministrstva za kulturo ter Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (JAK 2010c).

4.3 Cilji Javne agencije za knjigo RS

Cilji Javne agencije za knjigo so oblikovanje »dobrih možnosti zagotavljanja trajnih pogojev za vrhunsko ustvarjalnost na področju leposlovja, večja dostopnost slovenske knjige, dvig zavesti o pomenu knjige in branja, večja prepoznavnost slovenskih ustvarjalcev, izboljšanje položaja knjige in avtorjev, ustrežnejše vrednotenje avtorskega dela, podpora projektom bralnega osveščanja itd.« (JAK 2010c).

4.4 Naloge Javne agencije za knjigo RS

Naloge agencije so »financiranje založniške dejavnosti, mednarodna dejavnost, promocija in podpora projektov za knjigo, izdajanje knjig, raziskovalna in razvojna dejavnost na področju humanistike in družboslovja, organiziranje razstav, sejmov in srečanj, odločanje o izbiri

projektov s področja knjige in njihovo financiranje, zagotavljanje pogojev za razvoj bralne kulture, vodenje zbirke podatkov, ki zadevajo njeno področje dela, spremljanje izvajanja programom in ukrepov, vrednotenje učinkov razvojne politike, skrb za pridobivanje dodatnih sredstev itd.» (JAK 2010c). Glavni smoter Javne agencije za knjigo RS pa je, da prek javnih razpisov in pozivov sofinancira različne programe in projekte na področju knjige, ki jih je do začetka delovanja agencije sofinanciralo Ministrstvo za kulturo. Z ustanovitvijo agencije je med kopico drugih projektov prešel iz pristojnosti Ministrstva za kulturo na Javno agencijo za knjigo RS tudi projekt Rastem s knjigo (JAK 2010č).

5 PREDSTAVITEV IZBRANEGA KULTURNEGA JAVNOPOLITIČNEGA PROJEKTA

5.1 Projekt Rastem s knjigo – izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu

Projekt se že od samega začetka (leta 2006) izvaja v »okrnjeni« verziji, saj se udejanja le en delček prvotno zamišljenega programa, ki ga je osnovala gospa Nataša Bucik z Ministrstva za kulturo. Pristojna na ministrstvu je zelo dobro zasnovala akcijski načrt projekta, saj so navedeni cilji, sodelujoči akterji, načrtovana finančna sredstva in pojasnila (Bucik 2006). Ciljna skupina projekta so sedmošolci, saj je to obdobje, ko otroci postanejo pubertetniki in ko šolska knjižnica ne zadosti več vsem njihovim željam po znanju. Takrat otroci postanejo najstniki in namen projekta je, da v tej ključni dobi »pospremijo« učence iz šolske knjižnice v splošno knjižnico, ki ima na razpolago več gradiva (Grošelj 2009). Projekt se začne spomladi, ko strokovna komisija Javne agencije za knjigo na podlagi javnega razpisa izbere mladinsko leposlovno delo slovenskega avtorja. Nato delovna skupina »Rastem s knjigo«, v kateri sodelujejo različni akterji (glej Sliko 5.2), pripravi okvirne informacije ter okvirni program obiska knjižnice za šole in knjižničarje. Projekt se začne jeseni z obiski sedmošolcev v splošnih knjižnicah, kjer jim pripravijo zanimiv program s spoznavanjem informacijsko-knjižničnih znanj. Na koncu pa sedmošolci v dar in spodbudo prejmejo izbrano knjižno darilo (JAK 2010d; več o projektu glej Grošelj 2009).

Slika 5.1: Časovni potek projekta Rastem s knjigo

Vir: Grošelj (2009).

V projektu sodelujejo različni državni (definicija Kustec Lipicer) akterji na različnih ravneh.

Slika 5.2: Matrika vpletenih akterjev v projekt Rastem s knjigo

Vir: prirejeno po Grošelj (2010).

6 RAZISKOVALNI REZULTATI PO POSAMEZNIH SKUPINAH INDIKATORJEV

Analiza in primerjava ključnih dokumentov projekta v izbranih obdobjih

Ker je analiza ključnih dokumentov pomembna za izbrane indikatorje, bom v uvodu analitičnega dela predstavila tudi vidik spremembe skozi morebitne spremembe glavnih programskih dokumentov v izbranih obdobjih. Po pregledu glavnih dokumentov izbranega projekta (razpis, okvirni program obiska knjižnice, okrožnice in poročilo (glej Prilogo A), lahko vidimo, da so razpisni kriteriji prej Ministrstva za kulturo, sedaj Javne agencije za knjigo, za izbrano delo zelo podobni. Kategorije so ostale iste, le s to izjemo, da je sedaj Javna agencija za knjigo dodala kategorijo »promocija knjige v zvezi s projektom« in da so točke malce drugače razporejene. Okvirni program obiska knjižnice je ostal enak, le uvodna beseda je spremenjena z omembo delovne skupine in njenih članov. Ministrstvo za šolstvo in šport še vedno pošilja okrožnice šolam, namesto Ministrstva za kulturo je vlogo obveščanja knjižnic prevzela Javna agencija za knjigo, okrožnice pa se bistveno niso spremenile. Novost je le ta, da bo moralo ministrstvo letos zaradi razširitve projekta poslati okrožnice tudi srednjim šolam (Požar Matjašič 2010). Obrazec za poročilo se sedaj glede na prejšnja leta razlikuje v tem, da je Javna agencija za knjigo dodala kategoriji »predlogi za izboljšanje projekta« in »težave, s katerimi so se srečevali pri izvedbi projekta«.

6.1 Javnopolitične spremembe projekta

1. indikator: javnopolitični cilji

Po primerjavi ciljev programa, ki so zapisani v akcijskem načrtu (Bucik 2006) Ministrstva za kulturo, s cilji programa, zapisanimi v dokumentu Javne agencije za knjigo RS (JAK 2010d), je opazno, da so javnopolitični cilji programa v drugem obdobju glede na prvo obdobje le malce drugače definirani. Tako v obdobju 1 kot tudi v obdobju 2 se javnopolitični cilji programa nanašajo na spodbujanje branja, obiskovanja knjižnic, sodelovanja med različnimi akterji, promocijo slovenskih avtorjev in del in spodbujanje dostopnosti kakovostne literature. Da se cilji projekta niso spremenili, so mi zatrili tako z Ministrstva za kulturo (Bucik 2010, za več glej Prilogo C) kot tudi z Javne agencije za knjigo RS (Urankar Dornik 2010, za več glej Prilogo B).

Preglednica 6.1: Primerjava javnopolitičnih ciljev programa Ministrstva za kulturo s cilji programa Javne agencije za knjigo v izbranih obdobjih

1. OBDOBJE	2. OBDOBJE
-Učencem predstaviti pomen branja ter omogočiti, da prepoznajo branje kot vir informacij in znanj ter kot zabavo in užitek.	
-Učencem podrobneje predstaviti splošno knjižnico in jih spodbuditi k samostojnemu obiskovanju knjižnice, sposojanju knjig ter k sodelovanju v različnih dejavnostih, ki jih knjižnice ponujajo tej starostni skupini.	- Spodbujanje motivacije za branje pri šolarjih in njihovega obiskovanja splošnih knjižnic.
-Spodbuditi večje sodelovanje med splošnimi knjižnicami in šolami.	- Spodbujanje sodelovanja med različnimi akterji.
-Promovirati vrhunske slovenske avtorje s področja mladinskega leposlovja.	- Motivacija založnikov k večjemu vključevanju sodobnih slovenskih piscev v založniške programe za mladino ter povečevanje deleža izdanega izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja in promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev mladinskega leposlovja.
-Podpreti razvoj knjižne produkcije za mladino, s poudarkom na izvirnih slovenskih sodobnih avtorjih.	- Spodbujanje dostopnosti kakovostne in izvirne slovenske mladinske leposlovne literature.

Vir: Bucik (2006), Bucik (2010), JAK (2010c) in Urankar Dornik (2010).

2. indikator: tipi javnopolitičnih instrumentov

Analizirala sem potek projekta glede na dokumente programa (za več glej Prilogo A) in informacije intervjuvanih deležnikov v času, ko je bilo zanj odgovorno Ministrstvo za kulturo, kot tudi sedaj, ko je pristojnosti prevzela Javna agencija za knjigo. Izbrani tipi javnopolitičnih instrumentov se v drugem obdobju glede na prvo obdobje niso spremenili, kar je razvidno tudi iz Preglednice 6.2. Tako v Javni agenciji za knjigo kot tudi na Ministrstvu za kulturo so mi potrdili, da so dejavnosti in ukrepi, povezani z informacijami, finančne dejavnosti in ukrepi, regulativne, nadzorne in javnopolitične dejavnosti ostale enake (Dornik Urankar 2010; Bucik 2010). Opazno je (Slika 5.2), da vse izbrane tipe javnopolitičnih instrumentov izvajajo državni akterji na državnem kot tudi na lokalnem nivoju. Izmed analiziranih tipov javnopolitičnih instrumentov bi izpostavila dejavnosti in ukrepe, povezane z informacijami, in finančne dejavnosti, ki v okviru izbranega projekta prevladujejo. Tako prej Ministrstvo za kulturo kot tudi sedaj Javna agencija za knjigo daje velik poudarek informiranju o bralni kulturi in ozaveščanju mladih o pomenu branja, kar je pravzaprav glavni cilj izbranega projekta. Po pomembnosti prevladujejo tudi finančne dejavnosti, saj brez finančnih sredstev za tisk knjig in nagrado avtorju projekta ne bi bilo mogoče izvesti. Javnopolitične dejavnosti v obliki definiranja ciljev in prioritet projekta so bile načrtane že pod pristojnostjo Ministrstva za kulturo, sedaj pa jih je Javna agencija za knjigo s prevzetjem projekta le prenesla in

ohranila. Regulativne in nadzorne dejavnosti je prej v obliki razpisa standardov za izbor dela, programa obiska knjižnice in zbiranja poročil knjižnic opravljalo Ministrstvo za kulturo, sedaj pa je to naloga agencije. Tu pa zaenkrat še niso uvedli nikakršnih dodatnih nadzornih dejavnosti nad projektom, saj so prevzeli enak postopek, kot ga je pred tem opravljalo Ministrstvo za kulturo.

Preglednica 6.2: Primerjava javnopolitičnih instrumentov v izbranih obdobjih

TIP JAVNOPOLITIČNIH INSTRUMENTOV	1. OBDOBJE	2. OBDOBJE
dejavnosti in ukrepi, povezani z informacijami: proizvajanje, razširjanje, spodbujanje informacij.	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport, Zveza splošnih knjižnic, območne, splošne in šolske knjižnice, osnovne šole proizvajajo informacije o bralni kulturi, jih razširjajo, saj ozaveščajo mlade o pomenu branja, razširjajo informacije o splošnih knjižnicah in njihovih dejavnostih, spodbujajo večje sodelovanje med akterji, promovirajo slovenske avtorje in dela.	Javna agencija za knjigo RS, Center za mladinsko književnost, Zavod RS za šolstvo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport, Zveza splošnih knjižnic, območne, splošne in šolske knjižnice, osnovne šole, srednje šole, Mestna občina Ljubljana proizvajajo informacije o bralni kulturi, jih razširjajo, saj ozaveščajo mlade o pomenu branja, razširjajo informacije o splošnih knjižnicah in njihovih dejavnostih (tiskanje plakatov o izbrani knjigi, spodbujajo večje sodelovanje med akterji, promovirajo slovenske avtorje in dela).
finančne dejavnosti in ukrepi: nagrade, spodbude.	Ministrstvo za kulturo podari denarno nagrado avtorju izbranega dela, sedmošolcem pa knjigo kot nagrado in spodbudo za branje.	Javna agencija za knjigo RS podari denarno nagrado avtorju izbranega dela, ki je letos za 1800 evrov višja, sedmošolcem pa knjigo kot nagrado in spodbudo za branje.
regulativne in nadzorne dejavnosti: definicija standardov, pravil, nadzor nad izvajanjem.	Strokovna komisija Ministrstva za kulturo definira standarde pri izboru literarnega dela in projektu, delovna skupina Ministrstva za kulturo pripravi okvirni program obiska knjižnice, Ministrstvo za kulturo kot nosilec projekta postavi pravila in skrbi za nadzor izvajanja projekta, saj mu morajo knjižnice poslati <u>poročilo o izvajanju projekta</u> .	Strokovna komisija pri Javni agenciji za knjigo RS definira standarde pri izboru literarnega dela in projektu, delovna skupina omenjene agencije pa pripravi okvirni program obiska knjižnice. Javna agencija za knjigo RS je postavila pravila in skrbi za nadzor izvajanja projekta. Ob koncu šolskega leta ji morajo splošne knjižnice poslati poročilo o izvajanju projekta.
javnopolitične dejavnosti: definiranje ciljev, koordiniranje, definiranje prioritet.	Ministrstvo za kulturo je definiralo cilje in prioritete projekta Rastem s knjigo (predstaviti pomen branja, knjižnico, njene dejavnosti, spodbuditi sodelovanje, promocija slovenskih avtorjev, del, podpreti knjižno produkcijo). Ministrstvo za kulturo z Ministrstvom za šolstvo in šport skrbi tudi za koordinacijo/izvajane projekta.	Javna agencija za knjigo RS je prevzela in rahlo preoblikovala cilje in prioritete projekta (spodbujanje motivacije za branje in njihovega obiskovanja splošnih knjižnic, spodbujanje sodelovanja, motivacija založnikov, spodbujanje dostopnosti kakovostne in izvirne slovenske literature, promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev. Javna agencija za knjigo z Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za šolstvo in šport skrbi tudi za koordinacijo projekta oz. izvajanje – javnopolitični mehanizmi so ostali isti.

Vir: Bucik (2006), Bucik (2010), Grošelj (2009), Grošelj (2010), JAK (2010d), Urankar Dornik (2010) in Priloga A.

3. indikator: programske specifikacije

Obseg finančnih sredstev je bil v prvem obdobju 53.000 evrov, v drugem obdobju pa 52.000 evrov zaradi manjšega števila sedmošolcev in posledično manjšega števila naročenih izvodov (Priloga A). Na Ministrstvu za kulturo kot tudi na Javni agenciji za knjigo so mi potrdili podatke, da naj bi obseg finančnih sredstev, namenjenih za projekt, ostal enak (Urankar Dornik 2010; Bucik 2010). Iz preglednice 6.3 pa je razvidno, da se je letos nagrada avtorju izbranega dela povišala iz 4200 evrov na 6000 evrov.

Ciljna skupina projekta so bili v prvem obdobju le sedmošolci osnovnih šol in šol s prilagojenim programom (Grošelj 2009), v drugem obdobju pa je Javna agencija za knjigo RS z Mestno občino Ljubljana podpisala v okviru projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige pogodbo o razširitvi projekta tudi na prve letnike srednjih šol (SPK: Ljubljana bere). Po besedah predstavnikov agencije bodo z razširjenim projektom, imenovanim Rastem s knjigo SŠ 2010, začeli naslednje leto, to pa jim bo služilo kot pilotska študija. Če bodo rezultati po enem letu dobri, bodo s tem tudi nadaljevali (Urankar Dornik 2010). To je vsekakor velika novost, vendar pa se je tekom analize izpostavilo kar nekaj dilem, ki ne govorijo toliko v prid razširitvi projekta. Vse intervjuvanke so pozdravile idejo o razširitvi projekta (Priloge B do I), vendar pa se je pri direktorici knjižnice na lokalni ravni pojavil dvom o sami izvedbi projekta zaradi finančnih, kadrovskih in prostorskih problemov Matične knjižnice Kamnik (Podbrežnik Vukmir 2010; za več glej Prilogo F). Knjižničarke so izpostavile tudi dilemo glede same zasnove razširjenega projekta, saj naj bi idejo za razširjen projekt dobili na primeru Mariborske splošne gimnazije, ki obiskujejo Narodno univerzitetno knjižnico Maribor (Učakar 2010; več glej Prilogo I). Tukaj se sedaj poraja dvom, kako nek vzorec avtomatsko prenesti kar na vse splošne knjižnice v Sloveniji, ki imajo drugačne zmožnosti in se nahajajo v drugačnih okoljih. Tudi okoliške šole se razlikujejo, »mariborski vzorec« pa je narejen po principu, da iz raziskovalno usmerjene gimnazije dijaki obišejo univerzitetno knjižnico, ki dijakom res lahko ponudi dodatna, specifična znanja. Kaj pa jim bodo lahko ponudile splošne knjižnice, je sedaj vprašanje.

Vsebina projekta se glede izbora različnih knjig v drugem obdobju ni spremenila (Bucik 2010; Urankar Dornik 2010). Še vedno na natečaju izberejo le eno leposlovno slovensko delo (JAK 2010d). V Matični knjižnici Kamnik in OŠ Frana Albrehta so izpostavili idejo, da bi bilo zelo koristno, če bi izbrali več avtorjev oz. literarnih del. To je po njihovem tudi nujno, saj imajo učenci različne interese in različne bralne sposobnosti (v projekt so vključene tudi

šole s prilagojenim programom) (Podbrežnik Vukmir, Zore, Glušič in Učakar 2010). Knjižničarka OŠ Frana Albrehta je povedala, da so o izboru več naslovov knjig diskutirali na enem od sestankov in da je tudi Ministrstvo za šolstvo in šport dalo pobudo, da bi se izbralo več različnih del, vendar pa ideja ni bila sprejeta s strani Javne agencije za knjigo. Naveden je bil razlog, da je to preveč zakomplicirano in bi se zapletlo z razpisom, tiskanjem in distribucijo knjig (Učakar 2010). Enako mi je potrdila predstojnica agencije, o tem predlogu so razmišljali, vendar so na koncu sklenili, da je to nemogoče izvesti. Poleg vsega naj bi bilo to pogojeno tudi s finančnimi sredstvi (Urankar Dornik 2010). Tako še vedno izberejo le eno delo, izbor se prav tako ni razširil na tuje avtorje, saj še vedno izberejo izključno slovenskega avtorja (Urankar Dornik 2010; JAK 2010d). Naklada knjig se v drugem obdobju glede na prvo ni povečala (Priloga A).

Preglednica 6.3: Primerjava izbranih programskih specifikacij glede na izbrani obdobji

PROGRAMSKE SPECIFIKACIJE	1. OBDOBJE	2. OBDOBJE
<i>obseg finančnih sredstev</i>	53.000 evrov (24.400 izvodov po 2 evra + 4.200 evrov nagrade avtorju besedila.	52.000 evrov (manjše število sedmošolcev) + 6.000 evrov nagrade avtorju. Po besedah odgovorne z Javne agencije za knjigo je proračun za projekt ostal enak (Priloga B).
<i>ciljna skupina projekta</i>	Sedmošolci.	Razširitev programa tudi na dijake 1. letnika.
<i>vsebina projekta:</i> <i>izbor več različnih knjig</i>	Izbrano le eno leposlovno slovensko delo.	Izbrano le eno leposlovno slovensko delo.
<i>izbor, razširjen na tuje avtorje</i>	Izbor izključno slovenskega avtorja.	Izberejo izključno slovenskega avtorja.
<i>večja naklada knjig</i>	Naklada le za sedmošolce in nekaj dodatnih izvodov za šolske in splošne knjižnice (24.400 knjig).	Naklada le za sedmošolce in nekaj dodatnih izvodov za šolske in splošne knjižnice (23.000 izvodov za 18.500 učencev).

Vir: Bucik (2010), Grošelj (2010), JAK (2010d), Urankar Dornik (2010) in Priloga A.

Preglednica 6.4: Povzetek tabel – ključne ugotovitve

	Sprememba? DA/NE
javnopolitični cilji	NE
tipi javnopolitičnih instrumentov	NE
programske specifikacije	DELNO
<i>obseg finančnih sredstev</i>	Ne
<i>ciljna skupina projekta</i>	Da
<i>vsebina projekta</i>	Ne

6.2 Mnenja in ocene vpletenih igralcev

Po analizi mnenj udeleženih v proces oblikovanja kot tudi izvajanja projekta Rastem s knjigo vidimo (glej Preglednico 6.5), da se najdejo tako pozitivna kot tudi negativna mnenja akterjev.

Glede ustanovitve Javne agencije za knjigo RS lahko povzamem, da so mnenja bolj pozitivna, saj so si intervjuvanke nekako enotne, da ima agencija kot samostojni pravni subjekt večje in širše možnosti pri razvijanju področja knjige, lahko pa tudi sama pridobiva dodatna finančna sredstva. Večji pomislek glede ustanovitve agencije je imela le direktorica Matične knjižnice Kamnik, saj naj bi po njenem mnenju agencijo bolj potrebovali za drugo področje. Našlo pa se je več negativnih mnenj oziroma pomislov glede uspešnosti Javne agencije za knjigo po letu in pol delovanja, saj agenciji do sedaj še ni uspelo pridobiti dodatnih finančnih sredstev in jih del nameniti knjižnicam za izvedbo projekta.

Na tem mestu pa bi izpostavila tudi glavno kritiko, ki jo je bilo moč zaslediti v medijih (Crnović 2009). V člankih je bil direktor agencije – Slavko Pregl deležen očitkov zaradi njenega delovanja. Očitki so leteli na »kronične težave neorganiziranosti agencije, klientelizem in popolno zmedo glede tega, kako sistemsko uspešno organizirati to, za državo in družbo, nadvse pomembno področje«. Izpostavili so sporno sestavo komisije, ki izbira literarno delo za projekt Rastem s knjigo (op. na isto stvar so me opozorile tudi intervjuvanke), in dejstvo, da je bila knjiga direktorja agencije Slavka Pregla izbrana že drugič.¹

¹ Prvič je bilo leta 2007 za sedmošolce izbrano Preglovo delo Spričevalo, letos pa je bila na razpisu za srednješolce izbrana knjiga Geniji brez hlač, prav tako delo omenjenega pisatelja in direktorja Javne agencije za knjigo RS (JAK 2010c).

Preglednica 6.5: Mnenja deležnikov o ustanovitvi in delovanju Javne agencije za knjigo v okviru projekta Rastem s knjigo

	POZITIVNO	NEGATIVNO
Javna agencija za knjigo RS (za več glej Prilogo B)	Javna agencija za knjigo je bila ustanovljena z namenom, da bi Ministrstvo za kulturo lahko razširilo polje delovanja knjige, saj so na ravni ministrstva velikokrat postopki preveč togi in omejujoči. Agencija pa ima večje in širše možnosti pri razvijanju omenjenega področja. Na agenciji so tudi mnenja, da ni nobenih negativnih kazalnikov, ki bi kazali na poslabšanje projekta, odkar je pod njihovo pristojnostjo. Potrudili so se tudi nadgraditi nivo projekta.	Edini primanjkljaj pri izvajanju projekta vidi odgovorna na Javni agenciji za knjigo v premajhni promociji samega projekta in s tem povezanimi finančnimi sredstvi. Na agenciji se zavedajo, da bi se pri izvajanju projekta dalo vedno kaj izboljšati, vendar je potrebno vedeti, da »ko se ustanovi agencije, se vse začne nekako na novo«. Tako se v prvih letih zagona ve, da se ne da pričakovati nekih velikih sprememb, saj je za to potreben določen čas. Tudi na agenciji se spopadajo s kadrovskim primanjkljajem.
Ministrstvo za kulturo (za več glej Prilogo C)	Odgovorna z Ministrstva za kulturo je omenila, da poročila o delovanju projekta v preteklem letu osebno ni prejela, zato težko poda oceno uspešnosti projekta. JAK pošlje poročilo o projektu kot sestavni del poročila o delu, ki ga pošlje na MK in sicer pristojnemu svetovalcu ² . Omenila je tudi, da je prenos na JAK dober s kadrovskega vidika, saj je na agenciji več svetovalcev na področju knjige kot prej na MK in lahko namenijo večjo pozornost in več časa	/
Ministrstvo za šolstvo in šport (za več glej Prilogo Č)	Odgovorna na Ministrstvu za šolstvo in šport se o tem ne bi opredeljevala, je pa omenila »da je Ministrstvo za kulturo to agencijo ustanovilo, saj je področje bralne kulture zelo pomembno«. Sodelovanje naj bi bilo tako prej z Ministrstvom za kulturo, kot sedaj z Javno agencijo za knjigo RS dobro. ³	
Zveza splošnih knjižnic (za več glej Prilogo D)	Predstavnica Zveze splošnih knjižnic podpira ustanovitev Javne agencije za knjigo RS, saj se agencija osredotoča predvsem na slovensko knjigo in bralno kulturo.	Izpostavila je problem premalo zaposlenih na agenciji (oz. na tem področju) in da država tej agenciji namenja premalo denarja za sofinanciranje izdajanja knjig in razvoj bralne kulture.
Matična knjižnica Kamnik (za več glej Prilogo E)	/	Direktorica Matične knjižnice Kamnik ni prepričana, če bo ravno ta agencija bistveno spremenila stanje na področju knjige, slovenske literature in avtorjev. Je pa njeno ustanovitev komentirala v smeri, da vsaka nova struktura za začetek delovanja potrebuje določena finančna sredstva, dodatno administracijo, vse to pa pomeni dodatno finančno breme. Mnenja je, da je odločitev o ustanovitvi nove agencije bolj političen kot strokovni projekt, saj bi bilo bolj smiselno ustanoviti Javno agencijo za knjižničarstvo. V Sloveniji bi potrebovali krovno organizacijo na področju knjižničarstva, ki bi reševala problem

² Poročilo sem želela pridobiti od odgovornega na Ministrstvu za kulturo, na katerega me je gospa Bucik napotila – gospoda Marka Jenštrla. Žal mi od njega ni uspelo pridobiti ocene uspešnosti JAK-a, saj mi je omenjeni gospod odgovoril, da lahko poročilo pridobim kar neposredno od Javne agencije za knjigo RS.

³ Vloga Ministrstva za šolstvo in šport pri projektu Rastem s knjigo je zgolj v okviru medresorskega sodelovanja z Ministrstvom za kulturo. Že prej, tako z Ministrstvom za kulturo kot sedaj z Javno agencijo za knjigo RS, sodelujejo v smislu organizacijske podpore in ne vsebinske in finančne podpore projekta Rastem s knjigo.

		neenakomernega strokovnega razvoja slovenskih knjižnic. Izpostavila je tudi dilemo glede finančnih sredstev za projekt, strožjih razpisnih pravil za projekte, površnega/mehanicističnega odnosa snovalcev projekta do izvajalcev, dilemo glede dvakratnega izbora avtorja Slavka Pregla, povečanega pritiska s strani založnikov in Javne agencije za knjigo glede nabavne politike, premajhnega nadzora in evalvacije s strani agencije v okviru projekta. Izpostavila pa je tudi problem premajhne podpore s strani agencije v okviru projekta, saj bi si knjižnica želela več promocije (reklamnih sredstev) za projekt, večjo organizacijsko podporo itd.
Matična knjižnica Kamnik (za več glej Prilogo F)	Izvajalka projekta prejšnjih let v Matični knjižnici Kamnik o Javni agenciji za knjigo RS ne more podati mnenja. ⁴	
Matična knjižnica Kamnik (za več glej Prilogo G)	Letošnja izvajalka projekta Rastem s knjigo v Matični knjižnici Kamnik je zaznala, da je morda letos s strani Javne agencije za knjigo dano malo več poudarka in pozornosti na sam projekt. Doprinos agencije vidi v tem, da so letos dobili okvirna navodila s strani agencije o projektu (opomba: ta navodila so bila dana že pod pristojnostjo Ministrstva za kulturo in ne predstavljajo novosti). Pozitivno se ji vsekakor zdi, da bo od letos naprej agencija sama zbirala podatke o številu sedmošolcev. ⁵	Na splošno je mnenja, da zaenkrat, ko še niso dobili dodatnih sredstev za izvedbo projekt s strani Javne agencije za knjigo (kot tudi prej ne z Ministrstva za kulturo), je to za njih veliko breme. V knjižnici tako še vedno pogrešajo večji finančni prispevek za ta projekt.
OŠ Frana Albrehta v Kamniku (za več glej prilogo H)	Knjižničarka OŠ Frana Albrehta je omenila, da gleda na to v smeri, da skozi leta država nastaja, se preoblikuje, in tako so ustanovili med drugimi tudi to novo agencijo. V agenciji vidi pozitivno to, da je samostojen pravni subjekt, ki lahko na različne načine pridobiva finančna sredstva. Vendar pa je od ljudi, ki so zaposleni v agenciji odvisno, kako bodo to izkoristili. Tudi ona meni, da je ideja zbiranja števila sedmošolcev s strani Jak-a dobrodošla.	Knjižničarka OŠ Frana Albrehta je po dosedanjih izkušnjah izpostavila dilemo, urejanja določenih stvari (razširitev projekta na srednješolce in uporaba določenega vzorca na vseh knjižnicah, iskanje finančnih sredstev za projekt, odnos agencije do knjižnic in projekta itd.) na ravni države/agencije. Omenila je tudi pomanjkljivosti razpisa za izbor knjižnega dela, dilemo glede izbora dela, neprimerno spremljanje in nadzorovanje izvajanja projekta s strani agencije (enako tudi prej s strani kulturnega ministrstva) in ne-dodeljevanje dodatnih finančnih sredstev knjižnicam za izvajanje programa. Po njenem mnenju agencija premalo upošteva druge faktorje in zmožnosti knjižnic pri izvajanju.

Vir: Bucik (2010), Glušič (2010), Jamnik (2010), Podbrežnik Vukmir (2010), Požar Matijašič (2010), Učakar (2010), Urankar Dornik (2010) in Zore (2010).

⁴ Izvajalka projekta prejšnjih let v Matični knjižnici Kamnik mnenja o Javni agenciji za knjigo RS ne more podati, saj ne pozna dejavnosti, ki jih agencija ponuja. Letos tudi ni bila prisotna pri projektu Rastem s knjigo zaradi porodniškega dopusta. Tako ni bila seznanjena s spremembami, niti ni videla nobenega dokumenta z Javne agencije za knjigo. Letos je vso dokumentacijo o projektu urejala gospa Glušič, ki pa je ni spraševala za mnenje.

⁵ Letošnja izvajalka projekta Rastem s knjigo v Matični knjižnici Kamnik je pojasnila, da »sama kontakta z agencijo ali Ministrstvo za kulturo nima. Kot kontaktni osebi za projekt se ji posreduje le el. pošta s strani direktorice Matične knjižnice Kamnik. Izpostavila pa je dilemo, da se težko opredeli do Javne agencije za knjigo, saj je sama zelo malo časa pri projektu Rastem s knjigo. Prej je namreč projekt vodila s kolegico Sabino Zore, kjer sta imeli delo razdeljeno. Gospa Zore je bila kontaktna oseba, sama pa je skrbela za pripravo programa. Šele letos prvič je gospa Glušič sama zadolžena za ta projekt v Matični knjižnici Kamnik, tako »da nima na kaj primerjati, da bi opisala razliko med obdobjem, ko je bil projekt pod pristojnostjo kulturnega ministrstva ali sedaj, ko je pod agencijo. Me je pa pri tem napotila na kolegico gospo Zore, ki mi bi znala povedati kaj več o tem.

6.3 Zmanjšanje oz. odprava ugotovljenih problemov projekta na primeru občine Kamnik

Po analizi sem ugotovila sledeče:

➤ 6.3.1 Spremljanje kazalnikov in evalvacija projekta

Na Javni agenciji za knjigo RS so že lansko leto zbirali poročila posameznih splošnih knjižnic o izvajanju projekta. Pred njo so s tem začeli že na Ministrstvu za kulturo, vendar pa pri tem niso bili dosledni (več Grošelj 2009). Sedaj naj bi bili na Javni agenciji bolj dosledni pri zbiranju teh poročil, saj od knjižnic zahtevajo, da jih pošljejo. Označijo si tudi, katera knjižnica je posredovala poročila in katera ne. Na obrazec, ki ga pošljejo knjižnicam, morajo le-te dopisati kratko vsebinsko poročilo, težave, s katerimi se pri izvedbi projekta soočajo, predloge za izboljšanje in imena oseb, ki so program v knjižnici pripravile. Vsebinsko poročilo naj bi vsebovalo tudi število razredov, učencev in število učencev, ki so knjižnico obiskovali že pred tem. Analize prejetih poročil za lansko leto na agenciji še niso naredili, saj naj bi za to potrebovali »3 mesece« po končanih projektih, vendar pa takrat načrtujejo že nove projekte. Tako so naredili neko osnovno analizo za lansko šolsko leto, čisto do konca pa z analizo niso prišli (Dornik 2010). V Matični knjižnici Kamnik so mi nakazali, da ni najbolj jasno, kdo poroča komu, kaj in kdaj, in da tudi sedaj ni strogega nadzora z državne ravni nad izvajanjem projekta (Vukmir, Glušič, Zore 2010). Tudi direktorica splošne knjižnice je omenila, da se ji nadzor tudi sedaj ne zdi primeren (Vukmir 2010). Matična knjižnica Kamnik še vedno ne spremlja kazalnikov (evidence sedmošolcev, ki še niso vpisani, in evidence na novo vpisanih sedmošolcev, ne meri obiska in izposoje sedmošolcev) projekta Rastem s knjigo. Merijo le učinke kakovosti vseh projektov na splošno in ne le omenjenega projekta. To so uvedli na lastno pobudo in izvajajo v okviru sistema vodenja kakovosti ISO 9001 (Zore 2010). Omenjenih indikatorjev projekta ne merijo, saj nihče tega od njih niti ne zahteva, bi pa s tem začeli, če bi od agencije dobili zahteve za to oz. dodatna finančna sredstva (Vukmir 2010). Odgovorna prejšnja leta za projekt v Matični knjižnici Kamnik mi je omenila, da je sama predlagala merjenje učinkov posameznih bibliopedagoških projektov in tudi predlagala način (več glej Priloga G), vendar se s tem njenim predlogom niso strinjali vsi, rekoč, »da bo to le dodatno delo, ki pa ne bo dajalo relevantnih rezultatov« (Zore 2010). Tudi odgovorna za projekt v letošnjem letu je povedala, da so se v knjižnici pogovarjali, kako zajeti statistiko, vendar da je to težko izvedljivo, zato so »nad to idejo obupali« (Glušič 2010). So pa v Matični knjižnici Kamnik lansko leto začeli z evalvacijskimi vprašalniki za spremljevalce projekta, vendar tudi to izvajajo v okviru sistema kakovosti. Ta sistem vprašalnikov se ni obnesel najbolje, saj so vedno s strani spremljevalcev prejeli same pohvale in najvišje ocene, tako da analiza le-teh ni pokazala kaj dosti (Zore, Vukmir 2010). Letos januarja je odgovorna za

projekt v kamniški knjižnici oddala obsežno poročilo o projektu za prejšnje leto, vendar je ta pobuda prišla s strani predsednice splošnih knjižnic (in ne Javne agencije za knjigo), ki je s tem želela analizirati prispevek splošnih knjižnic pri projektu Rastem s knjigo (koliko ur so namenili za projekt, koliko dogodkov so izvedli, koliko ljudi je sodelovalo, porabljen finančna sredstva itd.) (Vukmir, Glušič 2010). S strani osnovnih šol ni potrebno oddajati nikakršnih poročil ne agenciji, ne ministrstvu (Učakar 2010). O anketnih vprašalnikih za ciljno skupino na agenciji niso razmišljali, saj niso prepričani o verodostojnosti teh anket, to pa se jim niti ne zdi primeren pristop (Dornik 2010). V Matični knjižnici Kamnik je direktorica povedala, da se ji ta oblika spremljanja učinkov zdi pozitivna, vendar o tem v knjižnici še niso razmišljali (Vukmir 2010). So pa letos tak predlog dobili s strani knjižničarke OŠ Toma Brejca v Kamniku. Ta predlog je letošnji izvajalki projekta v Matični knjižnici Kamnik všeč, vendar zaenkrat še niso prišli do dogovora, kako bi to izvedli (Glušič 2010). Tudi na OŠ Frana Albrehta ne izvajajo anketnih vprašalnikov med sedmošolci, ki obiščejo knjižnico, niti o tem niso razmišljali (Učakar 2010).

➤ 6.3.2 *Financiranje projekta*

Že iz Preglednice 6.3 je razvidno, da se tudi sedaj finančna postavka za projekt ni povečala. Še vedno je finančni prispevek le v obliki knjižnega darila (Dornik, Bucik, Vukmir 2010). Na Javni agenciji za knjigo so to komentirali kot posledico kriznih časov. Med težavami projekta se je lansko leto izpostavil tudi problem neplačanega prevoza otrok iz oddaljenih šol do knjižnic. Do sedaj Javni agenciji za knjigo, kljub pogovorom na Ministrstvu za šolstvo in šport, ni uspelo zagotoviti šolam sredstev za to. Vendar pa so na agenciji le pridobili nekaj dodatnih finančnih sredstev za razširitev projekta Rastem s knjigo na srednješolce. S podpisom pogodbe z Mestno občino Ljubljana so tako pridobili dodatna sredstva v okviru projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige za šolsko leto 2010/2011 (Dornik 2010). Poleg financiranja projekta na državni ravni sem analizirala tudi financiranje s strani lokalnih oblasti – občine Kamnik. V Matični knjižnici Kamnik so povedali, da izključno za projekt Rastem s knjigo tudi sedaj ne dobivajo več finančnih sredstev, ampak jih namenjajo iz njihovega vsakoletnega proračuna knjižnice (Vukmir, Golubovič 2010). Omenjena knjižnica daje vsako leto zahteve/prošnje za več finančnih sredstev s strani občine, saj se še vedno spopada s finančnimi, kadrovskimi in prostorskimi problemi. Knjižnica se financira iz proračunov občine Komenda in Kamnik, državnega proračuna, preko razpisov ter lastnih sredstev (Poročilo MKK 2007). Občini in država vsako leto namenijo tej knjižnici za delovanje več finančnih sredstev, saj se je njen proračun od leta 2001 do 2007 povečal za

skoraj polovico (47,7%) (Grošelj 2009). To mi je potrdil tudi podžupan občine Kamnik (Priloga I). Podžupan ve za prošnje knjižnice in probleme, s katerimi se spopada, zato je tudi izpostavil, da »je občina pripravljena podpreti nacionalne projekte, ki podpirajo lokalni kulturni program in da bo povečanje finančnih sredstev kamniški knjižnici nujno tudi zaradi povečanja prebivalstva v občini« (Golubovič 2010; za več glej Prilogo I).

➤ **6.3.3 Odnos osnovnih šol do projekta**

V kamniški knjižnici so mnjenja, da se je tekom let odnos osnovnih šol do projektov, ki jih pripravijo, spremenil, vendar pa niso prepričani, da je to ravno doprinos projekta Rastem s knjigo oz. Javne agencije za knjigo. Odnos se je verjetno spremenil, saj »vsako leto pripravijo bogate vsebine v okviru projekta Rastem s knjigo in so tako otroci kot tudi učitelji v tem prepoznali neko korist« (Vukmir 2010). V Matični knjižnici Kamnik menijo, da tudi sedaj osnovne šole ne pripravijo otrok na obisk knjižnice in jih verjetno tudi v prihodnje ne bodo, saj se na šolah spopadajo z omejenim številom ur (Vukmir 2010) in zato to nalogo prepustijo knjižnicam. Odnos osnovnih šol so v knjižnici ocenili kot dober, saj šole (po povratnih informacijah šolskih knjižničark) bolje sprejemajo sam projekt, vendar pa je to posledica utečenosti projekta, saj se letos izvaja že četrto leto (Glušič 2010). Knjižničarka OŠ Frana Albrehta je povedala, da na šolah ne pripravijo otrok na obisk knjižnice, jim pa dajo nekaj informacij o projektu in podatkov, kaj bodo tam počeli. Tudi ona je omenila, da je morda za odnos učiteljev do tega projekta »kriva« omejenost in togost postopkov oz. da imajo le-ti na voljo točno določeno število ur za izvedbo raznih kulturnih dejavnosti (Učakar 2010).

➤ **6.3.4 Primerjava rezultatov anket sedmošolcev**

Po primerjavi analiz anket, opravljenih na OŠ Marije Vere v Kamniku leta 2009 in 2010, sem ugotovila sledeče (Priloga J):

- letos je nekaj več učencev zaznalo knjižnico kot prostor novega znanja in ne samo prostor, kamor je potrebno zahajati predvsem zaradi šolskih potreb in zahtev; je pa še vedno alarmanten podatek, da kar 40% anketiranih učencev zazna knjižnico kot prostor, kamor morajo priti zaradi šolskih zahtev in ne svoje volje;
- letos je tudi malo več učencev odgovorilo, da knjižnico obišče enkrat ali večkrat na teden, in nekoliko manj učencev, da jo obišče redkeje kot enkrat mesečno, kar je dober znak;
- spodbudno je, da je letos več učencev poznalo projekt Rastem s knjigo kot prejšnje leto;

- zaskrbljujoče je, da je letos kar dvakrat več učencev odgovorilo, da s skupinskim obiskom knjižnice niso izvedeli nič novega; takih je bilo letos kar tretjina;
- pozitivno je, da je letos skoraj vsak učenec vedel za naslov podarjene knjige, lansko leto jih ni vedela četrtnina;
- letos se je sicer rahlo povečal odstotek učencev, ki so podarjeno knjigo takoj prebrali, vendar pa je skrb zbujajoč podatek, da tako lansko leto kot tudi letos knjigo takoj prebere le nekako polovica učencev;
- letos je še nižji delež učencev, ki sodelujejo na dejavnostih, ki jih pripravi knjižnica; lansko leto je bila tretjina takih, ki so se odzvali na knjižnične dejavnosti, letos pa samo še petina anketiranih učencev;
- v obeh anketiranih obdobjih so zelo slabi in zaskrbljujoči podatki o bralnih navadah sedmošolcev; letos so se res rezultati rahlo izboljšali, vendar pa večina otrok prebere 1 knjigo na mesec, kar je zelo malo, zelo malo učencev je takih, ki bi prebralo 5 ali več knjig na mesec; so bili pa med anketiranimi tudi taki, ki ne preberejo nobene knjige oz. samo tiste, ki jih morajo zaradi šole.

➤ 6.3.5 Izmenjava informacij o projektu

Javna agencija splošnih knjižnic ne poziva/spodbuja k izmenjavi informacij o izvedbi omenjenega projekta (Dornik 2010). V Matični knjižnici Kamnik informacij o projektu z bližnjimi šolami ne izmenjujejo (Vukmir 2010), izpostavili pa so, da pogrešajo, da bi se splošne knjižnice bolj povezale in si izmenjevale koristne informacije o tem projektu. Letos je sicer bila izvajalka projekta v kontaktu z domžalsko knjižničarko, vendar sta se o projektu pomenili le na hitro, in sicer o pomanjkljivostih in ne vsebinski zasnovi (Glušič 2010).

Preglednica 6.6: Zmanjšanje oz. odprava ugotovljenih problemov projekta na primeru občine Kamnik

UGOTOVLJENI PROBLEMI:	ODPRAVA/ZMANJŠANJE?
• Ne-spremljanje kazalnikov projekta Rastem s knjigo s strani MKK.	NE
• Premajhna pripravljenost države in lokalne oblasti za financiranje.	NE
• Ne tako pozitiven odnos nekaterih osnovnih šol v občini.	DELNO
• Ne tako pozitivni rezultati anketiranih sedmošolcev.	DELNO
• Ne-izmenjevanje informacij z drugimi knjižnicami o projektu.	NE

7 SKLEP

Evalvacija je kompleksen, a koristen proces. Od evalvatorja pa je odvisno, kaj bo vrednoteno, kakšni kriteriji in standardi bodo pri tem postavljeni, kakšnim ciljem bo evalvacija sledila in navsezadnje, kako bo le-ta izvedena. Predmet vrednotenja je velikokrat zelo raznovrsten, tisti, ki vrednoti, pa se more odločiti, skozi kateri vidik ga bo vrednotil, saj je nemogoče zaobjeti vse. Glede na predhodno znanje in ugotovljene omejitve v polju kulturnih politik je tako v diplomskem delu predstavljen nek nov, svež vidik vrednotenja učinkovitosti javnopolitičnega akterja skozi javnopolitične spremembe.

Po obsežni analizi, ki sem jo opravila, se je glede moje v uvodu zastavljene hipoteze pokazalo, da začetek delovanja Javne agencije za knjigo RS nima omembe vrednih pozitivnih učinkov na projekt Rastem s knjigo na primeru občine Kamnik, saj se niso zgodile večje javnopolitične spremembe projekta, niso se odpravili/zmanjšali problemi ter vpleteni igralci kljub temu, da večinoma vidijo pozitivnost ustanovitve agencije na tem področju, izpostavljajo več kritik in dilem glede samega delovanja Javne agencije za knjigo RS. Pojasnitev in iskanje razlogov tako majhnih sprememb projekta po vstopu novega akterja bi lahko našli v Howlettovi teoriji (2002) sprememb strukture javnopolitičnega omrežja in njihovega vpliva na izbrani kulturni javnopolitični projekt.

Javna agencija za knjigo RS bi lahko v nasprotju z Ministrstvom za kulturo res predstavljala nekakšno institucionalno inovacijo, tudi za projekt Rastem s knjigo, vendar pa opravljena analiza v diplomskem delu to zanika. Agencija namreč do sedaj ni dovolj izkoristila svojih danih možnosti in ni prinesla velikih novosti v izbrani projekt. Res pa je, da je agencija šele na začetku delovanja, tako rekoč v povojih, in je potreben določen čas, da se pokaže pravi napredek.

V prihodnjih letih bo morala Javna agencija za knjigo vnesti več inovacij v projekt Rastem s knjigo in izkoristiti svoj potencial, saj ima navsezadnje ona v »rokah škarje in platno«. Morala pa bo tudi še izboljšati odnos tako do izvajalcev projekta kot tudi do uporabnikov oz. bralcev. Skozi intelektualno sintezo mnenj, izkušenj in predlogov izvajalcev projekta Rastem s knjigo lahko na tem mestu izpostavljam konkretne rešitve, ki bi se jih morala Javna agencija za knjigo RS v prihodnje poslužiti, če bi res želela predstavljati pozitivno inovacijo za omenjeni projekt in »opravičiti« porabo dodatnih finančnih sredstev, ki jih je država namenila za njeno ustanovitev.

Na prvem mestu mora Javna agencija za knjigo RS nujno rešiti največji problem, ki se je pokazal pri izvajanju projekta in iz katerega vsi drugi problemi posledično tudi izhajajo. To je problem finančnih sredstev, saj je tudi tukaj tako, da »brez denarja ni mogoče (skoraj) nič«. Pridobiti bi morala različne finančne partnerje, se več prijavljati na razpise drugih institucij in morda premisliti o vključitvi občin v financiranje projekta Rastem s knjigo. Javna agencija bi morala več pozornosti nameniti tudi izvajalcem projekta, v tem primeru splošnim knjižnicam, in jim poleg knjig nameniti tudi dodatna finančna sredstva za izvajanje projekta. Z večjim finančnim prispevkom bi knjižnice lažje in kvalitetneje izvedle projekt Rastem s knjigo in morda tudi zaposlile dodatni kader, ki ga še kako potrebujejo.

Javna agencija za knjigo bi se morala lotiti tudi odpravljanja/zmanjšanja ugotovljenih problemov pri projektu Rastem s knjigo. Morda je predlog o izboru več naslovov knjig res težko izvedljiv, vendar pa bi kljub temu morali izbrati drugačne knjige za osnovne šole s prilagojenim programom, saj je trenutni izbor knjige za sedmošolce vsekakor preveč zahteven zanje. Če bi agencija zbrala več finančnih sredstev, bi lahko del le-teh namenila tudi za večjo promocijo projekta. Tako javnost kot tudi učitelji in sedmošolci so namreč premalo informirani o samem projektu. Promocijo bi bilo potrebno zasnovati konkretnije in jo prilagoditi sedmošolcem, kot na primer posneti zanimiv film, oglaševati projekt v mladinskih revijah, na spletu, izdelati posebno zloženko z informacijami o projektu in pomenu branja, pritegniti medijske osebnosti itd.

V prihodnje bi morali biti tudi doslednejši pri nadzoru nad izvajanjem projekta Rastem s knjigo na lokalnem nivoju, zbrati vsa poročila knjižnic in na koncu narediti celotno analizo, saj je to najpomembnejši korak pri evalvaciji projekta. Realizacija ideje o razširitvi projekta na srednje šole s strani Javne agencije za knjigo je vsekakor dobrodošla, vendar pa ta nikakor ne sme le prevzeti določenega vzorca in ga kot edinega možnega aplicirati na vse splošne knjižnice, pri tem pa misliti, da bo projekt povsod uspešno deloval. Potrebno je narediti predhodno analizo, zbrati več različnih predlogov in idej, predvsem pa upoštevati različne možnosti tako splošnih knjižnic kot tudi srednjih šol v Sloveniji. Vsakega novega projekta se je namreč potrebno lotiti sistemsko in celovito, z upoštevanjem vseh faktorjev in razlik.

Z udejanjenjem zgoraj omenjenih predlogov bi se prispevek Javne agencije za knjigo RS zelo povečal, agencija pa bi hkrati izkazala večjo skrb tako za projekt Rastem s knjigo kot tudi za občutljivo področje knjige in bralne kulture na splošno, saj se je potrebno zavedati, da ...

»kdor bere knjige tako, kot prisluhne prijatelju,

se mu bodo odprle in bodo postale njegove.

Kar bere, bo ostalo pri njem in ga bo razveseljevalo in tolažilo,

kot znajo samo prijatelji«

(Hesse).

8 LITERATURA

Bucik, Nataša. 2006. *Projekt Rastem s knjigo*. Dostopno prek: <http://www.drustvo-zaloznikov.si/pps/bucik.pps> (15. marec 2010).

Bucik, Nataša. 2010. Intervju z avtorico. Ljubljana, 14. maj.

Crnovič, Deja. 2009. Geniji v kratkih hlačah: Resni očitki še čisto sveži Javni agenciji za knjigo. Mladina 2009 (27). Dostopno prek: http://www.mladina.si/tednik/200927/geniji_v_kratkih_hlacah (17. maj 2010).

Čopič, Vesna in Gregor Tomc. 1997. *Kulturna politika v Sloveniji, nacionalno poročilo o kulturni politiki Slovenije*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Druškovič, Mateja. *Javna agencija za knjigo se predstavi*. Dostopno prek: <http://www.airbeletrina.si/scena/zgodilo-se-je/1718-javna-agencija-za-knjigo-se-predstavi> (5. maj 2010).

Dunn, William N. 1994. *Public Policy Analysis: an introduction 2nd edition*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.

Dye, R. Thomas. 1992. *Understanding Public Policy*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Fink Hafner, Danica. 2007a. Znanost »o« javnih politikah in »za javne politike. V *Uvod v analizo politik: teorije, koncepti, načela*, ur. Danica Fink Hafner, 9-30. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

--- 2007b. Modeli za analizo javnih politik – opredelitev in smotri. V *Uvod v analizo politik: teorije, koncepti, načela*, ur. Danica Fink Hafner, 34-48. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Glušič, Milena. 2010. Intervju z avtorico. Kamnik, 27. maj.

Golubovič, Brane. 2010. Intervju z avtorico. Kamnik, 7. julij.

Grdešić, Ivan. 1995. *Političko odlučivanje*. Zagreb: Alinea.

--- 2006. *Osnove analize javnih politika: Policy-analiza*. Zagreb: Fakulteta političkih znanosti.

Grošelj, Špela. 2009. *Evalvacija aktivnosti splošnih knjižnic namenjenih dvigu bralne kulture. Projekt Rastem s knjigo na primeru občine Kamnik*. Ljubljana: FDV.

--- 2010. *Sprememba v javnopolitičnem omrežju in njen vpliv na javno politiko oz. projekt Rastem s knjigo*. Ljubljana: FDV.

Hogwood, Brian W. in Lewis A. Gunn. 1984. *Policy Analysis for the real world*. Oxford: Oxford University Press.

Howlett, Michael. 2002. *Do networks matter? Linking policy network structure to policy outcomes: evidence from four canadian policy sectors 1990-2000*. Burnaby, British Columbia: Simon Fraser University.

JAK. 2010a. *Nagovor direktorja*. Dostopno prek: <http://www.jakrs.si/> (10. april 2010).

--- 2010b. *O agenciji..* Dostopno prek: http://www.jakrs.si/o_agenciji/ (1. april 2010).

---2010c. *O dejavnosti agencije.* Dostopno prek: http://www.jakrs.si/o_agenciji/dejavnosti_agencije/ (11. maj 2010).

--- 2010č. *Razpisi in pozivi*. Dostopno prek: http://www.jakrs.si/razpisi_in_pozivi/ (11. maj 2010).

--- 2010d. *Rastem s knjigo*. Dostopno prek: http://www.jakrs.si/projekti/rastem_s_knjigo/ (11. maj 2010).

Jamnik, Tilka. 2010. Intervju z avtorico. Ljubljana, 26. maj.

Krašovec, Alenka. 2002. *Oblikovanje javnih politik: primer kulturnih politik v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Kustec Lipicer, Simona. 2007a. Javnopolitična omrežja. *V Uvod v analizo politik: teorije, koncepti, načela*, ur. Danica Fink Hafner, 87-101. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

--- 2007b. Organizacije za analizo javnih politik ali think-tanks. *V Uvod v analizo politik: teorije, koncepti, načela*, ur. Danica Fink Hafner, 103-122. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

--- 2007c. Vrednotenje javnih politik. *V Uvod v analizo politik: teorije, koncepti, načela*, ur. Danica Fink Hafner, 175-190. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

--- 2007č. *Cena uspeha: evalvacijska analiza javne politike boja proti dopingu v vrhunskem športu v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

--- 2008. *Predavanja pri predmetu Vrednotenje javnih politik*. Ljubljana: FDV.

--- 2009a. *Predavanja pri predmetu Metodologija in problemi kulturnih politik*. Ljubljana: FDV.

--- 2009b. *Vrednotenje javnih politik*. Ljubljana: FDV.

Majchrzak, Ann. 1984. *Methods for Policy Research*. Newbury Park, London, New Delhi: Sage Publication.

Matična knjižnica Kamnik. 2007. *Poročilo Matične knjižnice Kamnik*. Dostopno prek: <http://www.kam.sik.si/LinkClick.aspx?fileticket=7lnZtXs5HkQ%3D&tabid=63&mid=632> (20. maj 2009).

--- 2010. *O knjižnici*. Dostopno prek: <http://www.kam.sik.si/tabid/67/Default.aspx> (10. julij 2010).

Matijašič Požar, Nada. 2010. Intervju z avtorico. Ljubljana, 1. julij.

Statistični Urad RS. 2009. *Medkulturni dialog v Sloveniji*. Dostopno prek: <http://www.stat.si/doc/pub/medkulturni%20dialog-SLO.pdf> (19. marec 2010).

Ministrstvo za kulturo. 2008. *Odločba Rastem s knjigo*. Dostopno prek: <http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Razpisi/rezultati/2008/Odločba-JPR21-ML-2008.pdf> (10. maj 2010).

Pal, Leslie. 1987. *Public Policy Analyse*, Methuen Publications, Toronto, NY, London.

Parsons, Wayne. 2001. *Public Policy: An introduction to the theory and practice of policy analysis*, Edward Elgar Publishing Limited, UK.

Podbrežnik Vukmir, Breda. 2010. Intervju z avtorico. Kamnik, 21. junij.

Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2008-2011 (ReNPK0811). Ur. l. RS 35/2008. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200835&stevilka=1428> (19. marec 2010).

Rossi, Freeman in Lipsey. 1999. *Evaluation: a systematic approach* 6th ed., Thousand Oaks (CA), London, New Delhi: Sage.

RTV. 2009. *Javna agencija za knjigo RS se predstavi*. Dostopno prek: <http://www.rtvlo.si/kultura/knjige/javna-agencija-za-knjigo-se-predstavi/158046> (10. maj 2010).

Sabatier, Paul. 1997. Top-down and Bottom-up Approaches to Implementation Research. V *The Policy Process. A Reader*, ur. Michael Hill, 266-297. London: Prentice Hall,

Scriven, M. S. 1980. *The logic of evaluation*. California: Edgepress, Inverness.

Shadish William R., Thomas D. Cook, Laura C. Leviton. 1991. *Foundations of Program Evaluation: Theories of Practice*. Newbury Park, CA: Sage Publication.

Sluga, Kristina. 2007. *Kakšni knjižni molji smo Slovenci?* Dostopno prek: <http://www.rtvlo.si/kultura/knjige/kaksni-knjizni-molji-smo-slovenci/153199> (18. marec 2010).

Svetovna prestolnica knjige. 2010. *Ljubljana bere/Rastem s knjigo*. Dostopno prek: <http://www.ljubljanasvetovnaprestolnicaknjige.si/program/ljubljana-bere-rastem-s-knjigo/> (10. maj 2010).

Učakar, Ivanka. 2010. Intervju z avtorico. Kamnik, 4. julij.

Uradni list RS 2010. *Rastem s knjigo*. Dostopno prek: http://www.uradni-list.si/_pdf/2010/Ra/r2010031.pdf (11. maj 2010).

Urancar Dornik, Tjaša. 2010. Intervju z avtorico. Ljubljana, 12.april.

Van Meter, S. Donald in Carl E. Van Horn. 1975. The Policy Implementation Process. A Conceptual Framework. *Administration & Society* 4(6): 445-488.

Vedund, Evert O. 1997. *Public Policy and Program Evaluation*. New Brunswick: Transaction Publisher.

Weiss, Carol H. 1979. The many Meannings of Research Utilization. *Public Administration Review* (5): 426-431.

--- 1998. *Evaluation: methods for studying programs and policies. 2nd edition.* Upper Saddle River: Prentice Hall.

Wright C. R. 1968. Evaluation Research. V D. L. Sills (ur.): *International Encyclopedia of the Social Sciences*: 197-202. New York: The Macmillan Company: The Macmillan Company and The Free Press.

Zakon o knjižničarstvu (Zknj-1). Uradni list RS 87/2001. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200187&stevilka=4446> (19. marec 2010).

Zakon o javni agenciji za knjigo RS (ZJAKRS). Uradni list RS 112/2007. Dostopno prek: http://www.jakrs.si/o_agenciji/pravne_podlage/zakonodaja/zjaksr/ (12. april 2010).

Zakon o javnih agencijah (ZJA). Uradni list 52/2002. Dostopno prek: http://www.jakrs.si/o_agenciji/pravne_podlage/zakonodaja/zja/ (12. april 2010).

Zakon o razglasitvi javnega interesa (ZUJIK). Uradni list RS 96/2002. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200296&stevilka=4807> (11. april 2010).

Zore, Sabina. 2010. Intervju z avtorico. Kamnik, 30. maj.

9 PRILOGE

Priloga A: Primerjava glavnih dokumentov projekta Rastem s knjigo (razpis, okvirni program, okrožnica in poročilo), prej pod pristojnostjo Ministrstva za kulturo, in sedaj pod Javno agencijo za knjigo RS.

1. RAZPIS IN TOČKOVANJE DELA

1.1 Javni razpis za knjigo Ministrstva za kulturo

o d l o č b a

I. V letu 2008 **se sprejme** v financiranje naslednji kulturni projekt prijavitelja s področja izdajanja izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja:

Št.	PREDLAGATELJ	Projekt	Predlog odkupljene naklade in cena odkupa
1	ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA d. d., Slovenska cesta 29 1000 LJUBLJANA	Ervin Fritz: Vrane, 2007	- 24.400 izvodov; cena: 2,00 € na izvod - 4.200,00 € bruto, ki jih bo založnik namenil za nagrado avtorju besedila Ervinu Fritzu
	SKUPAJ		53.000,00 EUR

Strokovna služba ministrstva za kulturo je podala mnenje k prispelim vlogam z vidika uresničevanja ciljev razpisa.

Kakovost, uspešnost, primernost in izvedljivost predlaganega projekta:

Literarna kakovost in izvirnost literarnega besedila	30
Izvirnost prikaza tematike medkulturnega dialoga	5
Reference knjige (odmevnost v strokovni in širši javnosti: kritike, nagrade ...)	20
Reference in prepoznavnost pisca/piscev na področju mladinskega leposlovja (nagrade, odmevi v strokovni javnosti)	10
Jezikovna odličnost (izvirnost in bogastvo jezikovnega izražanja ter lektorska neoporečnost)	15
Primernost predlaganega knjižnega dela razvojni stopnji sedmošolcev	10
Kakovost tehnične izvedbe (oblikovanje, kakovost tiska in papirja, kakovost vezave)	8
Prednost novejših izdaj (2008, 2007 – 2 točki; 2006, 2005 – 1 točka)	2

Skupaj: 100 točk

Strokovna komisija za knjigo jepregledala izpolnjevanje kriterijev kakovosti, uspešnosti, primernosti in izvedljivosti ter na tej osnovi v odkup predlagala **eno** delo. Povzetek načina ocenjevanja: razpisni kriteriji so ovrednoteni s točkami. Izbrana bo knjiga predlagatelja, ki bo v postopku izbire ocenjena oziroma ovrednotena višje, vendar mora glede na kriterije doseči vsaj 90 točk oziroma oceno⁶ *vrhunsko*. Najvišje število prejetih točk za vsak posamezno knjigo je 100 točk.

Na podlagi presoje prispelih vlog je strokovna komisija predlagala, da **se sprejme v financiranje** projekt, kot je razvidno iz I. točke izreka, in sicer:

Kakovost, uspešnost, primernost in izvedljivost predlaganega projekta:

Literarna kakovost in izvirnost literarnega besedila	30
Izvirnost prikaza tematike medkulturnega dialoga	4
Reference knjige (odmevnost v strokovni in širši javnosti: kritike, nagrade ...)	17
Reference in prepoznavnost pisca/piscev na področju mladinskega leposlovja (nagrade, odmevi v strokovni javnosti)	9
Jezikovna odličnost (izvirnost in bogastvo jezikovnega izražanja ter lektorska neoporečnost)	15
Primernost predlaganega knjižnega dela razvojni stopnji sedmošolcev	9
Kakovost tehnične izvedbe (oblikovanje, kakovost tiska in papirja, kakovost vezave)	8
Prednost novejših izdaj (2008, 2007 – 2 točki; 2006, 2005 – 1 točka)	2
Skupaj:	94

Kratka utemeljitev strokovne službe in strokovne komisije:

Izjemno kakovostna pesniška zbirka, v kateri so mesto osrednjega motiva zavzele starostno in spolno povsem nevtralne vrane, kar avtorju omogoči, da se na humoren način poigrava z raznoliko tematiko in pesniškimi oblikami. Zbirka bo zadovoljila tako zahtevnejše bralce, ki dobro poznajo literarno ozadje in spremljajo aktualne dogodke, kot tudi bralce, ki berejo manj in jih bolj kot literatura zanimata na primer moda ali ljubezen. Prav tako je zbirka enako primerna za dekleta in fante, starostno besedila ustrezajo ciljni skupini. Oblikovno je knjiga zasnovana zelo kakovostno, saj vrhunske ilustracije Matjaža Schmidta dopolnjujejo in nadgrajujejo besedilo.

Vir: MK/ odločba 6.6.2008

1.2 Javni razpis za knjigo Javne agencije za knjigo RS

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (v nadaljevanju: JAK) na podlagi Zakona o Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007), Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/2007 – UPB1, 56/2008 in 4/2010), Pravilnika o izvedbi postopkov javnega poziva in javnega razpisa s področja knjige (Uradni list RS, št. 19/2009) ter Pravilnika o strokovnih komisijah Javne agencije za knjigo Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/2009) objavlja

Javni ciljni razpis za izbor kulturnih projektov »Rastem s knjigo OŠ 2010 – izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu« (v nadaljevanju: JR6–RSK OŠ–2010)

Predmet javnega razpisa JR6–RSK OŠ–2010 je podpora vrhunskim ustvarjalcem s področja izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja ter dvigovanje zavesti o pomenu branja med mladimi. Razpis je namenjen sofinanciranju kulturnega projekta izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja.

Okvirna vrednost javnega razpisa in obdobje za porabo dodeljenih sredstev

Vrednost vseh razpoložljivih sredstev, namenjenih za predmet javnega razpisa JR6–RSK OŠ–2010 znaša predvidoma 52.000,00 € za predvidoma eno (1) izbrano izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo in predvidoma 23.000 odkupljenih izvodov. JAK bo pri odkupu knjige izbranemu prijavitelju kulturnega projekta v okviru odobrenih sredstev za izbrano knjigo dodelila tudi namenska sredstva za avtorski honorar avtorju/avtorjem (pisec in morebitni ilustrator) ob dotisu izbranega dela, in sicer v skupni višini predvidoma 6.000,00 € bruto na izbrano knjigo.

Višina sofinanciranja

JAK bo izbranemu prijavitelju v okviru odobrenih sredstev namenila sredstva za odkup 23.000 izvodov enega (1) naslova izbranega izvirnega slovenskega mladinskega leposlovnega dela ter namenska sredstva za avtorski honorar avtorju/avtorjem (pisec in morebitni ilustrator) ob dotisu izbranega dela.

Pogoji za sodelovanje na javnem razpisu JR6–RSK OŠ–2010

Prijavitelji na javnem razpisu JR6–RSK OŠ–2010 morajo izpolnjevati naslednji splošni pogoji:

- da so registrirani za opravljanje založniške dejavnosti (šifra kategorije po Standardni klasifikaciji dejavnosti – JP58) na področju Republike Slovenije in/ali v zamejstvu.

Dokazilo: prijavi obrazec OBR2 – Izjave RSK OŠ

Posebni pogoji za sodelovanje na javnem razpisu JR6–RSK OŠ–2010

Prijavitelji na javnem razpisu JR6–RSK OŠ–2010 morajo poleg splošnega pogoja, ki ga določa besedilo točke 6.1. javnega razpisa JR6–RSK OŠ–2010, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da kandidirajo z izvirnim slovenskim leposlovnim mladinskim delom, katerega pisec je sodobni slovenski ustvarjalec in je bilo prvič izdano v obdobju 2007–2010. V ta sklop se lahko izjemoma štejejo tudi ponatisi izvirnih slovenskih mladinskih leposlovnih del slovenskih piscev, ki so ponatisnjeni v tem obdobju, posodobljeni in primerni starostni stopnji sedmošolcev.

- da zagotavljajo odkupno ceno izvoda knjige pri nakladi 23.000 izvodov do največ 2,00 €;

- so se pripravljene pogajati o odkupni ceni knjige, ki bo predlagana v izbor kulturnih projektov; Dokazilo: prijavi obrazec OBR2 – Izjave RSK OŠ

- da za isti kulturni projekt na javni razpis JR6–RSK OŠ–2010 poda vlogo le en prijavitelj; Dokazilo: prijavi obrazec OBR2 – Izjave RSK OŠ

- da posamezni predlagatelj sodeluje z največ štirimi (4) izdanimi naslovi izvirnih slovenskih mladinskih leposlovnih del oz. njihovimi ponatise. Vsak naslov mora biti oddan kot samostojna vloga.

Kriteriji za ocenjevanje vlog

Razpisni kriteriji

Razpisni kriteriji	Možno št. točk
KAKOVOST, USPEŠNOST, PRIMERNOST IN IZVEDLJIVOST PREDLAGANEGA PROJEKTA	
literarna kakovost in izvirnost literarnega besedila	40
reference knjige (odmevnost v strokovni in širši javnosti: kritike, nagrade in druge reference)	10
reference in prepoznavnost pisca/piscev na področju mladinskega leposlovja (nagrade, odmevi v strokovni in širši javnosti ipd.)	10
jezikovna odličnost (bogato jezikovno izražanje in lektorska neoporečnost)	10
primernost predlaganega knjižnega dela razvojni stopnji sedmošolcev	10
kakovost tehnične izvedbe (oblikovanje, kakovost tiska, papirja in vezave) in kakovost uredniškega dela	10
predvidena promocija knjige v zvezi s projektom »Rastem s knjigo OŠ 2010)	5
prednost novejših izdaj (2010, 2009 – 5 točk; 2008, 2007 – 3 točke; ponatisi (2007–2010 – 1 točka)	5
Skupno število točk	100

Uporaba kriterijev in povzetek načina ocenjevanja

Strokovna komisija JAK za literarne prireditve in razvijanje bralne kulture bo pregledala izpolnjevanje kriterijev kakovosti, uspešnosti, primernosti in izvedljivosti predlaganega projekta ter na tej osnovi v odkup predlagala eno (1) delo. Kriteriji javnega razpisa JR6–RSK OŠ–2010 so ovrednoteni s točkami. Na javnem razpisu JR6–RSK OŠ–2010 bo izbrana knjiga predlagatelja, ki bo v postopku izbire ocenjena najvišje, vendar mora glede na kriterije doseči vsaj 90 točk. Najvišje število prejetih točk za vsako posamezno knjigo je 100 točk.

Dokumentacija javnega razpisa JR6–RSK OŠ–2010 je na voljo na spletni strani JAK www.jakrs.si.

Prijavitelji morajo predložiti v celoti izpolnjeno naslednjo razpisno dokumentacijo: prijavni obrazec OBR1 – RSK OŠ, prijavni obrazec OBR2 – Izjave RSK OŠ, parafiran vzorec pogodbe OBR4 – pogodba RSK OŠ.

Razpisni rok in način oddaje vlog. Vloga mora biti izpolnjena na predpisanih razpisnih obrazcih in mora vsebovati vse obvezne priloge in podatke, določene v razpisni dokumentaciji. Prijavitelji morajo vlogo poslati do do 17. 5. 2010, hkrati mora biti vloga najkasneje tega dne oddana po elektronski pošti na naslov: rsk.os@jakrs.si. JAK bo prijavitelje o izidih javnega razpisa obvestila najkasneje v dveh mesecih po zaključku odpiranja vlog, ki se bo pričelo 20. 5. 2010.

Vekoslav Pregl

Direktor Javne agencije za knjigo RS

Datum: 8. 4. 2010

Številka: 6130-252/2010

Vir: Uradni list RS 16.4.2010

2. OKVIRNI PROGRAM OBISKA

2.1 Navodila Ministrstva za kulturo, kaj mora knjižnica ponuditi v okviru projekta Rastem s knjigo:

Predstavitev knjižnice – uvodna predstavitev, na splošno: kaj in koliko, odvisno od prejšnjih obiskov (prostor, odprtost, postavitev gradiva, knjižnična ponudba, prireditve ...); vsem ponuditi brezplačni vpis; informacijsko-propagandno gradivo knjižnice (v mapici ipd.).

Knjižnično-informacijsko opismenjevanje – morda je na tem področju večji primanjkljaj in je zato bolj potrebno:

predstavitev vzajemnega kataloga COBISS/OPAC,

katera od oblik, ki je v knjižnici trenutno najbolj aktualna in priljubljena,

katera od (rednih) oblik KIZ, ki jo izvaja knjižnica,

kaj drugega s področja KIZ,

reševanje kakšnega lokalnega kviza,

reševanje uganke meseca,

reševanje slovenskega knjižnično-muzejskega kviz (sklop iz tekočega meseca),

knjižnica in šolski knjižničar/kult. koordinator pripravita obliko/program posebej za ta obisk.

Motivacija za (leposlovno) branje – glede na to, da bodo učenci dobili leposlovno knjigo v dar, je obvezno vsaj del programa tudi iz tega: koordinatorji bodo vnaprej dobili informacije o knjigah, med katerimi bodo učenci lahko izbirali, zato naj tudi učence pripravijo vnaprej (na pogovorih o knjigah v šoli, v povezavi z branjem za bralno značko ipd.):

- predstavitev knjig/knjižnih daril se lahko zgodi tudi v knjižnici,
- pogovor o pomenu branja leposlovja,
- srečanje z ustvarjalcem mladinske književnosti, literarni večer,
- ogled razstave, vprašanja za knjigožere ... še kaj drugega s področja spodbujanja branja, pripravljeno posebej za obisk učencev ali pa obisk redne prireditve, kulturnega dogodka v knjižnici,
- glasovanje za Mojo naj knjigo,
- pogovor o branju za bralno značko,
- predstavitev novosti,
- mentorji spodbudijo učence, da tudi oni kaj pripravijo za knjižnico – odigrajo odlomek iz njihove naj knjige ali pa se na licu mesta pripravi kratko igrice – s tem bi učence še bolj aktivno vključili v dogajanje.

Vir: poslano po el. pošti od gospe Nataše Bucik z MK

2.1 Navodila JAK-a, kaj mora knjižnica ponuditi v okviru projekta Raste s knjigo:

RASTEM S KNJIGO 2009/2010 Kaj mi ponuja knjižnica

Okvirni program obiskov sedmošolcev v splošni knjižnici

Delovna skupina projekta Rastem s knjigo, ki jo sestavljamo predstavniki vseh sodelujočih partnerjev, je tudi letos le nekoliko prilagodila sedaj že uveljavljeno zasnovo programa obiskov sedmošolcev v splošni knjižnici. Podrobnejši načrt izvedbe obiska prepuščamo strokovnim delavcem v knjižnicah in šolah, saj imate sami veliko izkušenj in svežih idej, hkrati pa najbolj poznate tudi različne možnosti (strokovne, kadrovske, prostorske ...), ki jih imate na voljo za izvedbo programa. Upoštevali boste tudi izkušnje iz sodelovanja v projektu *Rastem s knjigo* iz preteklih treh let. Pri pripravi obiskov je nujno upoštevati tudi zelo različne bralne izkušnje, navade in interese sedmošolcev ter njihovo raven knjižnično-informacijskih znanj. Dobro sodelovanje knjižničarjev v splošnih knjižnicah s koordinatorki kulturne vzgoje, šolskimi knjižničarji in drugimi strokovnimi delavci na šoli je ključno za uspešno izvedbo projekta *Rastem s knjigo*.

Priprava na obisk

1. Če je le mogoče, naj se v projekt vključijo tudi šolski knjižničarji, saj je izvajanje projekta v prvih treh šolskih letih pokazalo, da so taka sodelovanja zelo uspešna.
2. Za vsako skupino posebej se knjižničar v splošni knjižnici in koordinator projekta na šoli (šolski knjižničar ali spremljevalec skupine) vnaprej dogovorita za program obiska v knjižnici, da bo lahko obisk čim bolj po meri učencev, skladen z njihovimi interesi in potrebami. Dogovor naj vključuje tudi vnaprejšnjo pripravo učencev v šoli na obisk v splošni knjižnici.
3. Predvidoma učenci s spremljevalci obiščejo enoto splošne knjižnice, ki je šoli najbližja oz. je najustreznejša glede na zastavljeni program obiska.
4. Za obisk priporočamo okvirno dve šolski uri.
5. Predlagamo, da šole iz bolj oddaljenih krajev organizirajo obisk sedmošolcev v splošni knjižnici v okviru kulturnega dneva in poleg knjižnice obiščejo še kakšno kulturno ustanovo (in pri tem lahko dobijo še en žig za Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz).

Izvedba programa na obisku

Predlagamo, da se pri izvedbi programa splošne knjižnice držijo štirih osnovnih korakov:

1. Predstavitve splošne knjižnice – uvodna, splošna predstavitev (vsem sedmošolcem ponuditi brezplačni vpis ter razdeliti informacijsko-propagandno gradivo knjižnice). Obseg le-te je odvisen od tega, ali so učenci že kdaj obiskali to splošno knjižnico kot skupina; morda so mnogi med njimi že včlanjeni prav v to knjižnico.

2. Knjižnično-informacijsko opismenjevanje – po dogovoru s šolskim knjižničarjem izbrati tisto, česar učenci še ne poznajo in bi lahko pritegnilo njihov interes za uporabo storitev splošne knjižnice:

- predstavitev vzajemnega kataloga COBISS/OPAC,
- reševanje uganke meseca,
- reševanje Slovenskega knjižnično-muzejskega MEGA kviza (kratko informacijo najdete v prilogi 3),
- oblika KIZ, ki jo knjižnica redno izvaja, ali nova oblika KIZ, ki jo lahko knjižnica in šolski knjižničar pripravita posebej za projekt Rastem s knjigo.

3. Motivacija za leposlovno branje

Spodbujanju branja književnih besedil naj se na obisku nameni čim več časa. Po dogovoru naj šolski knjižničarji učence vnaprej pripravijo na obisk knjižnice, v knjižnici pa izberemo:

- kratek pogovor o pomenu branja leposlovja, o branju za bralno značko; pogovor o tem, kaj radi berejo;
- ogled razstave knjig, ki obravnavajo različne mladostniške teme (priloga 2); knjižničarji lahko po svoji izbiri razstavijo knjige iz zbirk primernih za to starostno skupino npr. *Odisej*

- (založbe Mladinska knjiga), *Dober dan, roman!* (založbe DZS), *Zorenja* in *Zorenja+* (založbe Miš), *Metuljev let* (založbe Učila), *Romani Grlica* in *Na robu* (založbe Grlica) idr.;
- morda opozorimo na začetek dela Dušan Čater, *Pojdi z mano*, ki se dogaja na stopnicah, kar je zagotovo namig na delo Antona Ingoliča, *Mladost na stopnicah*;
- pogovor ob vprašanjih za knjigožere;
- glasovanje za Mojo naj knjigo;
- predstavitev knjižnih novosti;
- srečanje z ustvarjalcem mladinske književnosti;
- kaj drugega s področja spodbujanja branja, pripravljeno posebej za obisk učencev.

4. Zaključek obiska: razdelitev knjige Dušan Čater, *Pojdi z mano*.

Zelo pomembno je, da učenci doživijo obisk splošne knjižnice kot zanimiv in privlačen, da skupno srečanje zaključijo navdušeni nad knjigami in knjižnico, motivirani za branje.

Želimo vam uspešno izvedbo projekta Rastem s knjigo!

Članice delovne skupine projekta Rastem s knjigo (po abecednem redu):

- Nataša Bucik, Ministrstvo za kulturo,
- Tilka Jamnik, Mestna knjižnica Ljubljana,
- Božena Kolman Finžgar, Knjižnica A. T. Linhart Radovljica,
- Darja Lavrenčič Vrabec, Mestna knjižnica Ljubljana
- Mojca Lesjak, Osrednja knjižnica Celje,
- Maja Logar, Mariborska knjižnica,
- Barbara Marinčič, Mestna knjižnica Ljubljana,
- Katarina Podobnik, OŠ Ledina, Ljubljana,
- Nada Požar Matijašič, Ministrstvo za šolstvo in šport,
- Katja Stergar, Javna agencija za knjigo RS,
- Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo RS,
- Janja Vidmar, Društvo slovenskih pisateljev,
- Stanka Zanoškar, Knjižnica Domžale.

OPOMBA:

Projekt *Rastem s knjigo* v šolskem letu 2009/2010 naj bo povezan z dejavnostmi v okviru:

- leta 2009 - mednarodnega leta kreativnosti in inovativnosti, mednarodnega leta astronomije in Darwinovega leta;
- leta 2010 – evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti;
- svetovne prestolnice knjige – Ljubljana 2010 idr.

Vir: JAK/ Rastem s knjigo

3. OKROŽNICE

3.1 Okrožnica Ministrstva za kulturo in Ministrstva za šolstvo in šport za lansko šolsko leto

Zadeva: Projekt RASTEM S KNJIGO V ŠOLSKEM LETU 2008/2009

Pošiljamo vam zgolj kratko informacijo o nadaljevanju projekta Rastem s knjigo: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu, ki sta jo pripravili koordinatorki projekta na Ministrstvu za kulturo in Ministrstvu za šolstvo in šport. Hvala za sodelovanje in lep pozdrav.

dr. Jelka Pirkovič

Mojca Škrinjar

Državna sekretarka/MK

Generalna direktorica/MŠŠ

KRATKA PREDSTAVITEV PROJEKTA RASTEM S KNJIGO V ŠOLSKEM LETU 2008/2009:

Projekt *Rastem s knjigo 2007/2008: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu*, ki ga v tem šolskem letu že drugič izvajamo skupaj Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport, Zveza splošnih knjižnic, vse splošne knjižnice, vse osnovne šole in osnovne šole s prilagojenim programom, se zaključuje. Odzivi in poročila, ki smo jih doslej prejeli iz splošnih knjižnic, kažejo, da je bila izvedba projekta tudi v tem letu zelo uspešna.

Projekt *Rastem s knjigo* bomo skupaj nadaljevali tudi v šolskem letu **2008/2009**. Predlog programske izvedbe projekta bo tako kot doslej tudi letos pripravila delovna skupina, ki bo vključevala predstavnike splošnih in šolskih knjižnic, Ministrstva za kulturo in Ministrstva za šolstvo in šport ter Društva slovenskih pisateljev.

Vse osnovne šole in osnovne šole s prilagojenim programom naprošamo, da se čimprej, **najkasneje pa do 20. junija 2008** povežejo z najbližjo osrednjo splošno knjižnico, kamor sporočijo **predvideno število sedmošolcev, ki bodo v šolskem letu 2008/2009** obiskovali njihovo šolo.

Vsem osnovnim šolam predlagamo, da v svoje letne delovne načrte za šolsko leto 2008/2009 vključijo tudi **brezplačen obisk sedmošolcev v najbližji osrednji splošni knjižnici**. Sredstva za morebiten prevoz do knjižnice pa šole zagotovijo, če ne morejo drugače, iz namenskih sredstev za prevoze za ekskurzije (pot do knjižnice naj bo za učence brezplačna).

Zvezo splošnih knjižnic naprošamo, da tako kot lansko leto, tudi letos zagotovi, da vsaka osrednja splošna knjižnica imenuje koordinatorskega projekta *Rastem s knjigo*, ki bo zbral podatke o številu sedmošolcev v šolskem letu 2008/2009 osnovnih šol in šol s prilagojenim programom na svojem območju. Podatke, ki jih bo pridobil, bo posredoval v osrednjo območno knjižnico. Vsaka od desetih **osrednjih območnih knjižnic** naj imenuje **koordinatorskega projekta *Rastem s knjigo***, ki bo skrbel za povezave z Ministrstvom za kulturo ter z osrednjimi splošnimi knjižnicami na področju, ki ga njegova osrednja območna knjižnica pokriva.

Zvezo splošnih knjižnic naprošamo, da mag. Nataši Bucik, ki koordinira projekt na Ministrstvu za kulturo, posreduje imena koordinatorskega projekta v osrednjih območnih knjižnicah čimprej, **najkasneje pa do 20. junija 2008**. Podatki naj vključujejo: naziv in naslov osrednje območne knjižnice, ime in priimek koordinatorskega projekta, njegovo e-naslov in telefonsko številko. Pripravili: mag. Nataša Bucik, Ministrstvo za kulturo, Nada Požar Matijašič, Ministrstvo za šolstvo in šport

Vir: poslano po el.pošti od gospe Nataše Bucik z MK

3.2 Okrožnica Jak-a, Ministrstva za kulturo in Ministrstva za šolstvo in šport za letošnje šolsko leto

Zadeva: **Nacionalni projekt »RASTEM S KNJIGO OŠ 2010« v šolskem letu 2010/2011**

Spoštovani!

Nacionalni projekt *»Rastem s knjigo 2009 – izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu«* se uspešno približuje zaključku. V šolskem letu 2009/2010 ga že četrto izvajamo Javna agencija za knjigo RS, Ministrstvo za kulturo RS, Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Zdrženje splošnih knjižnic, ob podpori Zavoda za šolstvo RS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije in Društva slovenskih pisateljev v sodelovanju z vsemi splošnimi knjižnicami, vsemi slovenskimi osnovnimi šolami in osnovnimi šolami s prilagojenim programom ter zamejskimi osnovnimi šolami. Prispela poročila splošnih knjižnic in odzivi vseh vpletenih kažejo na uspešno izvedbo projekta tudi v tem letu.

Pošiljamo vam informacijo o nadaljevanju **nacionalnega projekta »Rastem s knjigo OŠ 2010« v šolskem letu 2010/2011**, ki so jo pripravili koordinatorske delovne skupine *»Rastem s knjigo«* pod vodstvom Javne agencije za knjigo RS.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav.

Vckoslav Pregl	dr. Stojan Pelko	Alenka Kovšca
Direktor, Javna agencija za knjigo RS	Državni sekretar, Ministrstvo za kulturo RS	Državna sekretarka, Ministrstvo za šolstvo in šport RS

KRATKA PREDSTAVITEV POTEKA NACIONALNEGA PROJEKTA »*RASTEM S KNJIGO OŠ 2010*« V ŠOLSKEM LETU 2010/2011

Nacionalni projekt »*Rastem s knjigo OŠ 2010*« bomo skupaj nadaljevali tudi v šolskem letu 2010/2011. Predlog programske izvedbe projekta pripravlja delovna skupina, ki vključuje predstavnike splošnih in šolskih knjižnic, Ministrstva za kulturo RS, Ministrstva za šolstvo in šport RS, Združenja splošnih knjižnic, Zavoda za šolstvo RS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije ter Javne agencije za knjigo RS kot nosilke projekta.

Vse osnovne šole in osnovne šole s prilagojenim programom ter zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami naprošamo:

- da v svoje letne delovne načrte za šolsko leto 2010/2011 vključijo **obisk sedmošolcev v najbližji splošni knjižnici**;
- da **imenujejo koordinatorja projekta »*Rastem s knjigo OŠ 2010*«** in njegovo ime ter kontaktne podatke sporočijo na Javno agencijo za knjigo RS ter v splošno knjižnico, ki jo bodo obiskali.

Podatke je potrebno posredovati na e-poštni naslov: miha.marinc@jakrs.si.

Prosimo, da podatke posredujete **najkasneje do 30. junija 2010**.

Podatki naj vključujejo:

- naziv in naslov šole,
- ime in priimek koordinatorja,
- e-poštni naslov koordinatorja,
- telefonsko številko koordinatorja.

Pojasnilo:

Letos uvajamo spremembo pri zbiranju podatkov o številu učencev, ki bodo v naslednjem šolskem letu obiskovali sedmi razred OŠ. Koordinatorjem na osnovnih šolah in šolah s prilagojenim programom ter splošnim knjižnicam ni potrebno več sporočati števila učencev v naslednjem šolskem letu na Javno agencijo za knjigo RS. Podatke bo od Ministrstva za šolstvo in šport RS pridobila Javna agencija za knjigo RS, ki bo pripravila načrt distribucije knjig in obvestila splošne knjižnice o predvidenem številu učencev, ki jih bodo obiskali v naslednjem šolskem letu. Še vedno pa se ohranja stik med koordinatorji v knjižnicah in šolah.

Združenje splošnih knjižnic naprošamo, da zagotovi:

- da vsaka **splošna knjižnica imenuje koordinatorja projekta »*Rastem s knjigo OŠ 2010*«** in njegovo ime ter kontaktne podatke sporoči na Javno agencijo za knjigo RS ter, če nima statusa osrednje območne knjižnice, v pristojno osrednjo območno knjižnico;
- da vsaka od desetih **osrednjih območnih knjižnic imenuje koordinatorja projekta »*Rastem s knjigo OŠ 2010*«**, ki bo skrbel za povezave z Javno agencijo za knjigo RS ter splošnimi knjižnicami na področju, ki ga njegova osrednja območna knjižnica pokriva.

Podatke je potrebno posredovati na e-poštni naslov: miha.marinc@jakrs.si.

Prosimo, da podatke posredujete **najkasneje do 30. junija 2010**.

Vir: JAK /Rastem s knjigo

4. POROČILO

4.1 Obrazec Ministrstva za kulturo za kratko vsebinsko poročilo o izvedbi projekta

Projekt RASTEM S KNJIGO 2007: SLOVENSKO MLADINSKO LEPOSLOVNO DELO VSAKEMU SEDMOŠOLCU

Naziv knjižnice
Naslov knjižnice
OOK
Vodja projekta v knjižnici:
Telefonska vodje projekta:
E-pošta vodje projekta:

Osnovna šola (naziv, kraj)	Število 7. razredov	Število učencev	Število učencev, ki so bili že včlanjeni v splošno knjižnico
----------------------------	------------------------	--------------------	---

V tabeli navajajte podatke zgolj za obiske sedmošolcev v projektu Rastem s knjigo 2007

Kratko vsebinsko poročilo o izvedenem projektu:

Poročilo pripravil/a:

Vir: poslano po e-pošti od gospe Nataše Bucik iz MK

4.2 Obrazec JAK-a za kratko poročilo o izvedbi projekta

Projekt: Rastem s knjigo 2009 – izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu

KONČNO POROČILO

Naziv knjižnice:			
Naslov knjižnice:			
Enota osrednje območne knjižnice (označite):			
Celje			
Ljubljana			
Nova Gorica			
Ravne na Koroškem			
Vodja projekta v knjižnici:			
Elektronska pošta vodje projekta:			
Osnovna šola (naziv, kraj)	Število 7. razredov	Število učencev	Število učencev, ki so bili že včlanjeni v splošno knjižnico

Kratko vsebinsko poročilo o izvedenem projektu:

Težave, s katerimi ste se pri izvedbi projekta srečevali:

Predlogi za izboljšanje projekta

Poročilo pripravil/a:

Vir: poslano po e-pošti od gospe Tjaše Urankar Dornik z JAK-a

PRILOGA B: Intervju z gospo Tjašo Urankar Dornik 2010

INTERVJU z go. TJAŠO URANKAR DORNIK, vodjo nacionalnega projekta Rastem s knjigo, ki je pri Agencije za javno knjigo odgovorna za področje bralne kulture in omenjenega projekta (12. 4. 2010 ob 13. uri).

Kot ste že prej omenjali, je bil ta projekt prej pod pristojnostjo MK in MŠŠ. Ali je JAK sedaj dodaten, nov akter, in ste to prevzeli od njiju, ali z obema ministrstvom še vedno sodelujete?

Javna agencija za knjigo je bila ustanovljena leta 2009 in je s tem projekt Rastem s knjigo prešel iz MK na JAK. Še vedno sodelujemo z MK in MŠŠ, saj vsak pokriva nek segment, namenska sredstva pa so zagotovljena v okviru državnega proračuna na posebni postavki.

Je bilo to prej financirano z MK?

Tako je. MŠŠ projekt podpira le organizacijsko in ne finančno. MŠŠ ob koncu šolskega leta pošlje okrožnico na vse šole, opravljajo pa tudi raznovrstne organizacijske in koordinacijske naloge. Potem pa se je to preneslo na JAK, kar pomeni, da JAK še vedno sodeluje z MK, ki predvsem pomaga pri organizacijskem delu prevoza knjig, skupaj pa tudi sodelujemo in potrjujemo program. MŠŠ pa še vedno posreduje okrožnice osnovnim šolam, da se te vsebine sprejmejo v letni načrt za naslednje šolsko leto.

Ali JAK v celoti financira projekt sedaj?

Da.

Se je višina sredstev, namenjenih za projekt Rastem s knjigo, kaj spremenila, odkar je JAK prevzela projekt?

Ne, nič se ni povečalo, saj je finančni prispevek ostal isti. To je proračunska postavka projekta Rastem s knjigo za osnovne šole. Je pa ena sprememba kljub vsemu. Z aprilom bo Ljubljana postala Svetovna prestolnica knjige. Z MK in MOL smo podpisali pogodbo o izvajanju projekta svetovne prestolnice knjige, v katerega pa smo vključili tudi Rastem s knjigo – ampak za srednješolce. S tem bi radi tudi srednješolce vključili v ta projekt. V okviru prestolnice so tako namenjena dodatna finančna sredstva za projekt Rastem s knjigo za naslednje šolsko leto 2010/2011.

Potem bo finančna sredstva za to prispevala MOL?

Ne, JAK, saj je MK ustanovilo to agencijo, ki tudi potrjuje njen program.

V lanskoletnem pogovoru z go. Natašo Bucik, snovalko projekta Rastem s knjigo z MK, mi je na vprašanje, ali je pozitivno, da bo projekt Rastem s knjigo prešel na JAK, odgovorila pritrdilno, saj se je tako ustanovil »dodaten akter, ki bo skrbel za razpis in izbiro knjige, analitično delo itd. Pozitivno naj bi bilo tudi to, da se boste na agenciji lahko bolj posvetili projektu, saj imajo na MK še mnogo drugih obveznosti. Izpostavila je tudi, da Javna agencija za knjigo za razliko od Ministrstva lahko za svoje delovanje pridobiva tudi različne sponzorje in donatorje« (Grošelj 2009).

To deloma drži, vendar, kar se tiče kadra, pa to ni tako. Projekt Rastem s knjigo je le eden izmed projektov v mojem delu in sama skrbim še za ogromno drugih stvari. Žal je to še vedno problem.

Se potem, odkar je projekt pod vašo pristojnostjo, kadrovsko in finančno ni nič spremenilo pri projektu Rastem s knjigo?

Zaenkrat ne. Če pa bi lahko pridobili novega sodelavca, bi bil lahko mogoč drugačen zagon. Glede na to, da projekt dobro in uspešno poteka že 4 leta, tudi nisem prepričana, da so potrebna neka precej višja sredstva za to izvedbo. Edini manjko, ki ga vidim, je promocija projekta. Zato se na tem področju poskušamo na agenciji dogovarjati z izbrano založbo, da pripravi tudi dodatne aktivnosti. Recimo za letošnjo izbrano knjigo smo se dogovarjali o tem, da bi posneli nek film, ki bi bil dostopen na internetu. Žal nam tega do sedaj še ni uspelo realizirati, saj smo odvisni od založbe. Za naslednje leto bomo poskusili vključiti tudi, da bi tudi prijavitelji predvideli sredstva za promocijo, nekaj sredstev pa bi poskušala zagotoviti tudi agencija. Napredek od lani se vidi v tem, da smo letos naredili plakate, ki smo jih dali po knjižnicah. 8. septembra, ob uradnem začetku projekta, smo pripeljali ministrico za kulturo in ministra za šolstvo v Mestno knjižnico Ljubljana, kjer je izbrani razred takrat obiskal to knjižnico. Podelili smo knjige in izvedli program. Projekta v MKL se je udeležil tudi pisatelj izbranega dela, tako da so se lahko učenci pogovarjali s pisateljem izbranega dela. Ustvarili smo nek poseben dogodek, ki je pomenil začetek projekta.

Sodeluje JAK še s kom pri projektu?

Poleg MK in MŠŠ smo ustanovili tudi delovno skupino – deloma je bilo to že prej, s tem da smo poskušali tokrat zajeti vse segmente, ki sodelujejo pri tem; že omenjeni ministrstvi (MK in MŠŠ), predstavniki JAK, predstavniki Zavoda za šolstvo, predstavniki splošnih knjižnic in šolskih knjižničarjev itd.

Če se prav spomnim, je že taka delovna skupina delovala tudi prej?

Da, vendar ni bilo direktne povezave v delovni skupini. V delovni skupini pa so sedaj vključeni tudi predstavniki Zavoda za šolstvo in predstavniki iz Centra za mladinsko književnost pri MKL, ki prej niso bili vključeni.

Še vedno sodelujete s snovalko projekta iz MK, go. Natašo Bucik?

Da, gospa Nataša Bucik še vedno sodeluje pri tem projektu, saj je še vedno predstavnica na MK, ki se ukvarja s kulturno vzgojo in zato to spada pod njeno delovno področje.

Se je z ustanovitvijo JAK na kakršenkoli način spremenila vsebina programa projekta Rastem s knjigo?

Kot sem že omenila, bomo naslednje leto poskusili projekt (v okviru Ljubljana svetovna prestolnica knjige) razširiti na srednješolce.

Bo to potem samo enkratna izvedba projekta za srednješolce?

Namen ni tak. Mi smo vključili program Rastem s knjigo za srednješolce v program prestolnice knjige zato, da bi nekako pilotno poskušali, kako se bo to obneslo. In če bodo učinki po enem letu dobri, na kar računamo in si prizadevamo, bomo naredili vse z naše strani in upam, da tudi z druge zainteresirane strani, da se bo projekt izvajal tudi prihodnja leta. Letos bodo sredstva za ta projekt zagotovljena v okviru prestolnice, potem pa jih bomo pridobili samostojno. To je bila nekakšna možnost za dodatna finančna sredstva, s tem da so pri projektu prestolnica knjige projekti omejeni na Ljubljano, v tem primeru pa bo izvedba projekta Rastem s knjigo za srednješolce zajela celotno populacijo srednješolcev 1. letnika v Sloveniji. Projekt bomo poskušali izpeljati tako, kot smo to počeli do sedaj za osnovnošolce – zagotoviti knjigo vsakemu srednješolcu v 1. letniku. To starostno skupino smo izbrali zato, ker se nam zdi, da v 1. letniku šele začnemo s podobnimi bazami oz. predznanjem. OŠ so

nekako enotne, srednje šole pa ne več – različni so programi, različne so šole - od poklicnih šol do gimnazij itd.

Se potem vsebina programa po ustanovitvi JAK ni nič spremenila?

Ne. Na JAK pripravimo predstavitev izbrane knjige, kot je bilo to v navadi tudi prej na MK. Ta program nujno vsebuje predstavitev knjige, ki jo pripravi Center za mladinsko književnost pri MKL, in okvirni program obiskov v teh knjižnicah. Knjižnicam pošljemo navodila, kaj mora vsebovati program, kot na primer predstavitev knjižnice itd.

Ali je to novo?

Ne, to je bilo že prej, koncept je ostal isti. Najprej naredimo na agenciji razpis, nato izberemo knjigo, malo pred tem se sestane tudi delovna skupina, da naredi predloge, konec maja gre okrožnica na šole, da naj projekt vključijo projekt v šolski učni načrt, v avgustu se knjige tiskajo, hkrati pa gre na šole predstavitev izbrane knjige in načrt obiska. 8. septembra se projekt uradno začne, potem pa se šole same odločijo, kdaj bodo obiskale knjižnico.

V programu, ki ga je Nataša Bucik prvotno oblikovala, so navedeni tudi cilji projekta. So se ti cilji morda po prevzemu projekta kaj spremenili?

Spremenilo se niso, saj na JAK-u še vedno sledimo istim ciljem projekta.

Se pravi, nekako je vse ostalo isto, le s tem, da želite projekt razširiti na srednješolce?

Tako je.

V prvotni verziji projekta Rastem s knjigo go. Nataše Bucik je projekt zasnovan širše. Projekt naj bi bil tudi za prvi letnik srednje šole, na voljo naj bi imeli učenci več knjig za izbiro, izbor naj bi bil razširjen tudi na tuje avtorje itd.

To je pogojeno s finančnimi sredstvi, vendar poleg tega je to tudi organizacijsko nemogoče speljati. Če bi ponudili na izbiro več knjig, kako potem naročiti založniku, koliko katerih knjig je potrebno natiskati. Pri tem projektu je poudarek na tem, da se knjiga podari, da gre za izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo, da gre za »domačega« avtorja oz. ilustratorja, če le-ta obstaja. Tukaj gre za promocijo slovenskega leposlovnega mladinskega dela. Za to obdobje ni prav veliko kvalitetnih mladinskih del, še slabše stanje pa je pri srednješolcih. To smo videli sedaj, ko smo izbirali knjigo za srednješolce. Projekt pa spodbuja tudi urednike, pisatelje, skratka vse, da napišejo neko dobro, mladinsko delo. Mladinsko leposlovno delo

izbere komisija, prej so jo imeli na MK, sedaj pa smo jo oblikovali na JAK-u, ki je sestavljena iz strokovnjakov s področja bralne kulture.

S kakšnimi nameni pa je MK ustanovilo novo agencijo? Zakaj je prešel projekt Rastem s knjigo iz pristojnosti MK na JAK?

Projekt smo dobili, ker je to povezano s knjigo. MK je ustanovilo JAK z namenom, da bi razširilo polje delovanja knjige, ker so na MK nekateri postopki včasih preveč omejujoči (strogi postopki porabe javnega denarja itd.) in bi tukaj lahko imela agencija večje in širše možnosti pri razvijanju področja.

Gospa Bucik je omenila prednosti ustanovitve JAK zaradi dodatnega kadra in dodatnih finančnih sredstev. Se je na teh obeh področjih to izboljšalo?

Ne, je pa to tudi povezano s temi kriznimi časi.

Omenili ste, da se je projekt uspešno izvajal sedaj že drugo leto pod vašo pristojnostjo oz. JAK. Pa ste mnenja, da se omenjeni projekt sedaj pod JAK izvaja bolje in zakaj?

To je sedaj težko oceniti, kaj je bolje. Menim, da se je projekt že prej zelo dobro izvajal, zato se je tudi »obdržal« in vidni so tudi učinki na terenu. Na agenciji poskušamo dobiti tudi kakšne komentarje s terena, čeprav načeloma, kar pride poročil o izvajanju in možnih izboljšav, komentarjev ni bilo.

Ste na JAK naredili kakšno analizo stanja? Omenili ste, da se projekt izvaja uspešno - na podlagi česa to sklepate?

Na podlagi teh poročil o izvajanju projekta s strani posameznih knjižnic.

Ste morda sistem poročil kaj spreminjali?

To je pa težko reči. Jaz sem že od samega začetka pri projektu, ne vem pa, koliko so temu konkretno sledili na ministrstvu. Na JAK-u označimo, kdo je poslal poročilo, nimam pa podatka, kako so to spremljali na MK.

Pa zahtevate, da vam knjižnice pošljejo poročila o izvajanju omenjenega projekta?

Mislim, da se zahteva. Mi smo pri tem zelo striktni in zahtevamo, da nam knjižnice poročila pošljejo. Poslali smo jim obvestilo, da morajo vsi poslati poročila. Na JAK-u smo se v to smer še posebej potrudili, saj smo želeli dobiti podatke.

Pa ste morda poslali okvirne podatke, kaj naj bi to poročilo knjižnic vsebovalo?

Da, obstaja obrazec. Kakšen obrazec so imeli prej na MK, ne vem, saj se s tem nisem tako zelo natančno ukvarjala. Kar je bilo, je bilo, mi smo ta projekt prevzeli, neke podatke, ki so bili potrebni o določenih dokumentih državnega pomena, smo dobili. Smo pa na JAK-u že zbirali poročila za šolsko leto 2008/2009. Tukaj imam tabelo o končnih poročilih – kratko vsebinsko poročilo, težave, s katerimi so se soočili, predlogi za izboljšanje in kdo je to pripravil. Vsebinsko poročilo naj bi vsebovalo število razredov, število učencev, število učencev, ki so bili člani splošne knjižnice že prej, itd. Je pa tako, da če bi želeli vse to analizirati, bi, ko zaključimo projekte, morali »3 mesece« to analizirati, vendar takrat načrtujemo že nove projekte. Neko osnovno analizo smo na JAK-u naredili, nismo pa prišli čisto do konca.

Ste morda vedeli, če so se pred prevzemom projekta JAK pri projektu pokazali kakšni problemi?

Imamo vse elektronske naslove koordinatorjev, prav tako pa je tudi moj mail dosegljiv na spletu. Če pride do kakršnekoli težave, smo na vezi s konkretnim koordinatorjem, vendar so to pobude z njihove strani v tem primeru.

Pa so se lansko leto pokazale kakšne težave pri omenjenem projektu?

Bistvene ne. Večinoma smo se pogovarjali o tem, če potrebujejo kakšen dodaten izvod knjige, ali pa so prosili za izvode za pretekla leta. Organizacijskih težav nismo zabeležili, največ težav se pojavlja le v zvezi s prevozom učencev do knjižnic. Žal ni dodatnih sredstev za prevoze. Sami smo se poskušali na MŠŠ o te pogovoriti in najti skupno rešitev, vendar je bil njihov odgovor, da glede na to, da dajo ta projekt šole v letne delovne načrte, da naj ne bi smel biti problem prevoza učencev v knjižnice. Tako da nekih dodatnih sredstev za to ni.

Ste morda na JAK razmišljali o tem, da bi naredili anketne vprašalnike za učence, ki so se udeležili projekta Rastem s knjigo, in bi jih učenci rešili na šolah ali v knjižnicah (oz, da bi poslali okrožnice, da naj izvedejo anketne vprašalnike OŠ ali splošne knjižnice za izvajalce šol in učence)?

O tem nismo razmišljali, saj nisem prepričana, da so take analize tako zelo verodostojne. Sama sem delala na šoli in vem, kako se to dela – po liniji najmanjšega odpora otroci rešujejo

to zelo nezainteresirano, saj je teh anket ogromno. Sama menim, da bi morali najti nek drug pristop, kako priti do teh podatkov.

Ocenjujete, da je pozitivno, da je projekt Rastem s knjigo prešel v pristojnosti JAK?

Mnenja sem, da ni nobenih neg. kazalnikov.

Ste potem zadovoljni s sodelovanjem, izvajanjem projekta in učinki?

Zaenkrat sodelovanje poteka normalno. Seveda bi se lahko vedno kaj izboljšalo, verjamem pa, da se bodo sčasoma pokazale še kakšne nove ideje. Menim, da je zastavljeno dobro, ker smo poskušali vse pomembne akterje pritegniti k sodelovanju, poskušali smo doseči širši konsenz z vsemi vpletenimi akterji in se o vsem pogovarjamo s precej široko skupino strokovnjakov.

Ste morda obveščeni, če si splošne knjižnice med seboj izmenjujejo informacije o izvajanju projekta Rastem s knjigo? Jih morda vi pozovete, naj izmenjujejo izkušnje?

Konkretno jih mi ne pozovemo. Nekatere knjižnice si izmenjujejo informacije o projektu, nekatere ne. Menim, da se o tem pogovarjajo predstavniki splošnih knjižnic.

Z intervjujem sem poskušala predvsem dobiti podatke, kaj se je zgodilo s projektom po tem, ko ga je prevzela JAK ...

Sama sem mnenja, da se sedaj, po prevzemu projekta, s strani Jak-a ni zgodilo kakršnokoli poslabšanje pri omenjenem projektu. Na JAK-u smo se potrudili obdržati nivo oz. ga tudi nadgraditi. Treba pa je vedeti, da ko se ustanovi agencija, se začne nekako vse na novo. In v prvih letih zagona se ve, da se ne da pričakovati nekih velikih sprememb, saj velikih sprememb ni mogoče pripraviti kar »čez noč«. Za to je potrebno nekaj časa in prva naloga, ki se nam je zdela na JAK najpomembnejša, je ta, da bi razširili projekt na srednješolce.

Če sem vas prav razumela, sta po prevzetju omenjenega projekta 2 veliki spremembi: ena je, da se je projekt razširili na srednješolce, in druga, da je sedaj vpletenih več akterjev?

Ja. In mogoče bolj natančno sledenje poročilom, evalvacija. Je pa res, da sem sama tudi nekako v istem, kot je bila go. Bucik, ko je bila na MK sama za ta projekt.

PRILOGA C: Intervju z gospo Natašo Bucik 2010

INTERVJU z go. NATAŠO BUCIK, snovalko nacionalnega projekta Rastem s knjigo, ki je bila pred ustanovitvijo JAK zadolžena za ta projekt pri Ministrstvu za kulturo (14.5.2010 ob 13.20)

opomba: (intervju je bil naknadno spremenjen na izrecno željo intervjuvanke (14.9.2010).

Se javna agencija za knjigo RS financira s strani Ministrstva za kulturo? Se je višina sredstev za projekt Rastem s knjigo sedaj pod pristojnostjo Javne agencije kaj povečala?

Ministrstvo za kulturo in Javna agencija za knjigo RS sta v projektu Rastem s knjigo partnerja, sredstva za projekt so zagotovljena v okviru sredstev, ki jih Ministrstvo za kulturo zagotavlja Javni agenciji za knjigo RS za programsko delovanje. Višino sredstev, ki se namenijo za projekt, predlaga JAK, podatke o tem vam lahko posreduje gospa Tjaša Urankar, ki sedaj na JAK skrbi za ta projekt.

Še vedno sodelujete pri projektu Rastem s knjigo – tako vi osebno, kot tudi Ministrstvo za kulturo? Na kakšen način sodelujete sedaj? Kakšne so sedaj vaše pristojnosti?

Ministrstvo za kulturo je še vedno prisotno pri nacionalnem projektu Rastem s knjigo, prav tako tudi Ministrstvo za šolstvo in šport. Vključil se je tudi Zavod za šolstvo RS, ki prej ni sodeloval. Tako, da sodelujejo vsi tisti akterji, ki so sodelovali pred ustanovitvijo JAK. Od kar je ustanovljena JAK, je nosilka projektov bralne kulture, tudi Rastem s knjigo, predstavniki partnerskih ustanov pa smo člani odbora .

Kako po skoraj letu in pol odkar je Javna agencija za knjigo RS prevzela projekt Rastem s knjigo ocenjujete uspešnost projekta in njegovo izvajanje? Kako vi osebno ocenjujete delovanja Javne agencije za knjigo RS pri omenjenem projektu?

Poročila o delovanju projekta v preteklem letu osebno nisem prejela, zato težko podam oceno uspešnosti projekta. JAK pošlje poročilo o projektu kot sestavni del poročila o delu, ki ga pošlje na MK in sicer pristojnemu svetovalcu, to je g. Marko Jenštrletu. Primerjalni podatki so dosegljivi pri njem.

OPOMBA: sama sem gospoda Marka Jenštrla z Ministrstva za kulturo kontaktirala in ga poprosila za dodatne informacije in morebitno poročilo o delovanju Javne agencije za knjigo RS. Omenjeni gospod mi je po elektronski pošti posredoval sledeči odgovor:

»Poročilo o izvajanju projekta vam lahko da JAK, zato ne vidim razloga, da bi ga morala pridobiti preko našega ministrstva. Glede na to, da ste že na zvezi s Tjašo Urankar, vam predlagam, da se obrnete nanjo«.

Na kakšen način se je projekt Rastem s knjigo izboljšal oz. poslabšal odkar ga je prevzela Javna agencija za knjigo RS? Se je spremenilo kaj na kadrovskem, finančnem področju, so se dogodile spremembe glede vsebine ali nadzora nad izvajanjem projekta?

Glede na leto 2006, se projekt odkar ga je prevzel JAK, načrtovano širi. V šolskem letu 2010/2011 bo razširjen na srednješolsko populacijo, kot je bilo to že prvotno načrtovano. MK ostaja partner v projektu Rastem s knjigo, enako velja za ostale partnerje. Poleg dodatnih sredstev, ki so bila zagotovljena za širitev projekta v okviru projekta Ljubljana- Svetovna prestolnica knjige, so tudi kadrovske spremembe. Prenos na JAK je dober s kadrovskega vidika, saj je na JAK več svetovalcev na področju knjige kot prej na MK in lahko sedaj svetovalka ga. Tjaša Urankar razvoju bralne kulture nameni strokovno večjo pozornost (in več časa). Drugih večjih sprememb na vsebinski ravni pri projektu Rastem s knjigo po prevzetju Javne agencije za knjigo RS v letu 2009 in 2010 še ni bilo zaznati – potrebno pa bi bilo preveriti zadeve v poročilu za 2009.

Ste seznanili Javno agencijo za knjigo RS o problemih/težavah, ki so se do leta 2009 pokazale pri projektu Rastem s knjigo?

Pred začetkom delovanja JAK je bila ga. Tjaša Urankar že zaposlena na MK in se je seznanila s projektom, njegovim izvajanjem, vsebino, pozitivnimi in negativnimi posledicami, težavami itd.

Se je v obdobju 2006-2009 število akterjev kaj spremenilo, poleg že »standardnih« akterjev. So bili sledeči akterji (MK, MŠŠ, Zveza, splošne knjižnice, območne knjižnice, šolske knjižnice) prisotni že od samega začetka?

Ne, v tem obdobju so bili vsi ti isti akterji vedno prisotni. Nič se ni spreminjalo, razen formalne vključitve ZRSŠ (pred tem pa je že sodelovala svetovalka za šolske knjižnice gospa Majda Steinbuch).

So se odkar je projekt prevzela Javna agencija za knjigo RS spremenile katere od sledečih dejavnosti :

- *dejavnosti in ukrepi, povezani z informacijami: proizvodjanje, razširjanje, spodbujanje informacij.*
- *finančne dejavnosti in ukrepi : nagrade, spodbude.*
- *regulativne in nadzorne dejavnosti: definicija standardov, pravil, nadzor nad izvajanjem.*
- *javnopolitične dejavnosti : definiranje ciljev, koordiniranje, definiranje prioritet.*

Nekaj zadev poteka organizacijsko drugače, vendar bistvenih vsebinskih sprememb v letu 2009 še ni bilo zaznati, širitev v letu 2010 pa seveda prinaša nekaj novih sodelavcev. Koordinacijo in organizacijo projekta opravlja Jak, ki vam lažje posreduje vse te informacije.

PRILOGA Č: Intervju z gospo Nado Požar Matijašič 2010

INTERVJU z go. NADO POŽAR MATIJAŠIČ, ki je v okviru Ministrstva za šolstvo in šport sodelovala z Ministrstvom za kulturo, sedaj pa z Javno agencijo za knjigo RS pri projektu Rastem s knjigo (1. 7. 2010 ob 14.30).

Opomba: naknadno je bil intervju spremenjen na izrecno željo intervjuvanke (26.8.2010).

Kako vi osebno v okviru MŠŠ sodelujete pri projektu Rastem s knjigo oziroma kakšno vlogo ima Ministrstvo za šolstvo in šport pri omenjenem projektu?

Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo in šport sta začela medresorsko sodelovati že leta 2005 v okviru skupnih projektov, eden od njih je tudi omenjeni projekt Rastem s knjigo. Sodelovati smo začeli zaradi aktualnosti področja, rezultatov mednarodnih in slovenskih raziskav, ki kažejo na pomembnost tega področja, ki povezuje oba resorja – kulturo in šolstvo. Ministrstvo za šolstvo in šport pošlje okrožnice osnovnim šolam v smislu podpore in obveščanja. Ministrstvo za šolstvo in šport informira šole o poteku tega projekta preko okrožnic – šolam predlaga, da aktivnosti vključijo v letne delovne načrte in da obisk osrednje knjižnice organizirajo brezplačno.

Na kakšen način sodelujete z lansko leto ustanovljeno Agencijo za knjigo RS v okviru projekta Rastem s knjigo?

Poleg zgoraj omenjenega sodelujemo tudi v delovni skupini projekta Rastem s knjigo, kjer pripravimo okvirni program za obisk knjižnice, damo pripombe, pobude, opozorimo na kakšne stvari iz naše pristojnosti itd. V tej delovni skupini sodelujejo različni strokovnjaki, zelo pa so pomembni strokovnjaki s področja knjižnic. Sama sem članica te delovne skupine pri projektu Rastem s knjigo, poleg mene pa je še kolegica s sektorja za osnovne šole in sedaj tudi kolegica za srednje šole iz Ministrstva za šolstvo in šport.

Kakšno je vaše osebno mnenje o Javni agenciji za knjigo RS? Ste mnenja, da je pozitivna ustanovitev nove agencije na tem področju? Zakaj?

Sama se o tem ne bi opredeljevala. Ministrstvo za kulturo je to agencijo ustanovilo, saj je to področje bralne kulture zelo pomembno in predstavlja eno od opredeljenih kulturno-umetniških področij. Kot sem že omenila, je sodelovanje z obema akterjema dobro, o projektu smo dobili pozitivne odzive s šol.

Ste mnenja, da je ustanovitev Jak-a in prehod projekta Rastem s knjigo pozitivno vplivalo na sam projekt in njegovo izvedbo? Ste morda mnenja, da se je projekt izboljšal in so se kakšne pomanjkljivosti odpravile ali se je sedaj, ko je pod pristojnostjo JAK, poslabšal? Prosim utemeljite.

Zaenkrat nisem zaznala sprememb. Morda so stvari le logistično drugače zastavljene. Za naše ministrstvo je letošnja novost, ki smo jo podprli tudi na medresorskem sestanku MK in MŠŠ, širitev projekta Rastem s knjigo na srednješolce v okviru projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010. Tako bomo obvestili vse slovenske šole preko okrožnice o tej novosti za dijake prvih letnikov, jih prav tako pozvali, da sodelujejo z osrednjimi knjižnicami, da lahko vključijo to v svoje letne delovne načrte in omogočijo brezplačen obisk osrednje knjižnice.

Kako ste vi osebno in na MŠŠ zaznali spremembo, da je projekt Rastem s knjigo prevzela Javna agencija za knjigo RS? Je karkoli drugače kot prej, ko je bil to projekt vašega ministrstva in Ministrstva za kulturo?

Kot sem že povedala, bistvenih razlik zaenkrat ni.

PRILOGA D: Intervju z gospo Tilko Jamnik 2010

INTERVJU z go. TILKO JAMNIK, ki je v okviru Zveze splošnih knjižnic sodelovala z Ministrstvom za kulturo, sedaj pa z Javno agencijo za knjigo RS pri projektu Rastem s knjigo (26. 5. 2010).

Kako vi osebno, v okviru Združenja splošnih knjižnic, sodelujete pri projektu Rastem s knjigo? Kakšno vlogo ima Zveza splošnih knjižnic pri omenjenem projektu?

Sama sodelujem v komisiji, ki pripravi program obiska za knjižnice in predlaga napotke za pripravo sedmošolcev za ta obisk. V MKL, Pionirski – centru za mladinsko književnost in knjižničarstvo pripravimo tudi kratko predstavitev (anotacijo) darilne knjige in seznam podobnih književnih del – nekakšen priporočilni seznam knjig, privlačnih in kakovostnih, za branje za sedmošolce. Vsi sedmošolci so namreč v okviru projekta povabljeni v »svojo« najbližjo splošno knjižnico, kjer jim po predhodnem dogovoru pripravijo program (delno knjižnično-informacijski, delno bralno motivacijski), glede na njihove potrebe in želje predstavijo darilno knjigo in jo po en izvod izročijo vsakemu sedmošolcu. Ker pa je projekt že utečen, s pripravo programa obiska in spodbud za pripravo sedmošolcev pravzaprav ni več veliko dela. Menja se le predstavitev darilne knjige in seznam priporočenih knjig.

Kako sodelujete z lansko leto ustanovljeno Javno agencijo za knjigo RS v okviru projekta Rastem s knjigo?

Podobno kot prejšnja leta pregledamo in aktualiziramo vsebinski del obiskov (glej zgoraj), pregledamo pa tudi vse okrožnice šolam in knjižnicam.

Kakšno je vaše osebno mnenje o Javni agenciji za knjigo RS? Ste mnenja, da je pozitivna ustanovitev nove agencije na tem področju? Zakaj?

Edino prav je, da je bila ustanovljena. Agencija se osredotoča predvsem na slovensko knjigo in bralno kulturo. Toda premalo zaposlenih je in država ji namenja premalo denarja za sofinanciranje izdajanja knjig, razvoj bralne kulture idr.

Ste mnenja, da je ustanovitev JAK-a in prehod projekta Rastem s knjigo pozitivno vplival na sam projekt in njegovo izvedbo? Ste mnenja, da se je projekt izboljšal in so se kakšne pomanjkljivosti odpravile ali se je sedaj, ko je pod pristojnostjo JAK-a, poslabšal? Prosim utemeljite.

Ni bistvenih sprememb. Projekt je odličen, toda to tudi zaradi tega, ker že poteka več let, MK ga je tako utečenega predal JAK-u. Tudi knjižnice in šole so se navadile, izvedbo projekta vnaprej načrtujejo, združujejo s kulturnimi dnevi ... izvajajo glede na svoje izkušnje iz prejšnjih let.

Je po vašem mnenju ustanovitev JAK-a in posledično prevzete pristojnosti nad projektom Rastem s knjigo povzročilo kakršnekoli spremembe pri omenjenem projektu? Kakšne so bile spremembe, če so sploh bile?

Ni bilo sprememb, vsaj večjih ne. Tudi zunanji sodelavci smo v glavnem ostali isti.

Kako ste vi osebno v okviru Združenja splošnih knjižnic zaznali spremembo, da je projekt Rastem s knjigo prevzela Javna agencija za knjigo RS? Je karkoli drugače kot prej, ko je bil to projekt MK in MŠŠ? So se morda naloge/pristojnosti Združenja splošnih knjižnic oz. vas kaj spremenile pri omenjenem projektu?

Ni bilo sprememb, vsaj večjih ne. JAK pri tem projektu še naprej sodeluje oz. ga koordinira z MŠŠ.

PRILOGA E: Intervju z gospo Bredo Podbrežnik Vukmir 2010

INTERVJU z go. BREDO PODBREŽNIK VUKMIR, direktorico Matične knjižnice Kamnik (21. 6. 2010 ob 12.30).

Na kakšen način vi osebno sodelujete z Javno agencijo za knjigo RS v okviru projekta Rastem s knjigo?

Z Javno agencijo za knjigo RS zgolj kontaktiram, potem pa se kot direktorica Matične knjižnice Kamnik dogovarjam s sodelavkami, kako naj ta projekt izvedemo. V naši knjižnici posebej pazimo na to, da knjig ne samo razdelimo, ampak da upoštevamo navodila tako prej Ministrstva za kulturo kot tudi sedaj JAK-a in vključimo v program izvedbe projekta določene bibliopedagoške vsebine. Ti programi za nas pravzaprav niso nič novega, saj smo to v knjižnici izvajali še pred začetkom projekta Rastem s knjigo. Projekt Rastem s knjigo je voden z državne ravni, mi na lokalni ravni pa vplivamo samo na vsebino spremljevalnega programa. Po mojem mnenju je to glavni učinek projekta. Če smo vsi mi skupaj povezani v ta

projekt, ima nek učinek. Samo to, da otrok dobi knjigo pa ne pomeni nujno razvoja bralne kulture.

Ste morda zaznali, če so se te smernice (okvirni programa projekta) kaj spremenile sedaj, ko je projekt pod pristojnostjo Javne agencije za knjigo RS?

Ne, vse te stvari so ostale enake.

Se je spremenilo morda kaj drugega, odkar je projekt prešel pod pristojnos Javne agencije za knjigo RS (finančna sredstva, vsebina, izvajanje itd.)?

Glede finančnih sredstev se ni nič spremenilo. Edino, kar se je spremenilo, je to, da je Javna agencija za knjigo RS dala pobudo še za projekt Rastem s knjigo za 1. letnike srednjih šol. Mi smo na nivoju Združenja splošnih knjižnic sklenili, da se knjižnice k temu novemu projektu pridružijo po lastni presoji. V Matični knjižnici Kamnik se o tem še nismo odločili, saj sama nisem prepričana, če bomo lahko tako kadrovske kot tudi finančno zmogle še ta nov projekt. V Matični knjižnici Kamnik se že vsa leta borimo s pomanjkanjem prostora, kadra, in financ. Sama se nagibam k razširitvi projekta Rastem s knjigo za srednješolce, vendar sem zaradi prej omenjenih problemov v dvomih. Druga stvar, ki je pri tem vprašljiva, pa je, da sama osebno dvomim, da je tak pristop za gimnazijce sploh primeren. Verjetno bo ogrožje projekta za gimnazijce ostalo enako, le literarno delo bo izbrano primerno dijakom prvega letnika. Problem pa je, da bi dijaki te starostne stopnje morali že biti informacijsko opismenjeni (saj so se tega naučili tudi ob našem obisku v 7. Razredu, predvsem pa v svojih šolskih knjižnicah), zato dvomim, da bi jim lahko ponudili kaj novega v informacijskem smislu. Problem je tudi v tem, da so prvi letniki ciljna skupina, ki jim po mojem mnenju koncept programa obiska knjižnice, ki je sedaj zastavljen v okviru projekta Rastem s knjigo, ne bi več ustrezal (da bi jih peljali po knjižnici, iskali gradivo itd.). Morali bi razviti čisto drugačen koncept programa, ki bi bil primeren za dijake prvih letnikov. Kar se tiče financa, pa naj dodam, da smo morali tudi doslej, ko smo pripravljali program za otroke v okviru tega projekta, goste, ki so sodelovali v okviru programa, plačati, in tega nam nihče ne povrne. Zato smo mi naše knjižne in knjižnične vsebine združili z našimi bibliopedagoškimi dejavnostmi in ne delamo več »dogodka« v smislu promocije branja.

Javna agencija za knjigo RS objavi razpis tudi za druge projekte bralne kulture. Lansko leto smo iz večine projektov izpadli zaradi tehničnih/proceduralnih stvari. Letos je bil v razpisih podan za nas »nemogoč« pogoj, ki ga nismo izpolnjevali. Med Javno agencijo za knjigo in

nami prihaja do nesporazumov glede določila o količini nakupa subvencioniranega gradiva. Zaenkrat Matična knjižnica Kamnik finančnih sredstev od Javne agencije za knjigo RS ni dobila. Finančna sredstva (prej s strani MK, sedaj JAK-a) dobivamo le s financiranjem bralnih projektov. Kot sem že omenila, lansko leto pri tem nismo bili uspešni zaradi formalnih pogojev (podpisov itd.). Je pa bilo prej, pod MK tako, da so nas vedno opozorili k dopolnitvi vloge, če je kaj manjkalo, na kar pa nas lansko leto s strani JAK-a niso in smo dobili vloge le zavrnjene.

Ste se morda obrnili na občino Kamnik glede finančnih problemov, ki vas pestijo?

Vsako leto dajemo zahteve za več sredstev s strani občine, za materialne in nematerialne stroške za izvedbo projektov, vendar kakšnega posebnega uspeha nismo dosegli. Sem pa sama razmišljala v smeri, da bi se morali v prihodnje povezati z vodstvom občine in vodstvom šol v tem smislu, da bi skupaj razpravljali o pomenu bralne kulture. Želela bi si, da kadar se nek projekt načrtuje in predvideva sodelovanje splošnih knjižnic, da se tudi nas vključi v načrtovanje projekta, in da nam namenijo vsaj nekaj denarnih sredstev. Mogoče nam bi pomagalo tudi, če bi nam za projekt poslali elektronsko obliko plakatov, logotipov, dopisov ali kaj podobnega. Da bi imeli neko izvedbeno, organizacijsko podporo. Sama imam do tega projekta ambivalenten odnos. Po eni strani se mi zdi zelo koristen in ga izvajamo, po drugi strani se mi zdi odnos države do same vsebine tega projekta malo preveč površen. Projekt tudi težko ovrednotimo.

Pa ste sami zaznali še kakšne spremembe, ki so se dogodile, ko je projekt prešel pod pristojnosti JAK-a?

Poleg tega, da sedaj poročamo o vsebini drugim ljudem, na drug naslov poročamo podatke, to je pa tudi to, kar sem sama zaznala. Pri projektu Rastem s knjigo tudi mi nismo zaznali nobene druge, večje spremembe. Je pa zanimivo pri tem projektu, da je že drugič izbran avtor Slavko Pregl, ki je tudi direktor Javne agencije za knjigo RS. Sama bi za gimnazijce izbrala bolj zahtevno literaturo.

Op.: V šolskem letu 2007/2009 je bilo za sedmošolce izbrano delo Slavka Pregla Spričevalo, letos pa je bila izbrana knjiga za prve letnike srednje šole za šolsko leto 2010/2011 prav tako knjiga Slavka Pregla Geniji brez hlač.

Kakšno pa je vaše osebno mnenje o ustanovitvi Javne agencije za knjigo RS in njenim prevzetjem projekta Rastem s knjigo?

Nisem prepričana, da bo ta agencija bistveno spremenila stanje na področju knjige, slovenske literature in avtorjev. Verjamem, da bo potrebovala finančna sredstva za začetno delovanje, plače itd. Ne vem, če ima agencija sedaj za svojo dejavnost višja finančna sredstva, kot jih je bilo prej za to namenjenih v okviru Ministrstva za kulturo. Ustanovitev nove agencije tako potrebuje dodatna finančna sredstva in dodatno administracijo, vodstveni kader itd. V tem smislu dvomim, da bo sama agencija prinesla kaj zelo bistvenega na področje življenja in bitja slovenske knjige in njenih avtorjev. Sama menim, da bi morali ta projekt Rastem s knjigo bolj obravnavati v medijih, malo več narediti, da bodo otroci bolj sprejeli ta projekt, da so tudi oni del »nečesa večjega«. Projekta bi se bi bilo potrebno lotiti kot nekakšne kampanje, kar bi bila naloga JAK-a. Nam bi zelo pomagalo, če bi npr. JAK financiral letake, ki bi jih lahko razdelili po šolah. Otroci, ki nas obiščejo, kmalu tudi pozabijo za kaj so obiskali knjižnico, in ne vedo da je to projekt Rastem s knjigo, četudi to poudarimo. Mislim, da je to na strani Javne agencije za knjigo, da priskrbi promocijski material za projekt. Mi sami natisnemo učne liste za obisk sedmošolcev. Iz teh razlogov damo v knjižnici večji poudarek bibliopedagoškim dejavnostim in ne toliko projektu Rastem s knjigo.

Moram omeniti, da je te dejavnosti knjižnica izvajala že dolgo pred začetkom projekta Rastem s knjigo. Dobili pa smo navodila za izvajanje knjižnične vzgoje v okviru tega projekta. Sama bi pričakovala drugačen odnos, ne tako mehaničen. Sama bi si želela več medijske podpore, da bi lahko otrokom dali kakšno zloženko, priporočilni seznam branja, da bi jih s z različnimi sredstvi pritegnili in motivirali. Lahko bi na primer v knjige natisnili kakšno spremno besedilo, ki bi otroka spomnilo na projekt Rastem s knjigo in obisk knjižnice. Otroci ob obisku zato dobijo knjigo, kjer tudi piše da je to darilo (prej MK) Javne agencije za knjigo RS, povemo jim ključne stvari o projektu, posebne liste za projekt ne tiskamo, saj jim damo naše učne liste.. V tem smislu bi potrebovali večjo podporo Javne agencije za knjigo RS.

Bolj podrobno se v sam projekt in JAK nisem poglobljala, saj je bila stvar odločena že prej. Sama osebno menim, da je to bolj političen kot strokovni projekt, saj bi navsezadnje lahko ustanovili Javno agencijo za knjižničarstvo, ker to področje nima nobenega centra moči oz. krovne organizacije, ki bi usmerjala strokovni razvoj knjižnic. Zato prihaja pri razvoju knjižnic do popolnoma neenakomernih položajev. Že leta in leta opozarjamo našo lokalno

skupnost, da imamo veliko premalo denarja za knjige, in da ne dosegamo niti standardov (smo pod slovenskim povprečjem) pri nakupu in količini knjig. Zato smo tudi začeli s programom kakovosti, da lahko argumentiramo svoje zahteve in si priborimo vsaj malo več sredstev. Knjižnica je ustanova, ki je popolnoma odvisna od finančnih sredstev lokalnih skupnosti, in če bi mi imeli za seboj organ, ki bi nas podpiral pri tem, da se knjižnice enakomerno razvijamo, ne bi prišlo do tega, da recimo MKK tako zaostaja za knjižnico Domžale, kar se tiče nakupa gradiva. V tem smislu bi sama prej in bolj podprla agencijo za knjižničarstvo kot pa za knjigo. Poleg tega je projekt Rastem s knjigo je projekt brez nekega strateškega ozadja, saj bi morali imeti dokument o strategiji razvoja slovenske pismenosti, ki pa ga nimamo.

Menite, da ustanovitev Javne agencije za knjigo RS in prevzete projekta Rastem s knjigo izboljšala/poslabšala projekt? Se je morda spremenil nadzor?

Menim, da ni strogega nadzora z državne ravni nad izvajanjem tega projekta. Ponavadi smo poročali le o številu knjig, ki smo jih oddali, in o vsebini, ki smo jo izvedli, ter o številu novih članov zaradi tega projekta. Ne zdi se mi, da je to primeren nadzor. Sama bi želela, da bi se zbrala poročila o projektu, da bi se ugotovile pomanjkljivosti projekta in se v drugem letu le-te izboljšale. Pri nadzoru projekta oz. indikatorjev, ki ste jih omenili (obisk sedmošolcev, izposoja, včlanitev) pa vidim problem v tem, da bi potrebovali daljše obdobje za spremljanje teh indikatorjev. V MKK merimo učinke vseh projektov na splošno in smo tudi ugotovili povezavo med številom vpisanih in številom projektov. Ne merimo pa tega izključno za projekt Rastem s knjigo. To je verjetno posledica ambivalentnega odnosa, ker se nam zdi, da samo to, da dobimo knjige, ni dovolj, in ne pomeni prave spodbude za razvoj bralne kulture. Iz ministrstva in JAK-a tudi niso zahtevali, da bi te indikatorje merili.

Potem tudi v prihodnje ne načrtujete v MKK zbiranja teh podatkov o projektu Rastem s knjigo?

Če bi od nas to zahtevali, da spremljamo in vodimo statistiko, in če bi za to dobili tudi dodatna finančna sredstva, potem bi seveda to naredili. Saj je logično, da če ti nekdo dodeli finančna sredstva, da moraš dokazati, da si ta sredstva pametno izkoristil in dosegel nek učinek. Mi mislimo, da je naš prispevek k temu projektu večji, kot pa to, da otroci dobijo knjigo.

Ste potem mnjenja, da je primerno, da bi se merili ti indikatorji izključno za projekt Rastem s knjigo?

Seveda. Vendar bi se moralo to izvesti s strani Javne agencije za knjigo RS. Poglejte, naklada za ta projekt je zelo velika, to pomeni ogromno denarja in posledično odgovornosti. Zato bi s to moralo tudi ovrednotiti, vendar pa menim, da nismo knjižnice tiste, ki bi morale to storiti. JAK nam nalaga določene obveznosti, ne da bi mi lahko povedali, kakšne so naše zmožnosti, naša pričakovanja, izkušnje z delom oz. bralci. Seveda lahko to napišemo v poročila, ampak mislim, da to ni pravi način, niti ne vem, če smo kdaj napisali v poročila kaj kritičnega. Poročilo ni mehanizem, ki bi na kaj vplival.

Zaznate še vedno kakšne probleme pri izvajanju projekta?

Edina stvar, ki me kot direktorico Matične knjižnice moti, je to, da je nekdo oblikoval (že prej na Ministrstvu za kulturo) ta projekt, vendar so knjižnice tiste, ki ga izvajajo. Nihče pa se ni pogovoril z nami o naših možnostih. Nekatere knjižnice namreč nimajo prostorskih in kadrovskih zmožnosti.

Omenili ste zelo dobre ideje, kako izboljšati sam projekt oz. njegovo promocijo (oglaševanje v Pil-u, zloženska, internetno oglaševanje (Facebook), pritegnitev medijskih osebnosti k projektu), ste morda te ideje sporočili Jak-u?

O tem smo govorili na nekaterih sestankih, vendar pa ne vem, če so predlogi prispeli do JAK-a.

Gospa Glušič mi je omenila, da ste lansko leto oddali posebno poročilo o tem projektu?

To je bila spodbuda s strani predsednice Združenja za splošne knjižnice, da smo analizirali naš prispevek k temu projektu. V poročilu smo navedli, ali izvajamo ta projekt, koliko dogodkov smo izvedli, koliko ljudi je sodelovalo in koliko ur smo porabili za pripravo projekta.

Lansko leto pa ste izdelali prav posebej za ta projekt evalvacijske vprašalnike ?

Tako je. Izdelali smo vprašalnike in izvedli anketo za spremljevalce, vendar mislim, da ocene niso bile objektivne, saj so bili vedno vsi anketiranci zelo navdušeni. Do sedaj nismo prejeli niti ene kritike, saj vedno dobimo najvišje ocene. Vprašalnike pa izvajamo v okviru standardov kakovosti, saj s tem sledimo učinkom našega dela.

Ste morda premišljevali, da bi v MKK opravljali tudi anketne vprašalnike za sedmošolce?

Ta oblika se mi zdi zelo dobra, nismo pa o tem razmišljali.

Mislite, da osnovne šole sedaj bolje pripravijo učence na obisk v knjižnico?

Ne, ne pripravijo jih, in jih verjetno tudi v bodoče ne bodo, saj se v šolah spopadajo s pomanjkanjem števila ur. Problem je tudi v tem, da tudi na šolah niso dovolj seznanjeni s tem projektom. Sama sem mnenja, da se bi se morali takšni projekti za dvig bralne kulture in informacijske pismenosti oblikovati v lokalni skupnosti od župana »navzdol«. Župan pove ravnateljem, ravnatelj učiteljem in knjižničarjem in potem po tej pripravi in soglašanju na najvišjem nivoju se izoblikuje projektna skupina, ki mora poročati navzgor o učinkih, tisti na najvišji ravni pa morajo to meriti in analizirati.

Mislite, da se je odnos OŠ do samega projekta sedaj kaj spremenil?

Menim, da se je, vendar nisem prepričana, da ravno zaradi projekta Rastem s knjigo. Spremenil se je verjetno zato, ker smo mi v knjižnici pripravili tako bogate programske vsebine, povezane z lokalnimi posebnostmi (mamut, Plečnik ...), in so tako otroci in učitelji prepoznali neko svojo korist in vpletenost v te vsebine.

Ste morda začeli izmenjevati informacije o projektu tudi z drugimi knjižnicami?

Ne. Sem pa ravno sedaj objavila (kot predsednica sekcije za splošne knjižnice) razpis dobre prakse, vendar se nihče do sedaj še ni pohvalil s kakšno dobro prakso kar se tiče projekta Rastem s knjigo.

Naknaden popravek : Smo, vsi smo izrazili nezadovoljstvo zaradi tega, ker nihče ne upošteva naših kadrovskih in finančnih zmožnosti in nam je vedno dodeljena samo še kakšna nova naloga brez dogovarjanja. Sem pa ravno sedaj objavila (kot predsednica sekcije za splošne knjižnice) razpis dobre prakse, vendar se nihče do sedaj še ni pohvalil s kakšno dobro prakso, kar se tiče projekta Rastem s knjigo (Podbrežnik Vukmir, 27.8.2010).

So se morda spremenili cilji projekta, odkar je projekt pod pristojnostjo JAK-a?

Ne.

Morda vsebina?

Tudi ne.

Na splošno menim, da bi morali spremeniti odnos šol do tega projekta in jih prepričati k sodelovanju na tak način, da se učenci o branju že prej pogovarjajo. Morda bi bila bolj primerna večja izbira avtorjev, saj ta projekt ne upošteva različnih bralnih sposobnosti učencev.

PRILOGA F: Intervju z gospo Sabino Zore 2010

INTERVJU z go. SABINO ZORE, ki je bila v Matični knjižnici Kamnik zadolžena za projekt Rastem s knjigo do letošnjega leta (gospa je letos odsotna zaradi porodniškega dopusta) (30. 5. 2010).

Lansko leto ste prvič na lastno pobudo začeli z evalvacijskimi vprašalniki za spremljevalce sedmošolcev pri projektu Rastem s knjigo. Zanima me, če ste morda na koncu naredili analizo teh vprašalnikov? Kaj je analiza vprašalnikov pokazala? Ste mnenja, da so ti evalvacijski vprašalniki pozitivna stvar za projekt? Vam je analiza vprašalnikov dala koristne informacije?

Z evalvacijskimi vprašalniki smo začeli zaradi zahtev certifikata kakovosti ISO 9001, ki smo ga v knjižnici pridobili, in ne zaradi samih BP (bibliopedagoških) dejavnosti. Kolikor vem, je analizo vprašalnikov naredila gospa direktorica, tako da jo verjetno lahko dobite pri njej.

Evalvacijske vprašalnike smo uvedli za vse BP dejavnosti in ne samo za Rastem s knjigo. Vprašalniki so v knjižnici in vam jih lahko gospa Milena tudi pokaže, a ne povedo kaj dosti: redko je vpisana kakšna pripomba in vse ocene so večinoma najvišje. Bi bili pa lahko dobra in koristna povratna informacija, če bi bili podrobneje izpolnjeni. Izpolnjeni sicer so, a le kjer se obkrožijo ocene. Pod rubriko "predlogi"..., kjer je treba kaj dopisati, pa so ponavadi črtice.

V Matični knjižnici Kamnik so se pojavile zamisli, da bi začeli meriti učinke projekta Rastem s knjigo v smislu števila na novo vpisanih sedmošolcev, merjenje obiska in izposoje sedmošolcev? Zakaj tega letos niste izpeljali?

Da bi začeli meriti učinke naših projektov, sem predlagala jaz: v programu COBISS/Izposoja, ki ga uporabljamo za izposajo gradiva, se namreč to da vpisati in potem bi na koncu leta s preprostim ukazom lahko ob statistiki ugotovili, koliko novo vpisanih članov smo dobili na račun kakšne naše dejavnosti, projekta, prireditve. Zdelo se mi je koristno, saj se o tem, koliko so naše dejavnosti dejansko učinkovite, večkrat sprašujemo, nikoli pa nimamo kakšnih dejanskih števil, vedno so le ocene in ugibanja. Nekatere kolegice so se s tem strinjale, druge

so rekle, da bo le dodatno delo, ki pa ne bo dajalo relevantnih rezultatov. In tako je žal ostalo le pri ideji.

Prejšnja leta sta projekt vodili Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo in šport, lansko leto (šolsko leto 2008/2009) sta projekt vodili MK in Javna agencija za knjigo RS (in še vedno MŠŠ), letos pa je to projekt Javne agencije za knjigo (seveda še vedno v sodelovanju z MK in MŠŠ). Ste morda lansko leto (šolsko leto 2008/2009) opazili kakršnekoli spremembe pri projektu Rastem s knjigo (vsebina, finančna sredstva, izvajanje, boljši napotki, več knjig, večji izbor, itd.), ko je z januarjem 2009 "vstopil v projekt" nov akter Javna agencija za knjigo, v primerjavi s prejšnjimi leti (2006/2007, 2007/2008), ko Javna agencija ni sodelovala pri projektu?

Na to vprašanje ne morem odgovoriti zato, ker nisem videla nobenega dokumenta, ki so ga poslali z JAK-a, tudi vso dokumentacijo za ta projekt je urejala gospa Milena in me ni spraševala za mnenje.

Se vam zdi pozitivno, da je vlada RS ustanovila Javno agencijo za knjigo RS na tem področju? Se vam ta ustanovitev zdi pozitivna za projekt Rastem s knjigo? Prosim utemeljite.

Tudi na to vprašanje ne morem odgovoriti, saj ne poznam dejavnosti, ki jih ponuja JAK.

PRILOGA G: Intervju z gospo Mileno Glušič 2010

INTERVJU z go. MILENO GLUŠIČ, ki je z letošnjim letom zadolžena za projekt Rastem s knjigo v Matični knjižnici Kamnik (27. 5. 2010 ob 12.30).

Kako vi osebno sodelujete z Javno agencijo za knjigo v okviru projekta Rastem s knjigo?

Sama konkretno kontakta z Javno agencijo za knjigo nimam, z izjemo, da se mi prepošiljali njihova pošta. Lansko šolsko leto smo oddajali poročila, pred tem pa ne vem, saj izvajam projekt šele drugo leto. Prejšnje leto sva projekt izvajali skupaj s kolegico Sabino Zore, letos pa ga v celoti izvajam sama. Lansko leto smo junija zbirali podatke o številu sedmošolcev sami, za novo šolsko leto, ki prihaja, pa sem dobila neuradne informacije, da bo Javna agencija za knjigo sama zbrala te podatke. To je velik napredek, vendar nas o tem še niso javno obvestili. Verjetno bodo sami zbirali iz svojih baz podatkov. Tako letos sama ne bom zbirala podatkov iz šol o številu sedmošolcev za naslednje šolsko leto, saj tudi nisem dobila obvestila po elektronski pošti, da jim moram tudi letos te podatke posredovati. Bi mi pa ta

novost zelo olajšala delo, saj smo imeli tako mi z opominjanjem osnovnih šol, da nam posredujejo te informacije, kot tudi same šole, veliko dela.

Morate oddajati poročila o izvedbi projekta?

Letos v začetku leta sem morala oddati poročilo o projektu za prejšnje šolsko leto. To poročilo je moralo biti kar obsežno in natančno (kaj smo delali, koliko je bilo učencev, kakšne programe smo imeli) itd.

Ste to poročilo pošiljali Ministrstvu za kulturo ali Javni agenciji za knjigo RS?

O oddaji poročila me je obvestila direktorica Matične knjižnice Kamnik, saj je pošta ponavadi naslovljena na pošto od knjižnice. Sama nimam nobenega direktnega kontakta z nikomer iz Ministrstva za kulturo ali Javne agencije za knjigo RS. Tudi sama pošljem poročilo direktorici, potem pa ona posreduje naprej. Malo sem pomešala, mislim, da je bilo to poročilo, ko so se knjižničarke same odločile, da se napiše okvirno poročilo projekta, finančna sredstva in čas, namenjen za projekt v okviru knjižnice. Potem pa se je to poročilo poslalo kontaktni osebi, eni izmed direktoric splošnih knjižnice, kateri, pa ne vem trenutno. Sama sem se res poglobila v poročilo. Tukaj vam lahko pokažem, da je bilo za pripravo in izvedbo projekta potrebnih 67 ur itd. Smo pa tako poročilo letos delali prvič.

Kakšno pa je vaše osebno mnenje o ustanovitvi Javne agencije za knjigo oz. njenim prevzetjem projekta Rastem s knjigo? Ste zaznali kakšne spremembe?

Ne, nisem zaznala spremembe. Problem je, saj sem sama malo časa pri tem projektu, tako da nimam na kaj primerjati in opisati razlike. Prej sem projekt vodila skupaj s Sabino Zore, vendar je bila ona kontaktna oseba in sva imeli delo razdeljeno, letos pa sem sama kontaktna oseba in obveščam osnovne šole. Tako, da res ne morem dati mnenja o tem. Ona vam lahko pri tem najbrž več pomaga.

Vendar na splošno sem mnenja, da zaenkrat, ko še nismo dobili nič več dodatnih sredstev za izvedbo tega projekta s strani Javne agencije za knjigo, da je to za nas veliko breme, tako kadrovsko, saj gre ogromno ur v ta projekt. Iztržek iz tega projekta, ki pa ga mi dobimo, pa je vpis novih članov v knjižnico.

Ali je po vašem mnenju ustanovitev Javne agencije za knjigo in prehod omenjenega projekta pod njeno pristojnost vplivala na vsebino, izvedbo projekta Rastem s knjigo? Se je projekt izboljšal/poslabšal, so se morda katere pomanjkljivosti odpravile?

Pozitivno v tem vidim to, da smo dobili okvirna navodila, kaj je zaželeno, da mi v tem projektu izvajamo. Vendar smo imeli mi sami že prej nek okvir delovanja, se mi pa zdi lepo, da, če izvajamo ta projekt, da nam nekdo da določene smernice, na katere naj bi se oprli (op. navodila so bila že dana tudi prej pod pristojnostjo Ministrstvo za kulturo).

Zaznala sem samo to, da je mogoče dano malo več pozornosti sedaj na ta projekt. Za nas so ostale stvari enake, še vedno dobimo knjige, programe izvajamo še naprej, struktura pa je ostala ista. Struktura, ki smo jo sami razvili, se je dobro obnesla, zato jo še naprej uporabljamo. Se pa še vedno spopadamo tako s finančnimi problemi, kot tudi kadrovskim primanjkljajem. Na splošno novosti vidim v večji pozornosti, plakatih in tem, da bodo sami na Javni agenciji za knjigo RS zbirali število sedmošolcev.

Kako pa je sedaj s finančnimi sredstvi za omenjeni projekt?

Še vedno se projekt financira s proračuna knjižnice. Prispevek Javne agencije za knjigo RS je v obliki knjižnega darila. Mi pa smo obvezani, da ta projekt izvedemo in razdelimo knjige sedmošolcem. Vse ostalo (kopiranje, učni listi, plakati in ostali material) pa financiramo sami iz svojih sredstev. Vsekakor pa pogrešamo morda večji finančni prispevek Javne agencije za knjigo RS v okviru tega projekta.

Določen sklop izbranih kazalnikov se nanaša tudi na lansko leto ugotovljene probleme/pomanjkljivosti projekta Rastem s knjigo na primeru občine Kamnik. Mislite, da so se odpravili sledeči problemi:

- sedaj spremljate vpis, izposoj sedmošolcev?

Na temo spremljanja učinkov projekta smo se pred nekaj časa pogovarjali tudi na sestanku kolektiva Matične knjižnice Kamnik. Pogovarjali smo se, kako bi to statistiko zajeli, da bi bila čim bolj verodostojna. Vendar nismo prišli do tega, kako bi temu sledili. Smo poskušali tako, da smo na vpisne prijave označili vpisnice, ki jih izdamo ob projektu Rastem s knjigo, vendar se to ni obneslo, vpisnice se izgubijo in to lahko privede do napačnih rezultatov. Zaenkrat smo kar »obupali« nad tem, da bi zbrali podatke, koliko sedmošolcev se dejansko vpiše. Tudi letos ne nameravamo spremljati tega, enostavno je to težko izvedljivo. Od letos naprej bo to še težje, saj se bo po enem letu neaktivnosti (ne obiska knjižnice) brisalo članstvo iz baze. Verjetno čez čas, če bo projekt živel še naprej, se bo morda to uredilo, vendar smo se sedaj bolj osredotočili na samo koordinacijo in vsebino. Tako prej na ministrstvu za kulturo, kot

sedaj na Javni agenciji za knjigo RS trenutno ne zahtevajo merjenje take statistike, zato merimo le obisk sedmošolcev na projekt.

Smo pa lansko leto izvedli evalvacijske vprašalnike. Letos natančno vodimo vsako bibliopedagoško dejavnost (med njimi tudi program Rastem s knjigo) in merimo kvaliteto vsake dejavnosti z oceno učiteljev oz. spremljevalcev. Na koncu izračunamo povprečje kakovosti izvajanja projektov in poročilo pošljemo direktorici knjižnice. Vprašalnik je enak kot lansko leto, saj smo ga že lani potrdili v okviru ISO standardov.

Ste potem naredili analizo teh evalvacijskih vprašalnikov za lansko leto?

S tem se je lansko leto ukvarjala gospa Sabina Zore, zato sama teh podatkov nimam. Letos bom analizo naredila sama. Lansko leto pa je poročilo analize ga. Sabina Zore posredovala direktorici knjižnice.

Kako pa se boste lotili analize?

Tega še ne vem. Glede samega sodelovanja bo izračunana povprečna ocena, glede vsebinskih odgovorov pa ne vem. Verjetno bomo to naredili z grupiranjem poz., neg. odgovorov oz. po podobnosti. Bomo pa analizo naredili. Drugače pa že sproti analiziramo vprašalnike in tudi komentarje upoštevamo pri nadaljnjih obiskih šol v okviru projekta. Včasih namreč na podlagi vprašalnikov dobimo dobre ideje, ki nam koristijo.

- ***spremljate letos morda odzive sedmošolcev (izvajate morda anketne vprašalnike ciljne skupine projekta Rastem s knjigo)?***

Ta predlog je prišel letos s strani šolske knjižničarke OŠ Toma Brejca oz. zadnje skupine, ki nas je obiskala v knjižnici v okviru projekta Rastem s knjigo. Knjižničarka je predlagala, da bi bilo dobro povprašati za mnenje učence. Ta predlog mi je zelo všeč, vendar sva s kolegico v knjižnici potem razmišljali o izvedljivosti tega. Trenutno še nismo prišli do dogovora, kako bi to izvedli.

- ***ste morda v Matični knjižnici Kamnik začeli z izmenjevanjem informacij o samem projektu z okoliškimi knjižnicami?***

Tudi sama pogrešam, da bi se splošne knjižnice bolj povezale, si izmenjevale informacije o tem projektu. Nimamo aktive/sej, da bi si mi, ki izvajamo te projekte izmenjevali koristne informacije. Tudi letos se to ni spremenilo. Sama sem sicer bila v kontaktu z gospo, ki v

knjižnici Domžale izvaja ta projekt, vendar je bilo to zelo na hitro. Na kratko sva se pomenili o pomanjkljivostih, ne o idejah. Tudi knjižničarka v Domžalah je enakega mnenja, da je za projekt Rastem s knjigo potrebno ogromno dela, in da je na tak način težko delati.

- ***menite, da pridejo sedmošolci sedaj bolje pripravljeni na sam projekt v knjižnico? Jih osnovne šole bolje seznanijo s samim projektom, izbranim delom, namenom obiska knjižnice itd. ?***

Nimam občutka ali jih dovolj pripravijo na šolah ali ne. Menim pa, da to nalogo bolj prepustijo nam v matični knjižnici. Sama čisto razumem, da nekateri učenci tudi po obisku ne vedo, da gre za projekt Rastem s knjigo. Verjamem pa, da če bi jih povprašali, kako je bilo na mamutu v knjižnici, bi večina vedela. V Matični knjižnici Kamnik v uvodu na kratko povemo učencem, da gre za projekt Rastem s knjigo, ki je projekt Javne agencije za knjigo RS. Morate pa vedeti, da je ta starostna skupina, ki jih zanimajo morda bolj kot knjižnica druge stvari, in se dolgočasijo na obisku. V uvodu večina presliži, da gre to za projekt Rastem s knjigo, se je tudi že zgodilo, da smo našli podarjene knjige ležati pred knjižnico. Verjamem, da je morda iz tega vidika tudi naš vložek premajhen – mi jim razložimo kdo financira projekt, kakšen je namen, zakaj so prišli sem, predstavimo avtorja knjige, kratko vsebino in pokažemo plakat, ki smo ga dobili s pošiljko knjig. To traja le nekaj minut. Celoten program obiska pa obsega nekje 2 šolski uri za bližnje šole, oddaljene šole pa 4 šolske ure.

- ***menite da se odnos osnovnih šol v Kamniku do omenjenega projekta ni nič izboljšal?***

Sama tudi sodelujem v aktivu šolskih knjižničark, kjer sem dobila povratne informacije knjižničark kamniških osnovnih šol, da so zelo zadovoljne s projektom. Zato smo tudi s programa knjižnice črtali podoben projekt, saj so bile šole bolj navdušene nad projektom Rastem s knjigo. Odnos je v redu, mislim pa da učence nič bolje ne pripravijo na sam obisk. Morda se je odnos spremenil v tem, da malo bolje sprejemajo sam projekt. To je verjetno posledica tega, da se projekt letos izvaja že četrto leto.

Se vam zdi dobra/smiselna ideja, da bi se projekt Rastem s knjigo razširil, kot je bilo prvotno načrtovano (zajetih več skupin - ne samo sedmošolcev, večji izbor knjig)?

Letošnja izbrana knjiga Dušana Čatra, Pojdi z mano je precej zahtevna tudi za sedmošolce. Dejstvo je, da večina učencev podarjene knjige nit ne prebere. K nam prihajajo tudi iz centra za invalidno mladino Cirius, in iz šole s prilagojenim programom 27. Julij, ki bi vsekakor

potrebovali drugačen izbor knjige. Letošnja knjiga je za dobre bralce, take ki radi berejo, tisti pa, ki ne bere rad jo verjetno ne bo prebral. Tako da menim, da bi bilo koristno, če bi bilo na voljo več različnih knjig., in bi tako tudi šole z različno zahtevnostjo dobile različne knjige.

Ste morda na ta »problem« na koga opozorili?

Ne, nismo še.

Omenili ste, da se vam je letošnji izbor knjige zdel prezahteven? Kako ocenjujete izbor knjige prejšnja leta?

Spomnim se lanske knjige od Fritza Vrane, in prvo leto Pregljeve knjige. Verjetno bi bilo lahko res na voljo vsaj izbor dveh knjig, ena za malo manj zahtevnejšo stopnjo, bolj enostavno ampak seveda kvalitetno. To bi bilo skoraj nujno uvesti, da bi bil efekt večji, in bi več otrok prebralo podarjene knjige.

Mi lahko na kratko opišete kakšen program ste v Matični knjižnici Kamnik pripravili v okviru projekta Rastem s knjigo?

Lansko leto smo junija poslali ravnateljem osnovnih šol dopis s programom, kjer smo dodali nove vsebine (najeli smo ilustratorko Mojco Sekulič Fo). Letos smo poleg mamuta in Plečnika, dodali še narečja. Struktura za informacijsko opismenjevanje ostaja ista (iščemo knjige, spoznamo cobiss itd.). Narečja smo si zamislili tako, da smo posneli nekega gospoda, ki je govoril v tuhinjskem narečju neko zgodbo. To zgodbo smo posneli in sama sem naredila transkripcijo. Z učenci smo potem sami poskusili transkribirati stavek iz didktafona. Učenci so bili nad tem navdušeni, saj so spoznali nekaj novega.

Pa je kakšna povezava z izborom podarjene knjige in vsebinami, ki jih pripravite v Matični knjižnici Kamnik?

Ne, mi te povezave še nismo vzpostavili. O tem sem tudi že sama razmišljala, kaj bi se lahko naredilo, vendar mi na misel pride le to, da povabimo na obisk pisatelja izbrane knjige.

PRILOGA H: Intervju z gospo Ivanko Učakar 2010

INTERVJU z go. IVANKO UČAKAR, šolsko knjižničarko osnovne šole Frana Albrehta, ki je tudi spremljevalka sedmošolcev v Matično knjižnico Kamnik pri projektu Rastem s knjigo in predsednica sekcije za šolske knjižnice (4.7. ob 16.30).

Kako, ste vi kot knjižničarka/spremljevalka sedmošolcev OŠ Frana Albrehta, šole, ki v okviru izbranega projekta obišče Matično knjižnico Kamnik, zaznali to spremembo da je projekt Rastem s knjigo prevzela Javna agencija za knjigo RS?

V okviru tega projekta nismo zaznali nobene spremembe. Procedura (obvestilo) je bila enaka. Elektronska pošta, ki je prej prišla z Ministrstva za kulturo, je sedaj prišla z Javne agencije za knjigo RS. To obvestilo je tudi časovno nekako ob istem času, saj so na Jak-u povzeli postopek. V tem šolskem letu mi spremembe nismo zaznali. Ko smo pripeljali učence v knjižnico, je bil le uvod dopisa spremenjen. Vendar pa se v naslednjem letu pripravlja ena sprememba. Vendarle so prišli do spoznanja, da se lahko MK, MŠŠ in JAK skupaj povežejo v tem smislu, da nam ne bo potrebno maja/ junija sporočati števila bodočih sedmošolcev. Sedaj bo te podatke JAK zbral sam. Nam se to zdi zelo pomembno, in nam je tako eno opravilo prihranjeno, saj smo morali prejšnja leta sami sporočati Matični knjižnici Kamnik število bodočih sedmošolcev. Očitno so le sprevideli, da je bil ta korak nepotreben, saj imajo vse statistike na MŠŠ, in jih lahko direktno sporočijo Jak-u. Predvidevam pa, da se je to zgodilo (sama sem kot predsednica sekcije za šolske knjižnice na Jak-u prisostvovala v tej vlogi na različnih sestankih), ker se je ta projekt Rastem s knjigo razširil tudi na srednje šole. Za srednje šole je bilo tako potrebno na novo vzpostaviti bazo o številu srednješolcev prvih letnikov v Sloveniji. Res ni bilo smiselno, da smo zbirali podatke, ki so že bili zbrani. Drugače pa tudi sedaj so na Jak-u isti ljudje, ki so bili prej na MK, saj je kader ostal isti. Sprememba je v tem, da je agencija na nek način bolj samostojna in je Jak samostojni pravni subjekt. Mogoče no to večjih sprememb prišlo kasneje, saj je agencije trenutno šele na začetku svojega delovanja in vzpostavljanja.

Se je spremenilo še kaj glede projekta?

Spremenila se je le glava dopisa, ki je bil poslan na OŠ, časovno je ostalo enako, procedura je ostala enaka, še vedno je bilo napisano naj se OŠ obrnejo na splošno knjižnico, vsebina je ostala enaka. Sprememba je ta, da na knjigi piše, da je to darilo JAK-a , kjer je prej pisalo

MK. Bila pa je ideja s strani JAK-a da bodo posneli filmček kot motivacija/promocija izbrane knjige. Mi smo bili navdušeni nad idejo, vendar se na koncu filmček ni posnel.

Se vam potem ustanovitev JAK zdi pozitivna stvar?

Sama o tem nisem nikoli razmišljala v smeri poz. /neg. Država nastaja in tekom časa nastajajo nove strukture. Jak kot samostojen subjekt lahko tudi pridobiva finančna sredstva od drugod, vendar pa je to odvisno od iniciative teh ljudi, ki delajo tam. Ti ljudje bi lahko iskali druge vire financiranja, tudi na občinah, javno-zasebnem partnerstvo itd.

Zaznate še vedno kakšne probleme pri projektu Rastem s knjigo?

Sama osebno zaznavam, da je ponavadi pri teh projektih tako, da se jih nekdo zamisli (kot v primeru tega projekta gospa Bucik) in naredijo konstrukcijo, o financah pa razmišljajo samo v smislu koliko denarja bodo namenili za knjige, ne razmišlja pa se na državnem nivoju o denarju za izvedbo teh dejavnosti knjižnic. Zato je stvar presoje direktorice knjižnice in tistih, ki pri projektu sodelujejo, da si zamislijo zanimive vsebine projekta, ki so tudi finančno sprejemljive za proračun knjižnice. In posledično zato tudi verjetno ni faznih in končnih poročil o projektu. V poročilih se ponavadi navajajo le neki vtisi, niso pa poročila strukturirana tako, kot bi morala biti, če se za določen projekt namenijo tudi dodatna finančna sredstva (poročati o vsebini, učinkih, porabi sredstev itd.). Tukaj bi bilo potrebno bolj slediti spremljanju, prebrati poročila vseh splošnih knjižnic in na koncu narediti analizo. Za to potrebujemo dobro zastavljen vprašalnik /obrazec poročila, da so na koncu podatki primerljivi.

Kakšno pa je vaše osebno mnenje o razširitvi projekta na dijake prvih letnikov?

Ideja se mi zdi dobra. Srednješolci drugače dojemajo branje, kot ga recimo 12-letniki. Zato se mi zopet na načelni ravni zdi razširitev projekta dobra. Vprašanje, ki pa se mi tukaj pojavlja pa je, v katero knjižnico bodo ti srednješolci šli oz. kaj novega jim knjižnica lahko ponudi. Saj so se ti dijaki že prej (ko so bili učenci OŠ) učili Cobiss-a, in so se že udeležili dejavnosti knjižnice. Sama sem pri tem pričakovala več povpraševanja po teh podobnih oblikah projektov. Zadeva se je sedaj zreducirala zelo na ozko – ena od srednješolskih knjižničark je tudi v tej ekipi in s svojimi srednješolci že obiskuje najbližjo knjižnico, v tem primeru UKM v Mariboru. Tam so to začeli izvajati na lastno pobudo, ta knjižnica pa bo sedaj služila kot vzorec za razširjen projekt. Nekaj idej o tem bo prispevala tudi pionirska knjižnica. Tako imamo sedaj dva modela/vzorca po katerem bo začel delovati razširjen projekt Rastem s

knjigo. Vendar pa imamo v Sloveniji mnogo teh vzorcev in mnogo idej. JAK je razširila projekt v okviru projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige, vendar je MOL tisti, ki letos financira celoten natis knjig za srednješolce za celotno Slovenijo. V bodoče pa bo to za srednješolce po vsej Sloveniji v celoti morala financirati JAK.

Projekt gospe Bucik Rastem s knjigo je bil prvotno zastavljen veliko bolj obširno – ne samo razširitev ciljne skupine, vendar tudi podaritev različnih knjig, izbor tudi tujih avtorjev itd. Kaj vi menite o tem?

To je ena od tem, o kateri smo se tudi pogovarjali in o kateri sem tudi sama razmišljala. Pobuda o izboru različnih naslovov knjig je bila dana tudi s strani MŠŠ. Ko sem sama izvedela, da se bo projekt izvajal tudi na srednjih šolah je bila moja dilema taka: nekdo, ki hodu na primer na srednjo šolo za avtoličarja ne more dobiti enake knjige, kot nekdo, ki je gimnazijec, saj ima drugačen interes. Vedno je treba upoštevati bralca pri teh projektih. Vendar pa je bila utemeljitev na predlog ta, da bi izbor več naslovov knjig vse skupaj zelo zapletel, saj bi se zakompliciralo z razpisom, tiskanjem, distribucijo. Poudarili pa so še, da bo ravno zato projekt izveden v prvem letniku, ko dijaki še nimajo toliko razpršenih interesov, in bo izbrana knjiga le ena.

Ste se morda na teh sestankih JAK-a pogovarjali kaj več o zasnovi razširjenega projekta?

Sama sem mislila, da se bomo o tem pogovarjali na prejšnjem sestanku mesec dni nazaj. Vendar je sestanek potekal bolj v smislu, da ker imamo določene vzorce (pionirska knjižnica in Gimnazija Maribor) bomo ti dva vzorca le malo spremenili in bo to osnova razširjenega projekta. Vendar ta šola, iz katere bomo sedaj prenesli to prakso za razširjen projekt, je ena večjih mariborskih gimnazij, kjer delajo dijaki veliko raziskovalnih nalog, zato je tudi obisk knjižnice (v tem primeru to ni splošna knjižnica, ampak NUKM) temeljil na iskanju informacij za raziskovalne naloge. Knjižničarka na gimnaziji Maribor je sama zaznala, da je to potrebno, se osebno povezala z NUKM in so tak obisk izvedli. Ta nivo znanosti je zelo dober, vendar sem v dvomih ali je to tisto, ki bo pritegnilo srednješolca na drugih srednjih šolah. Problem vidim tudi v tej smeri, da ima npr. Ljubljana ogromno srednjih šol in dijakov, in ve vem, kako bo to izvedljivo. Na sestanku je bilo zelo na hitro dogovorjeno, da bomo prevzeli mariborski model, brez da bi naredili kakršnekoli analize. Sama sem pričakovala, da bo na sestanku podanih več idej, več možnosti, da bi skupaj prišli do najboljše rešitve. Problem pri tem je, če bo JAK poslala vsem splošnim knjižnicam en vzorec, kako poem to izvesti, ne da bi upoštevali različne zmožnosti knjižnic, različna okolja in druge pomembne

faktorje. Na koncu bo morala knjižnica sama ustvariti nek program, ki bo zadostil dijakom, to pa pomeni, da jim JAK ni ponudil ničesar. Lahko pa se tudi zgodi, da knjižnica zaradi tega projekta ne bo izpeljala .

Kaj menite o odnosu OŠ/učiteljev do tega projekta?

Tukaj vidim problem v tem, da je na eni strani Ministrstvo za šolstvo in šport zelo birokratsko, saj zahteva, da imajo šole določeno število učnih ur z določenimi vsebinami. Na drugi strani pa so učitelji »omejeni« zaradi tega pri svojem delu, saj morajo izvesti natanko določeno toliko športnih, kulturnih dni itd. Težko je nato ob veliki izbiri različnih dobrih vsebin izbrati najboljše, ki jih bodo otroci v okviru teh dni obiskali. Izbrati pa moramo le določene projekte, saj smo omejeni s številom ur/dni namenjenih tem projektom. Pri tem projektu je pri oddaljenih šolah problem tudi financiranje prevoza zaradi oddaljenosti od knjižnice, in v tem, da morajo temu projektu nameniti cel dan in ne le 2 šolski uri, ki jih namenimo mi, ki smo v neposredni bližini knjižnice. MŠŠ financira le 1 prevoz otrok na leto/na oddelek, ostalo mora OŠ plačati iz lastnega proračuna. Res, da so to majhne stvari, vendar štejejo. Zato mora tisti, ki si zamisli projekt upoštevati tudi te »majhne » stvari, ki spadajo pod sam projekt.

Pa vi učence na OŠ pripravite pred obiskom knjižnice na projekt?

Ne, OŠ ne pripravijo otrok na obisk knjižnice. Jim le povemo, da bodo šli v knjižnico, omenimo projekt in jim pojasnimo, kaj bodo tam počeli.

Kaj mislite, da bi JAK morala izboljšati pri projektu?

Področja, ki bi jih lahko izboljšali so ta, da najdejo različne vire financiranja, in da potem tudi del tega denarja ne gre samo v natis knjig, ampak tudi v dejavnosti, ki jih knjižnice izpeljejo v okviru tega projekta. Še posebej sedaj, če bodo knjižnice pripravile program tudi za srednješolce. Kot sekcija za šolske knjižnice smo tudi na sestanku povedali, da mislimo, da bi morali izbrati različne knjige za različno ciljno publiko, kar pa na agenciji niso sprejeli.

Morate vi, kot šolska knjižničarka poročati in podati mnenje o projektu komu od ministrstev, morda JAK-u ?

Mi izpolnjujemo le evalvacijske vprašalnike o vsebini projekta Matične knjižnice Kamnik, in to ni zahteva JAK-a. Gospa Milena si je vprašalnik zelo dobro zamislila. Vprašalnik se nanaša na vsebine, o komunikaciji, počutju, poz./neg. stvareh projekta itd. Vendar s tem

evalviramo le zasnovo in izvedbo programa MKK, ne pošiljamo pa mi iz šolske knjižnice poročila nikomur iz državne ravni.

Ste morda na osnovni šoli razmišljali, da bi izvedli anketne vprašalnike o projektu med sedmošolci, ki se udeležijo projekta?

O tem nismo razmišljali. Učence po končanem projektu, ko me obišejo v šolski knjižnici povprašam o vtisih projekta. Edino, kar pa smo skozi vsa ta leta spremenili je to, da smo poskušali to knjižne darilo vključiti tudi v druge šolske dejavnosti.

Vidite še kakšno pomanjkljivost JAK-a ?

Minus, ki ga vidim pri JAK-u ta, da na razpisu za izbor literarnega dela ponavadi kandidira zelo malo založb in približno 10-12 naslovov knjižnih del. V Sloveniji izide v 2 letih približno 20-30 naslovov mladinske izvirne slovenske literature, ki jih pregleda neka strokovna komisija. Slovenija je majhna, in v tej komisiji sedijo »znanci, prijatelji, sosedi« tistih, ki so kandidirali.

PRILOGA I: Intervju z gospodom Branetom Golubovičem 2010

INTERVJU z g. BRANETOM GOLUBOVIČEM, podžupanom občine Kamnik, ki je zadolžen za družbene dejavnosti (7.7.2010).

Glede na kakšne kriterije se določa letni proračun Matične knjižnice Kamnik? Določate morda višino finančnih sredstev knjižnici glede na število projektov, ki jih knjižnica izvede?

Višina finančnih sredstev, odobrenih v proračunu, je določena na podlagi dosedanjih realiziranih postavk z upoštevanjem vsakoletnega indeksa rasti cen. Dodatno povečanje je mogoče le, če so na razpolago finančna sredstva in če knjižnica svojo dodatno zahtevo argumentira s pomočjo knjižničnih standardov (število zaposlenih, nabava knjižničnega gradiva) ali drugih strokovnih zahtev (širitev knjižnične mreže, investicije ...).

Ste mnenja, da se Matični knjižnici Kamnik dodeljuje dovolj finančnih sredstev s strani občine Kamnik za delovanje knjižnice?

Glede na vse večje število mladih družin in nasploh povečevanje števila prebivalcev v Kamniku bo vsekakor potrebno v naslednjih letih povečati sredstva za knjižnično gradivo ter tudi za povečanje prostorov Matične knjižnice. Pred kratkim smo odprli enote knjižnice v Šmarci, načrtujemo pa še odprtje ene enote v Tuhinjski dolini.

Ste morda dobili s strani Matične knjižnice prošnje za povečanje sredstev knjižnici tudi na račun izvajanja mnogih projektov za dvig bralne kulture? Ste morda seznanjeni če se Matična knjižnica Kamnik pri opravljanju svoje dejavnosti srečuje s kakšnimi problemi? Katerimi?

Matična knjižnica Kamnik nas je obvestila, da bo potrebno v naslednjem letu povečati sredstva za nakup gradiva ter pripraviti projekte za povečanje knjižnice, saj je prostor oddelka za odrasle premajhen, študijski prostor pa ni primeren. Poleg tega ima knjižnica zahtevo po novih zaposlitvah. Knjižnica je predlagala tudi povečanje sredstev za materialne in programske stroške, znotraj katere so zajete tudi finance za projekte, kar smo v določenem deležu tudi upoštevali. Letos pa smo na knjižnici zamenjali tudi okna.

Je občina Kamnik tekom zadnjih 5 let povečala sredstva Matični knjižnici Kamnik?

Če smo v letu 2008 namenjali za celotno delovanje z investicijami v MKK okoli 480.000 € jih danes namenjamo okoli 590.000 €.

Ste morda že slišali za nacionalni projekt za dvig bralne kulture med mladimi Rastem s knjigo – izvirno leposlovno delo vsakemu semdošolcu? Ste morda seznanjeni, da se projekt izvaja (med množico drugih projektov) v občini Kamnik, oz. v vseh petih osnovnih šolah, eni šoli s prilagojenim programom in Matični knjižnici Kamnik?

Ne, za omenjeni projekt še nisem slišal.

Ste morda seznanjeni, da je kot ena od ovir izvajanja omenjenega nacionalnega projekta Rastem s knjigo prav pomanjkanje finančnih sredstev Matične knjižnice Kamnik oz. premajhna pripravljenost občine, da bi knjižnici dodelila več sredstev za izvajanje bogatih vsebin in prireditev za dvig bralne kulture?

Knjižnica nas seznani s pomanjkanjem sredstev.

Je občina Kamnik pripravljena v prihodnje boljše finančno podpreti Matično knjižnico Kamnik in tako tudi projekte za dvig bralne kulture (med njimi tudi nacionalni projekt Rastem s knjigo)?

Občina Kamnik je pripravljena podpreti nacionalne projekte, ki podpirajo lokalni kulturni program in ki bodo usklajeni med občino in MKK.

PRILOGA J: Anketni vprašalnik in primerjava rezultatov anket, opravljenih leta 2009 in anket 2010

ANKETNI VPRAŠALNIK (Jasmina Jelovšek 2009)

Dragi učenci in učenke!

Sem študentka Fakultete za družbene vede v Ljubljani. Za diplomsko nalogo opravljam analizo bralne kulture, pri čemer ste glavna ciljna skupina ravno sedmošolci. Zato bi vas prosila, če mi lahko odgovorite na postavljena vprašanja, s čimer mi boste veliko pripomogli, k celostnejši izdelavi raziskave.

1. Knjižnice so:

- a) prostor novega znanja;
- b) prostor, kamor je potrebno zahajati predvsem zaradi šolskih potreb in zahtev.

2. Knjižnico obiščem:

- a) enkrat ali večkrat na teden;
- b) enkrat na mesec;
- c) redkeje.

3. Pogosteje berem knjige:

- a) ki sodijo k obveznemu domačemu branju.
- b) ki si jih izberem po lastni presoji in želji.

4. Ali poznaš projekt Rastem s knjigo?

- a) Da.
- b) Ne.

5. S skupinskim obiskom knjižnice v okviru projekta Rastem s knjigo:

- a) nisem izvedel/a ničesar novega;
- b) sem spoznaval/a, kako široko in raznoliko je delovanje naše knjižnice;
- c) nisem se udeležil/a skupinskega obiska knjižnice.

6. Kakšen je naslov knjige, ki si jo dobil v okviru projekta Rastem s knjigo?

7. Kaj si storil/la s podarjeno knjigo v okviru projekta Rastem s knjigo?

a) Takoj sem jo prebral/a.

b) Nisem je še prebral/a.

8. Se pogosto odzoveš na dejavnosti, ki jih organizira knjižnica?

a) Da.

b) Ne.

9. Koliko knjig približno prebereš na mesec?

SPSS: obdelava anket

1. KNJIŽNICE SO:

2009

2010

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
Prostor novega znanja.	15	50%	28	58,3%
Prostor, kamor je potrebno zahajati predvsem zaradi šolskih potreb in zahtev.	15	50%	20	41,7%
Skupaj	30	100%	48	100%

2. KNJIŽNICO OBIŠČEM:

2009

2010

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
Enkrat ali večkrat na teden.	6	19,4%	17	37%
Enkrat na mesec.	15	48,4%	18	39,1%
Redkeje	10	32,3%	11	23,9%
Skupaj	31	100%	46	100%

3. ALI POZNAŠ PROJEKT RASTEM S KNJIGO?

2009

2010

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
DA	22	71%	42	87,5%
NE	9	29%	6	12,5%
Skupaj	31	100%	48	100%

4. S SKUPINSKIM OBISKOM KNJIŽNICE SEM:**2009****2010**

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
Nisem izvedel-a ničesar novega.	5	18,5%	13	36,1%
Sem spoznal-a, kako široko in raznoliko je delovanje naše knjižnice.	22	81,5%	23	63,9%
Skupaj	27	100%	36	100%

5. UČENEC POZNA NASLOV PODARJENE KNJIGE:**2009****2010**

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
DA	23	76,7%	46	95,8%
NE	7	23,3%	2	4,2%
Skupaj	30	100%	48	100%

6. KAJ SI STORIL-A S PODARJENO KNJIGO V OKVIRU PROJEKTA RASTEM S KNJIGO?**2009****2010**

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
Takoj sem jo prebral-a.	12	41,4%	21	44,7%
Nisem je še prebral-a.	17	58,6%	26	55,3%
Skupaj	29	100%	47	100%

7. SE POGOSTO ODZOVEŠ NA DEJAVNOSTI, KI JIH ORGANIZIRA KNJIŽNICA?**2009****2010**

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
DA	10	32,3%	10	20,8%
NE	21	67,7%	38	79,2%
Skupaj	31	100%	48	100%

8. KOLIKO KNJIG PREBEREŠ NA MESEC?**2009****2010**

	frekvenca	procenti	frekvenca	procenti
0, 1, 2 = MALO	22	73,3%	28	60,9%
3, 4, 5 = SREDNJE	7	23,3%	10	21,7%
NAD 5 = VELIKO	0	0%	4	8,7%
NAD 10 = ZELO VELIKO	1	3,3%	4	8,7%
Skupaj	30	100%	46	100%